

“Size hayırlı gençleri tavsiye ederim. Çünkü onların kalbi daha incedir. Allah beni doğrulukla ve hoşgörü ile gönderdi. Bana gençler yanaştı, ihtiyarlar karşı çıktı.”

– Peygamber Efendimiz (asm)

peygamberin genç arkadaşları

aleyhisselâtu
vesselâm

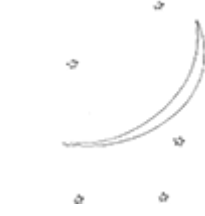
İkinci Kitap: Medine Gençleri

özkan öze

İLK GENÇLİK
YAYINLARI

Peygamberin Genç Arkadaşları

İkinci Kitap: Medine Gençleri

Özkan Öze

Yayın No:
PEYGAMBERİN GENÇ ARKADAŞLARI
İkinci Kitap: Medine Gençleri

Genel Yayın Yönetmeni: Ergün Ür
Yayınevi Editörü: Özkan Öze
Tashih: Emine Aydın
İç Düzen/Kapak: Zafer Yayınları
ISBN: 978-605-4965-45-8
Sertifika No: 14452

İlkgençlik Yayınları, Zafer Yayın Grubu'nun bir kuruluşudur.
Talatpaşa Mah. İmrahor Cad. Teraseler Sitesi,
Büyük Otopark Zemin Katı, 1-A, Kağıthane - İstanbul
Tel: (0212) 446 21 00
Faks: (0212) 446 01 39

www.zafer.com
zafer@zafer.com
www.facebook.com/zafer yayinlari
www.twitter.com/zafer yayinlari

copyriht © 2014

“Size hayırlı gençleri tavsiye ederim.
Çünkü onların kalbi daha incedir.
Allah beni doğrulukla ve hoşgörü ile gönderdi.
Bana gençler yanaştı, ihtiyarlar karşı çıktı.”

— *Peygamber Efendimiz (asm)*

Takdim

PEYGAMBER EFENDİMİZE ilk iman eden sahâbîler, gençlerdi.

Bunun elbette bir sebebi vardı.

Çünkü genç; arayış içindedir.

“Hakikatin” peşindedir.

Gerçeği kabule daha yatkındır.

“Hakikatî” bulmak için sıkıntılara cesaretle katlanır.

Nitekim;

Fahr-i Âlem Efendimizin Cennetle müjdelediği Zübeyr ibni Avvâm, Müslüman olduğu zaman henüz on altı yaşındaydı. Amcası, onu İslâm dininden dönmesi için sıkıca bağlayıp tavana astı. Bir de aşağıdan duman vererek işkence yapmaya başladı. Ama o, İslâmiyet’e var gücüyle sarıldığı için dininden dönmedi.

Zeyd ibni Hârise; Tâif’te, Resûl-i Ekrem’e atılan taşları eliyle, koluyla engellemeye çalıştığında daha yirmi iki yaşındaydı.

Tâiflilerin taşları canını fena halde acıtsa bile, Allah’ın Elçisi’ne kalkan olmanın mânevî hazzını tattı.

* * *

Peygamber Efendimizin genç sahâbîleri, onun ilk öğrencileriydi. Onlar, İslâm Dini’ni Resûlullah Efendimizin ağzından öğrendiler.

Öğrendiklerini en güzel şekilde yaşadılar.

Bu güzel dinin nasıl yaşanacağını ve nasıl yaşanması gerektiğini bütün dünyaya öğrettiler.

Medineliler; Resûlullah Efendimizden, kendilerine İslâmiyet’i öğretecek bir “muallim” göndermesini istedikleri zaman, Fahr-i Kâinât Efendimiz onlara yirmi dört yaşındaki genç sahâbîsi Mus’ab ibni Umeyr’i gönderdi. Mus’ab, tatlı diliyle ve güzel yaşayışıyla kısa zamanda yüzlerce Medinelinin İslâmiyetle kucaklaşmasına ön ayak oldu.

* * *

Peygamber Efendimizin hadîs-i şeriflerini en çok gençler öğrendi.

Bu sahâbîlere “çok hadis bilenler” anlamında “müksirûn” dendi. Müksirûn yedi kişiydi.

Peygamber Efendimiz vefat ettiğinde, onun ilmini bize taşıyan bu gençlerden:

Câbir ibni Abdullah yirmi beş,
Abdullah ibni Ömer yirmi,
Ebû Saîd el-Hudrî yirmi,
Enes b. Mâlik on dokuz,
Hz. Âişe on sekiz,
Abdullah ibni Abbas on üç yaşındaydı.

Yalnız, bu yedi kişiden biri olan Hz. Ebû Hüreyre’nin o sırada kaç yaşında olduğunu bilemiyoruz.

* * *

Peygamberler Sultanı Efendimiz on beş yaşına basan kimseyi genç kabul eder ve ona sorumluluk verirdi.

Mekke fethedilince, oraya Müslüman bir vâli tâyin etmek gerekti. Peygamber Efendimiz, kendisinde yöneticilik kabiliyeti gördüğü yirmi yaşındaki Attâb ibni Esîd’i Mekke’ye vâli tâyin etti.

Efendimizin vefâtının yaklaştığı günlerdeydi. Allah’ın Resûlü, Bizanslılarla savaşmak üzere büyük bir ordu hazırladı. Bu ordunun askerleri arasında Hz. Ebûbekir ve Hz. Ömer gibi büyük şahsiyetler de vardı. Efendimiz bu orduya on dokuz yaşındaki Üsâme b. Zeyd’i kumandan tâyin etti.

* * *

Peygamber Efendimiz; gençlere: kendisini iyi izlemelerini, dini kendisinden öğrenmelerini, öğrendiklerini başta aileleri olmak üzere diğer insanlara öğretmelerini tavsiye ederdi. Ashâb-ı kirâm efendilerimiz de onun bu emrini aynen uygulardı.

Bizim önümüzde, kendisini görüp izleyeceğimiz Peygamber Efendimizin mübârek şahsı yok. Fakat hamdolsun elimizde, bize dinimizi öğreten, Fahr-i Kâinât Efendimizin yaşama tarzını anlatan hadîs-i şerifleri var.

Bir de, Resûlullah Efendimizi kendilerine örnek alan ve onun gibi yaşamaya gayret eden sahâbe neslinin örnek hayatları var.

Gerek sevgili Peygamberimizin hadîs-i şerifleri, gerekse sahâbe neslinin örnek hayatları bizim için çok değerli birer servet, eşsiz birer hazinedir. Biz bu hazineye dört elle sarılmalıyız.

Hem Efendimizin, hem ashâbının yaşama üslûbunu kendimize örnek almalıyız.

Sevgili kardeşim Özkan Öze, “Peygamberimizin Genç Arkadaşları”nı bize tanıttığı bu çalışması ile, çok değerli bir hizmete imza atmıştır. Bu vesileyle kendisini tebrik eder, çalışmalarının devamını beklediğimizi memnuniyetle ifade ederim.

Gençlerimize de, özenle hazırlanmış bu güzel seriyi dikkatle okumalarını, “Allah’ın kendilerinden râzı olduğu” sahâbe neslini kendilerine örnek almalarını tavsiye eder, böylece kendilerinin de Allah’ın rızâsına ermelerini temenni ve niyâz ederim...

Prof. Dr. Mehmet Yaşar Kandemir
Marmara Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi

Önsöz

“ANARSAN uzağın yakınındır, anmazsan yakının uzağındır.”

Bu hikmetli vecizeyi^[1] ilk işittiğim günden beri edindiğim bütün not defterlerine, tuttuğum bütün günlüklere yazdım...

Yeri geldi, söyleyip başkaları ile paylaştım...

Yeri geldi, uzak mektuplara sitemkâr sitemkâr ilave ettim...

Yeri geldi...

Okumakta olduğunuz bu kitabın başında, eskilerin tabiri ile bir ifade-i meram^[2] etmek için, masamın başına oturduğumda, aklıma ilk düşen, yine aynı derinlikli cümle oldu..

“Anarsan uzağın yakınındır...”

Evet, öyledir!

Mekanın türlü mesafeleri, zamanın asırları hatta binyılları, sıradağlar gibi, geçit vermez vadiler gibi, çöller gibi aramıza girmiş olsa da; anmak, andıklarımız ile aramızda ışıktan bir köprü kurar ve o köprüden ışık hızında geçer gideriz.

Bu ilk kitapta, sizi böyle ışıktan köprülerle, Sevgili Peygamberimiz’in (asm) genç arkadaşlarının iklimine götürecek sayfalar bulacaksınız...

* * *

Peygamber Efendimiz (asm), peygamberlik davası ile ortaya çıktığında, onun çağrısına koşa koşa cevap verenlerin çoğu, fidan gibi, sırim gibi gençlerdi, delikanlılardı...

Ona düşman kesilenler ise, çoğunlukla ömürlerinin sonlarına gelip dayanmış, Ebu Cehil, Ebu Leheb ve Velid b. Mugire gibi ihtiyar bir takım adamlardı...

Bu, Mekke’de de böyleydi, hicret yurdu Medine’de de...

Bugün adını andığımızda çoğumuzun zihninde, bembeyaz sakalları göğsünü kaplamış ihtiyar kimseler olarak beliren Zübeyr b. Avvam, Talha b. Ubeydullah, Sad b. Ebu Vakkas, Abdullah b. Mesud, Enes b. Malik, Zeyd b. Sabit, Muaz b. Cebel, Ebu Said el Hudrî, Cabir b. Abdullah.. gibi büyük sahabiler, İslam’ın ışığına ve o ışığın hizmetine koştuklarında; on beş, on altı, on yedi yaşlarındaydılar...

Birincisinde, Mekke gençlerinden örnekler verdiğimiz *Peygamberin Genç Arkadaşları* adlı iki kitaplık dizinin ikinci ve son kitabında, Allah'ın Elçisi'ne (asm) Medine'de arkadaş olmuş genç sahabilerden bazılarını konu edindik...

Bu kitabın sayfaları arasında sizlerle aynı yaşlardayken, Allah'ın Elçisi'ne (asm) arkadaş olmuş sahabileri, çok çok uzaklarda ve çok çok eski zamanlarda yaşamış bir takım tarihi şahsiyetler olarak görmekten çıkıp, onların müthiş hayatlarından kendi hayatlarınıza, renk katacak, yol gösterecek, yön verecek hatıralar okuyacaksınız...

Gayret bizden, her türlü hayırlı netice ve bereket, Allah'tandır...

– Özkan Öze

[1]- Vecize, özlü ve zengin mânâları olan kısa söz demektir.

[2]- Meram, maksat, gaye, istek demektir. İfade-i meram, meramını ifade etmek, derdini söylemek, maksadını göstermek, neden böyle bir iş yaptığını, anlatmak, isteğini dile getirmek.. gibi anlamlara gelir.

İthaf

Nebî Efendimiz'in (asm) davetine Yesrib'den koşup gelenlerin ilki, İslâm'ın Medine'de yayılması için gayret edenlerin öncüsü, Akabe'de söz verenlerin reisi, Musab b. Umeyr'in hâmisî ve Cennet-ül Bâkî Kabristanı'nın ilk mümin sâkini, Es'ad b. Zûrare el-Ensarî'nin aziz hatırasına...

İyas b. Muaz

– İslam ile tanıştığında gençlik çağlarındaydı –

ALLAH'IN SON ELÇİSİ (asm) üç sene kadar Peygamberliğini gizli tutmuş, dördüncü senesinde ise, halkı açıktan davet etmeye başlamıştı...

İslam'ın insanlara güpegündüz tebliğ edilmeye^[3] başlandığı o günlerde, Müslüman olanların sayısı pek azdı...

Nebî^[4] Efendimiz (asm), Rabbinin emri üzere, kutsal Mekke Şehri'ne—her ne sebeple olursa olsun—gelen kâfilelerin yanına koşar, çadırlarını ziyaret eder, meclislerine katılır ve onları putlardan yüz çevirip, bir olan Allah'a iman etmeye davet ederdi...

Vâ esefa^[5], çoğu zaman terbiyesizce terslenir, yakışsız şekilde kovulup yüz geri edilirdi...

Üstelik Mekke ve civarında kurulan panayırlarda, çadır çadır, kabile kabile dolaşp, kendisine İslam'ı yaymak konusunda yardımcı dostlar aradığı zamanlarda, amcası ve en birinci düşmanı Ebu Leheb, peşine takılır ve konuştuğu insanlara,“Sakın ha! Onun sözlerini önemseyerek başını dikleştirmeyin. O delidir, kafadan atıyor!” derdi.

Kuruyasıca ellerini^[6] kollarını azgınca sallaya sallaya kalabalıklara seslenirdi:

“Ey filanoğulları! Şu adam sizleri boynunuzdaki Lat ve Uzza'yı^[7] bırakarak kendisinin getirdiği sapıklıklara çağırıyor. Ona itaat etmeyin, ona kulak vermeyin!”

Peygamber Efendimiz'i (asm) kovan, tersleyen birilerini gördüğü zaman, gider sırtlarını sıvazlar: “Aferin size! Ona ne iyi yaptınız..” derdi.

Bir keresinde ihtiyar bir bunak, Allah Resûlü'nün (asm) davetini işitmek bahtiyarlığına kadar erdi ama, davete icabet etmeyerek:

“Ey adam! Yemin ederim senin dediklerini kabûl edip, buradan kabilesinin yanına dönen kimse, şu panayıra gelenlerin en kötüsü olarak geri dönmüş olur. Bizden uzak dur! Git kendine başka bir yardımcı ara!” dedi.

Bu sözleri işiten Ebu Leheb, o kadar keyiflendi ki, ihtiyarın yanına koşup ona şöyle söyledi:

“Bak yemin ediyorum, bu panayıra gelenlerin hepsi senin gibi yapsa, bu adam peşinden koştuğu dini bırakır...”

Allah Resûlü (asm) zaman oldu kovuldu, zaman oldu taşa tutuldu, zaman oldu kendisi ile alay üstüne alay edildi...

Küfür de işitti, lanet de..

Ona ve anlattıklarına öfkelenedikleri için kılıçlarının kabzalarına sarılanlar da oldu, binmek üzere olduğu devesini ürkütüp, düşmesine sebep olanlar da...

Onu meclislerine davet edip dinleyenler, işittiklerini çok beğendikleri halde, içlerinde bulunan taş kalpli bir takım huysuz ihtiyar reisler yüzünden, İslam'ı kabul etmekten çekinenler de oldu...

Ama her ne olduysa, Allah'ın Elçisi (asm), omuzlarına konulan elçilik vazifesinden bir an olsun geri durmadı..

İşte o acı ve ibret dolu günlerden biriydi...

Mekke'ye bir kâfile geldi...

Bu gelenler Yesrib^[8] taraflarındandı. Kendi kabileleri ile Kureyşliler arasında bir anlaşma yapmak için gelmişlerdi. Hazrec kabilesinden kimselerdi.

Allah Resûlü (asm), onların geldiklerini haber alınca, yanlarına varıp oturdu.

“Gelmenize sebep olan şeyden daha hayırlısını ister misiniz?” buyurdu.

Onlar sordular:

“Nedir?”

Allah Resûlü (asm): “Ben Allah'ın Elçisiyim! Allah beni insanlara, kendilerini, Allah'a ibadet etmeye ve hiçbir şeyi O'na ortak koşturamaya çağırmam için gönderdi. Bana kitap da indirdi..” buyurduktan sonra, onlara İslam'ı ve imanı anlattı, Kur'an'dan ayetler okudu..

Kâfilenin içinde İyas b. Muaz adında bir genç vardı.

Henüz ilk gençlik çağlarında bir delikanlıydı...

Allah Resûlü'nün (asm) anlattıkları, içine öyle bir işlemişti ki, heyecandan yerinde duramıyordu.

“Ey Kavmim! Allah'a yemin ederim ki bu söylenenler, geliş sebebimizden daha hayırlı şeylerdir..” dedi.

Bunun üzerine aralarından bir kimse, yerden bir avuç toprak alıp bu gencin yüzüne savurdu ve:

“Başım için, yakamızı bırak. Biz buraya Muhammed’in davetini kabul etmeye değil, başka bir iş için geldik!” dedi.

İyas, hiç sesini çıkarmadı.

Allah Resûlü, kalkıp aralarından ayrıldı. Kâfile de, bir süre sonra Medine’ye geri döndü.

Çok geçmeden Hazrec ve Evs kabilelerinin arasındaki o meşhur Buas Savaşı patladı.

İyas, savaştan kısa bir süre sonra vefat etti..

O vefat ederken yanında bulunanlar, İyas b. Muaz’ın son anlarında sürekli olarak “La ilahe illallah, Allahu ekber, Sübhanallah” dediğine şahit oldular.

Hiç kimsenin İyas b. Muaz’ın son nefesini Müslüman olarak verdiğinden şüphesi yoktu.

Allah ondan razı olsun..

İyas b. Muaz, Allah Resûlü’nün (asm) davetine koşan Medineli gençlerin ilklerindendi...

Allah, onun ardından ne güzel gençler gönderdi...

Ne güzel, ne çok, ne mübarek ve ne kahraman gençlerdi onlar...

[3]- Tebliğ etmek, bildirmek, anlatmak, yaymak...

[4]- Nebî, Peygamber demektir...

[5]- Vâ esefa, çok yazık, yazıklar olsun, “Ne üzücü bir durum” gibi bir anlama gelir...

[6]- “...Kurudu da!” –Tebbet Sûresi, ayet 1.

[7]- Lat ve Uzza, putperest Arapların en çok tapınıp durdukları iki putun adı...

[8]- Yesrib, Medine’nin eski ismidir.

Muaz b. Cebel

– Müslüman olduğunda 18 yaşındaydı –

MUSAB b. UMEYR^[9], (Allah ondan razı olsun) öğretmen olarak Medine'ye gönderildiğinde, İslam'ın kurtarıcı çağrısına en önce koşup gelenler—Mekke'de olduğu gibi—yine delikanlılar, gencecik hanımlar oldu...

Sevgili Muaz b. Cebel, işte o Medineli bahtiyar^[10] gençlerden biriydi... Müslüman olduğunda, on sekiz yaşındaydı...

Son derece yakışıklı, güzel ve hoş görünüşlü bir gençti. Uzun boylu, beyaz tenliydi. Aydınlık bir yüzü, inci gibi parıldayan dişleri ve sürmeli gözleri vardı...

Yumuşak başlı, kadife huyluydu. Şefkâtliydi, cömertti ve çok zekiydi...

Azimli bir genç adamdı, hayırda gayret etmekten hiç geri durmazdı...

Güzel konuşur, konuştuğunu ikna ederdi...

Şair ve sahabî Kab b. Malik, onun için, “Kavminin gençleri arasında ondan daha alımlısı daha hayırlısı yoktu...” derdi...

İlk İslam tarihçilerinden Vakıdî ise, “Muaz, adamların en güzellerindendi ve bütün savaşlarda bulunmuştu...” diye yazdı...

Adaletin görkemli ışıltısı, asırlar ötesinden gözlerimizi kamaştıran Ömer bin Hattab,^[11] ona verdiği kıymeti, “Kadınlar Muaz'ın benzerini doğurmaktan acizdir...” diyerek ifade ederdi...

Onun bilgisine, dindarlığına çok güvenir, etrafında Muaz gibi bir kimsenin bulunmasından dolayı çokca şükreder ve “Muaz olmasaydı, Ömer perişan olurdu” derdi.

Muaz'ı çok severdi...

Muaz'ı, herkes çok severdi...

Medine'nin saadetli günlerinden biriydi. Peygamberler Serveri^[12] Efendimiz (asm), bu genç sahabisinin ellerini, serin sabah goncaları gibi kokan mübarek avuçları arasına aldı ve:

“Ey Muaz! Allah'a yemin ederim ki ben seni severim!” buyurdu.

Muaz ise, mavi gökkubbeler, yıldızlı semalar güneşin ve ayın ışıkları altında bir kimseye edilmiş iltifatların en büyüğüne, “Babam

anam sana feda olsun ey Allah'ın Elçisi! Ben de seni seviyorum!” diyerek karşılık verdi...

Bir başka gün—vakit cuma vaktiydi. Peygamber Aleyhisselam'ın iki cihanı da görmüş gözleri, saflar arasında Muaz'ı göremedi. Namazdan sonra gidip onu buldu ve:

“Ey Muaz, neden seni göremedim?” diye sordu.

“Benim bir adama borcum vardı. Namaza doğru gelirken beni tuttu, gelmekten alıkoydu...” diye cevap verdi Muaz.

Bunun üzerine Allah'ın Elçisi (asm) Muaz'a:

“Ey Muaz! Sana bir dua öğreteyim ki, o duayı ettiğin zaman, Yemendeki Sîr Dağı kadar borcun olsa, Allah ödemeyi nasip eder!” dedi ve şu mübarek duayı okumasını tavsiye etti:

“Ey mülkün sahibi olan Allah'ım!

Mülkü dilediğine verir, dilediğinden alırsın.

Dilediğini aziz kılar, dilediğini zelil edersin.

Her hayır Senin elindedir.

Sen şüphesiz her şeye Kadirsin.

Kudretin her şeye yeter!

Geceyi gündüze, gündüzü de geceye sokarsın.

Diriyi ölüden, ölüyü diriden çıkarırsın...

Dilediğin insanlara hesapsız verirsın.

Ey dünya ve ahiretin Rahman ve Rahim olan Rabbi!

Bana öyle rahmet ve merhamet et ki, başka hiç kimsenin merhametine muhtaç olmayayım!”

Bir başka kutlu gün ise, Allah Resûlü (asm) Muaz b. Cebel'e her namazdan sonra şöyle dua etmesini tavsiye buyurdu:

“Allah'ım! Seni zikretmem^[13], Sana şükretmem^[14] ve Sana güzelce ibadet etmem için bana yardım et!”^[15]

Peygamber Okulunun En Parlak Talebesi

Muaz b. Cebel, on sekiz yaşında Müslüman oldu. Peygamber Efendimiz (asm) Medine'ye hicretinden sonra, onunla yaklaşık on yıl kadar bir zaman geçirdi.

Muaz'ın bu on yılı, bir insanın ömrünü geçirebileceği en bereketli, en mübarek zamandı...

Genç sahabi, Peygamber Aleyhisselam'ın dizi dibinde dersini o kadar iyi aldı ki, Allah'ın Elçisi insanlara, "Kur'an'ı dört kişiden öğrenin" tavsiyesinde bulunurken, bu dört kişiden biri olarak Muaz'ı da anardı...

Muaz b. Cebel, sahabe içinde, helâl ve haramı en iyi bilen olarak meşhur olmuştu...

Peygamber Efendimiz'in (asm) sağlığında bile, kendisinden dinî konularda fikir sorulur, o da fetva verirdi.^[16]

Allah Resûlü onun için, "Kıyamet gününde Muaz alimlerin bir adım önünde olacaktır" buyurmuştu...

Büyük hadis bilgini Ebu Nuaym, *Hilye* adlı meşhur eserinde, Muaz b. Cebel'den şu şekilde bahseder:

"Fakihlerin^[17] imamı, alimlerin tükenmeyen hazinesiydi... Hilm^[18], haya^[19] ve cömertlik bakımından Ensar^[20] gençlerinin en üstünüydü. Güzel ve son derece yakışıklıydı..."

Mekke'nin Öğretmeni

Musab b. Umeyr, nasıl Medine'nin öğretmeni olduysa Muaz b. Cebel de, Mekke'nin öğretmeni oldu...

Mekke'nin fethinden sonra Peygamber Efendimiz (asm) Muaz'ı Kur'an'ı ve İslam'ı öğretmek üzere, orada öğretmen olarak bıraktı...

Muaz, Mekke'deki görevini güzelce yerine getirip Medine'ye, Peygamber Efendimiz'in (asm) dizi dibine döndüğünde ise, onu çok daha uzaklarda bir başka görev beklemekteydi.. Yemen'e gidecek ve Yemen ahalisine İslam'ı anlatacak, dini nasıl yaşayacaklarını öğretecekti...

Muaz, Yemen İllerinde...

Kutlu hicret yolculuğunun üzerinden dokuz sene geçmişti...

Sevgili Peygamberimiz (asm), çok sevdiği Muaz'ı Yemen illerine gönderirken, Yemenlilere hitaben yazdırdığı mektubunda ondan şu şekilde bahsetmişti:

"Şüphesiz ben size halkımdan ilmi ve dini en iyi bilen hayırlı bir kimseyi gönderiyorum..."

Allah Resûlü (asm), Muaz'ı yolcu etmeden önce ona bir takım tavsiyelerde bulundu, kıymetli öğütler verdi.

“Yâ Muâz! Onları Allah'tan başka Allah olmadığına ve benim Allah'ın Elçisi olduğuma şahit olmaya çağır.

Eğer bunu kabul ederlerse, Allah'ın kendilerine bir günde beş vakit namazı farz kıldığını bildir. Bunu da kabul ederlerse, zenginlerden alınıp fakirlere verilmek üzere, kendilerine zekâtın farz kılındığını bildir...

Bu hususta da sana itaat ederlerse, sakın onların mallarının en güzellerini zekat olarak alma...

Mazlum olanların bedduasından sakın! Çünkü onların duası ile Allah arasında hiçbir perde yoktur...”

Muaz b. Cebel Yemen'e tek başına gidiyor değildi. Allah Resûlü (asm) ona yoldaşlık etmesi için yanına yine çok kıymetli bir başka genç arkadaşını, Ebu Musa el Eşari'yi görevlendirdi.

Ve onlar yola çıkmadan hemen önce, hayırlı bir iş için yola çıkan bu iki samimi dostu, şöyle öğütte bulundu: “Birbiriniz ile yardımlaşın ve birbirinizin sözlerine kulak verin. Müjdeleyin, nefret ettirmeyin!”

Veda

Helalleşip vedalaşmak ve yola koyulmak vakti geldiğinde, Allah'ın Elçisi (asm), sevgili Muaz'a şöyle dedi:

“Ey Muâz! Belki bu son görüşmemiz olabilir. Allah seni dinde başarılı kılsın ve sana hidâyet nasib etsin; önünden, arkandan, sağından, solundan, yukarıdan veya aşağı tarafından gelebilecek her türlü belâ ve musibetlerden korusun.

Senden, insanların ve cinlerin kötülüklerini uzaklaştırsın.

Ey Muâz, (geri döndüğünde) belki mescidimi ve kabrimi ziyaret edersin...”

Muaz, Sevgili Nebî'nin (asm) bu sözlerinden sonra büyük bir acı ile ağlamaya başladı...

Ve çöllerin o güne kadar şahit olmadığı kadar hüzünlü bir ayrılışla Medine'den ayrılıp, *emr-i bi'l ma'ruf ve nehy-i anil münker* ^[21] aşkına, Yemen'e doğru yola çıktı...

Bu, Muaz b. Cebel ile Allah Resûlü'nün (asm) dünya gözü ile son görüşmeleri idi...

Muaz, Medine'ye geri döndüğünde, Peygamber Aleyhisselamın buyurduğu gibi, onun mescidini ve mescidinin yanı başındaki mübarek kabrini ziyaret etti...

Resûlullah Efendimiz, bir süre önce vefat etmiş, müminlerin yüreği kıyamete kadar acısı geçmeyecek bir ayrılık hüznü ile dağlanmıştı...

Sonraki Günler

Peygamber Aleyhisselam'ın vefatından sonra Muaz b. Cebel, Müminlerin Halifesi Hz. Ebu Bekir'in danışmanlık heyetinde görev aldı. Suriye taraflarına yapılan fetihlere katıldı.

Feth edilen topraklarda öğretmenlik görevine devam etti.. İnsanlara İslam'ı anlattı, Kur'an'ı öğretti, helâl ve haramı bildirdi...

Onu, Humus'da bir mescitte gören bir Allah dostu, bakın neler anlatıyor:

“Günlerden bir gündü... Humus'da^[22] bir mescide gittim. Allah'ın Elçisinin (asm) sahabilerinden otuz kadar kimse oturmuş, Resûlullah'ın (asm) sözlerini konuşuyorlar, hadislerin hangi mânâları ifade ettiği konusunda aralarında tartışıyorlardı.

İçlerinde genç ve yakışıklı bir adam vardı. Çok az konuşuyordu.

Fakat diğerleri bir hadis üzerinde şüpheyi düştükleri yahut anlayamadıkları vakit, o genç adama soruyorlardı.

O ne cevap verirse, daha tartışmıyorlar ve söylenenleri kabul ediyorlardı. Kimse, ona itiraz etmiyordu...

Ben merak ettim.

‘Bu kimdir?’ diye sordum.

‘Muaz bin Cebel'dir’ dediler...”

Vefatı

Muaz b. Cebel, Hz. Ömer zamanında, Filistin halkına öğretmenlik yaparken bölgede bir veba^[23] salgını çıktı. Muaz'ın hanımı ve çocukları bu salgında vefat etti...

Çok sevdiği oğlu Abdurrahman'a son nefesini vermek üzereyken, “Nasılsın ey Abdurrahman?” diye sordu. Abdurrahman'ın verdiği cevap, Muaz gibi bir babanın oğluna ne çok yakışan bir

cevaptı: “Ey Babacığım! Hak Senin Rabbinden gelmiştir. Sakın sen şüphe edenlerden olma!”

Gözü yaşlı baba, “İnşaallah beni sabredenlerden bulacaksın!” dedi.

Bu, baba ile oğulun son konuşmalarıydı.

Aradan çok bir zaman geçmedi. Veba illeti, Muaz’ı da yakaladı...

Kutlu Hicret yolculuğunun üzerinden on yedi sene kadar bir zaman geçmişti...

On sekiz yaşında, kendisi gibi genç ve yakışıklı bir delikanlı olan Musab b. Umeyr’in ihlaslı^[24] gayretleriyle İslam ile şereflenmiş olan sevgili Muaz b. Cebel, vefat etti...

Son gecesinde etrafındakilere sık sık “Sabah oldu mu?” diye soruyordu.

“Hayır, daha olmadı..” diyorlardı...

Sonra bir kez daha...

“Sabah oldu mu?”

“Hayır ya Muaz! Daha sabah olmadı...”

Son kez sorduğunda, sabah olmuş, tan yeri serin kızıl bir aydınlığın ışığı ile aydınlanmıştı...

“Sabah oldu mu?”

“Evet ya Muaz, artık sabah oldu...”

Ve Muaz b. Cebel’in dudaklarından şu ibretli cümleler döküldü:

“Merhaba ey ölüm, hoşgeldin. Sen, hayatım boyunca bana ilk kez gelen bir misafirsin. Fakir bir dostuna gelen bir sevgili gibisin...

Allah’ım!

Şu vakte kadar Senden korkuyordum, fakat şimdi Senden ümit ediyorum...

Ben servet biriktirmek, su kanalları açıp tarlaları bağ ve bahçe yapmak gibi işlerle uğraşmak için dünyada kalmak istemiyorum...

Şiddetli sıcaklarda susuz kalmak, hayatın zorluklarını yüklenmek ve adının zikredildiği meclislerde âlimlerle diz dize oturup, Seni anmak için dünyada kalmak istiyorum...”

Son anlarında hastalığın şiddeti öyle arttı ki, Muaz b. Cebel kendinden geçip bayılır, ayıldığında ise şunları söylerdi:

“Ey Rabbim! Bir an önce ruhumu al. Senin izzetine yemin ederim ki, kalbimin Seni ne kadar sevdiğini elbette bilirsin...”

Muaz b. Cebel vefat ettiğinde bazı kaynaklara göre otuz dört, bazı kaynaklara göre otuz sekiz yaşındaydı; ama daha fazla değildi...

O, bu kısa ömre ne çok hayır, ne çok sevap, ne çok ilim, ne çok gayret, sığdırmıştı...

Andıkça ruhumuzda rahiyası^[25] tazelenen o güller çağının bu nadide goncası, İslâm ağacının en bereketli meyvelerinden, Risalet^[26] okulunun en parlak talebelerinden biriydi...

Allah, ondan ebediyyen razı olsun.

Yasin^[27] kokulu nefeslerimiz kesilmediği sürece adını anacak; Muaz b. Cebel'den sevgi ve hayranlık ile bahsedeceğiz...

[9]- Bakınız: Peygamberin Genç Arkadaşları 1 (Mekke Gençleri), shf. 173.

[10]- Bahtı açık, talihli, mutlu mesut...

[11]- Hz. Ömer (ra). İslâm'ın ikinci halifesi..

[12]- Peygamberler Serveri (Server-i Nebi): Peygamberlerin reisi, başı, imamı... Evet o zat (asm), kâinatın serveri olduğu gibi, bu kâinat içinde en mümtaz, en seçkin, en itibarlı kimseler olan Allah'ın elçilerinin de serveridir.

[13]- Seni çokca anmam için Allah'ım. Hiç unutmadan her yerde, her zaman, her halde..

Darlıkta ve bollukta, hastalıkta ve sağlıkta, gençlikte ve ihtiyarlıkta.. hatırlamam için Allah'ım.. Hiç unutmamam için...

[14]- Gördüğüm, tattığım, faydalandığım, beni ve sevdiklerimi çepeçevre kuşatmış zevk ü sefasını sürdüğüm maddi manevi bütün nimetleri Senden bilmem için Allah'ım, Sana teşekkür etmem için Allah'ım, onların üzerlerinde Rahmetinin ve türlü türlü isimlerinin nişanlarını görmem, okumam, düşünmem, bütün bu nimetlerin Senin rahmet hazinelerinden geldiğini aklımdan hiç çıkarmamam için Allah'ım...

[15]- Bu güzel duayı, ezberlemek isteyenler için: **“Allahümme e'innî âlâ zikrike ve şükrike ve husni ibadetike.”**

[16]- Fetva vermek: Bir işin, bir konunun İslâm'ın hükümlerine, kurallarına göre uygun olup olmadığına karar vermek...

[17]- Dinin hükümleri konusunda bilgi sahibi olanlar. İslâm'ın nasıl yaşanacağına dair, kendilerine danışılıp fikir alınan alimler...

[18]- Hilm: yumuşak huyluluk.

[19]- Haya: Allah korkusundan, bütün kötülüklerden uzak durma.. Utanma, edebli olma...

[20]- Ensar, yardımcılar anlamındadır. Medineli Müslümanlar, Mekke'den hicret eden kardeşlerine her konuda yardımcı oldukları için onlara **Ensar** adı verilir. Mekke'den gelenlere ise, hicret eden anlamına gelen **Muhacir** denir...

[21]- İnsanlara iyiliği emretmek ve kötülükten sakındırmak...

[22]- Suriye'de bir şehir...

[23]- Artık kökü kurumuş çok bulaşıcı ve ölümcül bir hastalık.

[24]- Sadece Allah rızası için...

[25]- Koku demektir

[26]- Peygamberlik.

[27]- "Kur'an'ın kalbi" olarak anılan Yasin Sûresi...

Muaz b. Amr

– Medine’nin bahtiyar gençlerinden –

AMR BİN CEMUH, Medine’nin en cömert kişilerinden biriydi. Selemoğullarının efendisiydi. Karakter sahibi, değerli bir insandı.

Cahiliye Devri’nde, Amr gibi soylu kişilerin evlerinde, kendilerine özel putları bulunurdu. Bu bir gelenektir. Amr’ın da evinde hususî bir putu vardı, adı da ‘Menat’tı.

Amr, bu Menat putuna çok düşkündü. Menat, en iyi ağaçtan oyulmuş bir puttu. Ona asla saygısızlık etmez, sabah akşam yanına uğrar, onunla konuşur, halini hatırını sorar, sağına soluna süsler asar, üzerine güzel kokular sürerdi.

İslâmiyet nuru, Peygamber Aleyhisselam tarafından Medine’ye, insanlara İslâmiyeti anlatması için gönderilen Musab bin Umeyr’in destansı gayretleriyle, evden eve yayılmaya, gönülden gönüle dolmaya başlamıştı.

İhtiyar Amr b. Cemuh’un henüz haberi yoktu ama, oğlu Muaz b. Amr, arkadaşı Muaz b. Cebel ve Medine’deki pek çok bahtiyar genç gibi Müslüman olmuştu... Dahası Amr’ın hanımı Hind de, İslam ile şereflenenlerdendi. Hasılı Amr b. Cemuh’un evi neredeyse bir mümin eviydi..

Geriye kala kala o sıralarda altmış-yetmiş yaşlarında bulunan kendisi kalmıştı çünkü...

Mekke de olduğu gibi Medine’de de ihtiyarlar, İslam’a koşmakta gençlerden geri kalmaktaydı..

Demek ki, insan yaşlanınca sadece bacakları değil, aklı da bir miktar yavaşlıyordu!

Amr’ın karısı Hind, Medine’nin neredeyse tüm soyluları İslâm nuruyla nurlandığı halde, eşinin hâlâ, Menat Putu ile oyalanıyor olmasına çok üzülüyordu. Halbuki, bu salih kadıncağz, sevip saydığı kocasının kâfir olarak ölmesini hiç istemiyordu.

Oğulları, özellikle de oğlu Muaz b. Amr da, babasının putperest olarak ölüp gitmesinden çok korkuyordu.

Amr, Musab bin Umeyr’in, Medine’de özellikle gençlere İslamiyet’i anlattığını ve pek çoklarının da onun anlattıklarıyla bu yeni dine ve

peygambere iman ettiğini duymuştu.

Özellikle de gençler, bir bir Müslüman olmaktaydı...

Bir gün karısı Hind'e şöyle dedi:

"Hind! Çocukları sakın o gençle görüşürme!"

Hind, önceleri kesin bir şey söylemek istemediyse de Amr, çocuklarının Musab ile görüştüğünü ve Müslüman olduğunu anladı.

"Oğlum Muaz'ı çağırın" dedi.

Çağırdılar.

"Bu adamın söylediklerinden biraz bana da anlat" dedi babası.

Muaz ona şu âyetleri okudu:

"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla. Hamd, Âlemlerin Rabbi olan Allah'a aittir. O Rahman'dır, Rahim'dir. Din Gününün Sahibidir. Yalnız Sana kulluk eder, yalnız Senden yardım isteriz. Bizi doğru yola ilet. Kendilerine nimet verdiğin kullarının yoluna ilet. Gazabına uğramış, yahut sapmış olanların yoluna değil." (Fatıha Suresi)

Bu âyetleri duyan Amr:

"Ne kadar şahane, ne kadar güzel sözlerdir bunlar. Bütün sözleri böyle mi?" dedi.

Muaz:

"Hepsi birbirinden güzel. Sen de iman eder misin? Halkın neredeyse tamamı iman etti" diye cevap verdi.

İhtiyar adam biraz sustu. Sonra da:

"Menat'a danışmam lazım. Ona danışmadan hiçbir şey yapmam. O ne derse onu yapacağım!" dedi.

Kalkıp Menat'ın yanına gitti. Putlarla konuşacakları zaman, putun arkasına ihtiyar bir kadın geçirirlerdi. Sözde o kadın, putun aklına getirdiklerini söylerdi.

Menat'ın karşısında duran Amr, önce putuna bir sürü iltifatta bulundu. Onu övdü. Sonra şöyle dedi:

"Ey Menat! Mekke'den gelen bu davetçinin bizi sana ibadetten alıkoymak istediğini biliyorsundur. Ben dinlediğim bazı güzel sözlerine rağmen, sana danışmadan, onun Peygamberine biat etmedim. Bana yol göster!"

Menat'tan, hiçbir cevap gelmedi.

İhtiyar Amr, "Galiba kırgınsın. Zararı yok, öfken geçinceye kadar seni rahat bırakacağım" diyerek putunun yanından ayrıldı.

Amr'ın çocukları babalarının, bu Menat putuna ne kadar bağlı olduğunu iyi biliyorlardı. Onun kalbinden, puta karşı duyduğu bu anlamsız ama derin sevgiyi atmaları için bir hâl çaresi düşündüler.

Bir gece, Muaz b. Amr, Muaz b. Cebel'i ve Müslüman olmuş bir iki genç arkadaşını da yanına alarak birlikte Menat putunu yerinden çıkardılar.

Götürüp Selemoğullarının lağım çukurlarından bir çukurun içine attılar. Hiç kimseye görünmeden evlerine gidip yattılar.

Ertesi sabah Amr, sevgili putunu yerinde göremeyince:

“Yazıklar olsun! İlahımızı kim çalmış?” diye feryat edip ağlanmaya başladı.

Kimse bir cevap vermeyince, bağıra çağıra onu aramaya çıktı. Sonunda putunu baş aşağı bir halde lağım çukurunda buldu.

Oradan çıkarıp temizledi, üzerine güzel kokulardan—her zamankinden daha fazla—sürdü sürüştürdü. Ve putuna şöyle seslendi:

“Eğer bunu yapanı bilseydim, onu perişan ederdim!”

Ertesi gece, gençler yine aynı şeyi yaptılar. Menat putunu çalıp, aynen önceki gibi, bir lağım çukurunun içine attılar.

Sabah olduğunda ihtiyar Amr b. Cemuh yine çılgına döndü.

Arayıp taradı ama az çok onu nerede bulacağını tahmin ediyordu. Tahmini doğru çıktı. Daha doğrusu, korktuğu başına geldi.

Put Menat, yine bir lağım çukurunun içindeydi. Onu oradan çıkardı; yıkadı yıkadı yıkadı. Sildi süpürdü, üzerine güzel kokuları sürdü...

Sürmek pek işe yaramadı, kokuları putun başından aşağıya döktü boca etti. İçi biraz rahatlayınca da, yerine yerleştirdi. Sonra da, putun boynuna kılıcını asarak:

“Ey Menat! Sana bu işi kim yaptı bilmiyorum. Ama işte sana kılıç, kendini koru!” dedi.

Başlarını Amr b. Cemuh'un öz oğlu Muaz b. Amr ve onun yakın arkadaşı Muaz. b. Cebel'in çektiği gençler, ihtiyar Amr'ın uykunun derinliklerine daldığı bir vakitte, kalkıp, önce Menat'ın boynundaki kılıcı aldılar. Sonra putu yerinden çıkarıp, boynuna bir köpek leşi bağladılar.

O hâlde götürüp, bir başka lağım çukuruna attılar.

Ertesi gün, Amr putunu yine yerinde göremedi. Çıldırıldı, öfkelendi..

Fakat bu sefer biraz da Menat'a kızmaktaydı..

O kılıcı boynuna süs olsun diye mi takmıştı!? Menat niye kendini savunmamıştı?

Amr, putunu çok fazla aramadan yine tahmin ettiği yerde buldu. Tek fark bu sefer putun boynunda bir köpek leşi vardı.

Kılıç ise ortalarda yoktu..

Bir süre, tepe taklak bir lağım çukurunun içinde hem de boynuna bir köpek leşi bağlanmış halde duran putuna baktı... Senelerdir tapınıp durduğu putuna... Ve ona elini sürmedi..

“Vallahi!” dedi. “Eğer sen ilâh olsaydın, bir lağım kuyusunun içinde, boynundan bir köpek leşine bağlı olmazdın! Yazıklar olsun seni ilah yerine koyup da, tapınıp duranlara...”

İşte böylece Medine’nin bahtiyar gençlerinden bir tanesi olan oğlu Muaz b. Amr, Sevgili Muaz b. Cebel ve öteki gençlerin gayretleriyle, putatapıcılık belasından kurtulup, Müslümanlardan oldu...

Yetiştirdiği aslan yürekli dört evladı, Allah Resûlü (asm) ile birlikte; seferlere de, gazalara da katılmaktan hiç geri kalmadılar...

Allah ondan razı olsun... Kendisi ihtiyar, ama imanı genç bir adamdı...

Bedir’in İki Genç Kahramanı

Büyük sahabî Abdurrahman b. Avf, Bedir günü sağına ve soluna baktığında Medineli iki genç delikanlının ortasında olduğunu gördü. Bunlardan biri, Amr b. Cemuh’un oğlu Muaz b. Amr idi, diğeri ise Muaz b. Afra...

Abdurrahman b. Avf, o sıralarda kırklı yaşlarda olsa gerekti..

Bu gencecik delikanlılara bakınca, “Keşke onlar kadar güçlü olabilseydim..” diye iç geçirdi.

Muaz b. Amr, Abdurrahman b. Avf’a dönüp:

“Ey Amca sen Ebu Cehil’i tanır mısın?” diye sordu.

“Elbette tanırım!” diye cevap verdi büyük sahabi... “Ne yapacaksınız onu?”

Medineli gençler Ebu Cehil’i tanımıyorlardı.. Fakat Mekke’den gelen kardeşlerinden onun nasıl bir Allah ve Peygamber düşmanı olduğunu öğrenmişlerdi...

“İşittik ki, o Allah’ın Resûlü’ne (asm) söver imiş... Allah’a yemin ederim ki, ben onu bir göreceğim olursam, ikimizden birinin eceli

gelmedikçe peşini bırakmayacağım...”

Muaz b. Afra da aynı yemini tekrarladı...

Ebu Cehil o sırada uzun kuyruklu bir atın üzerindeydi. Sağa sola koşturup, “Anam beni bu gibi işler için doğurdu..” diyerek övünüp duruyordu.

Abdurrahman b. Avf, onu gençlere göstererek:

“Gördünüz mü? İşte sorduğunuz adam odur..” dedi.

Muaz. b. Amr ve Muaz b. Afra, kılıçlarını çektikleri gibi çepeçevre koruma altına alınmış, adeta bir insan ormanının ortasında duran Ebu Cehil’in üzerine hücum ettiler...

Ona ilk ulaşan Muaz b. Amr oldu. Ve bu büyük İslâm düşmanını, Muhammed Ümmeti’nin firavununu kılıçtan geçirip yere sermek de, ona nasip oldu...[\[28\]](#)

Onlar Medine’nin ne kahraman gençleriydi...

Allah hepsinden razı olsun...

[\[28\]](#)- Ebu Cehil çok ağır yaralanmıştı ama ölmemişti. Onu can çekişirken bulup, öldüren Abdullah b. Mesud oldu (bkz. Peygamberin Genç Arkadaşları-1).

Ebu Said el Hudrî

– Müslüman olduğunda on yaşından küçüktü –

İSLAM ORDUSU, Uhud Harbi için yola çıktığında, Allah'ın Resûlü (asm), Şeyheyn denen yerde “Durun!” emretti ve ordusunu bir kez daha gözden geçirdi... Askerlerin içinde yaşça küçük olanlar vardı.

Bunlar babaları, amcaları, dayıları, ağabeyleri.. gibi Allah Resûlü (asm) ile birlikte omuz omuza, savaşmak isteyen büyük ruhlu küçük adamlardı.. Fakat, Nebî Aleyhisselam, onlara izin vermedi. On-yirmi kadar genç çocuğu sıradan çıkarıp, Medine'ye geri dönmelerini emretti...

Bir kısmı ağladı, gözyaşı döktü... Geri dönmemek, savaşa katılmak için yalvarıp yakaran da oldu; “Allah Resûlü (asm) beni görmesin..” diyerek saklanan da...

İçlerinden sadece, “Bu çok iyi ok atar” dedikleri için Rafii b. Hadic'e ve “Rafii kaldığına göre bunun da kalması lazım. Çünkü bu onu güreşte yere yıkar..” dedikleri için Semüre b. Cündüb'e izin verildi..

Ötekiler ise, “Medinedeki küçük çocukları ve kadınları beklemek ve korumak” gibi önemli bir görev verilerek geri gönderildiler...

Böylece incinen gönülleri alınmış, içlerinde kalan hevesleri bütün bütün kırılmamış da oldu.

Üstelik, eli silah tutan erkekler, seferde olduğu için, Medine'de böyle bir görevi yapacak birilerine ihtiyaç da vardı gerçekten...

Ebu Said el Hudrî, işte o geri gönderilen gençlerden biriydi. On üç yaşındaydı.

Babası onun cihada katılmak konusundaki ısrarını bildiği için, kolundan tutup Allah Resûlü'nün (asm) huzuruna götürdü ve:

“Ey Allah'ın Elçisi (asm)! Bu, burnunun suyu akıyor olsa da, iri kemiklidir. İzin ver, bizimle gelsin..” dedi.

Fakat Allah Resûlü (asm), ona izin vermedi.

“Geri çevir onu!” emretti.

Babası Malik b. Sinan da, oğlunu Medine'ye geri gönderdi. Bu, baba ile oğlun dünya gözüyle son görüşmeleriydi aynı zamanda...

Malik b. Sinan Medine'nin ilk Müslümanlarından biriydi. Uhud'da pek çok kahramanlık gösterdikten sonra, şehit oldu...

Allah ondan razı olsun...

Harb dönüşü, hem Allah Resûlü'nü (asm) hem de babacığını karşılamak üzere annesi ile birlikte yoluna çıkan Ebu Said el Hudrî, Nebî Efendimiz'i (asm), bineği üzerinde gelir görünce koştu ve onu mübarek dizlerinden öptü.

Resûlullah (asm), babasının şehit olduğu haberini ona verdikten sonra, "Allah ona mükâfatını versin.." buyurdu.

Fakirlikten Zenginliğe

Ebu Said el Hudrî hicretten on sene kadar önce Medine'de dünyaya gözlerini açtı. Babası Müslüman olduğunda, o daha küçük bir çocuktur. İslam'a girmekte hiçbir zorluk ve kınanma ile karşılaşmadığı gibi, sahabî bir babanın kolları altında korunup kollandı.

Malik b. Sinan, malı mülkü olan bir kimse değildi. Bu yüzden ailesi o şehit olduktan sonra, çok fakirlik sıkıntısı çekti.

Ebu Said el Hudrî, bir gün, Allah Resûlü'nün (asm) huzuruna ailesi için bir şeyler istemek niyeti ile gitti.

Huzura vardığında, Allah'ın Elçisi halka şöyle söylemekteydi:

"Ey iman edenler! Artık sizin için iffet^[29] ve başkalarından bir şey istememe zamanı gelmiştir. İffetli yaşayana Allah verir. Gözü tok olanı Allah zengin eder.

Allah'a yemin ederim ki, kişiye sabırdan daha geniş bir rızık verilmemiştir. Mutlaka benden isterseniz, ben ancak bende olanı veririm."

Ebu Said el Hudrî, bu sözleri işitir işitmez, Allah Resûlü'nden (asm) bir şeyler istemek fikrinden vazgeçti.

Resûlullah'ın (asm) bu sözlerine o derece büyük bir sadakatle itaat etti ki, o günden sonra bir daha kimseden bir şey istemedi. Allah onun bu sadakatini büyük bir bereket ile daha dünyada iken mükâfatlandırdı.

Hanesi bir daha fakirlik yüzü görmedi... Medine'nin en zengin evlerinden biri oldu...

O günleri, "Resûlullah'tan bir şey istemeden döndükten sonra, Cenâb-ı Hak bize rızığımızı gönderdi. İşimiz öyle düzeldi ki, Medine halkının zenginlerinden olduk.." diye anlatırdı...

Şüphesiz, bu bolluk bereket ve zenginlik, dünya sofralarına sığmayacak ve cennet bahçelerine kadar taşacak bir zenginlikti...

Hadis Okulunun Bir Talebesi

Ebu Said el Hudrî—Allah ondan razı olsun— Allah Resûlu'nün (asm) etrafından hiç ayrılmayan Medineli ve Mekkeli gençlerden bir tanesiydi.. Onun her hizmetine yetişen, her seslenişine “Lebbeyk Ya Resûlullah!”^[30] diye koşanlardandı...

O gençler, Peygamber Efendimiz'in (asm) kapısında sıra ile nöbet tutar, mübarek dudaklarından dökülen her nurdan kelimeyi taze zihinlerine kazır gibi nakşederlerdi...

Bugün hangi hadis kitabını açsanız, o fedakâr gençlerin isimleriyle karşılaşacaksınız...

Ebu Said el Hudrî, Peygamber Efendimiz'den (asm) hadis nakledenlerin en meşhurlarındandı

Rivayet ettiği^[31] hadislerin sayısı binden fazladır. Yaşça diğerlerinden küçük olduğu halde, en bilgili olanlardandı.

Peygamber Aleyhisselam'ın (asm) etrafında kurulan hiçbir meclisi kaçırmaz, hepsinde bulunmak için gayret eder, bilmediklerini yahut anlayamadıklarını sorar öğrenirdi...

Ebu Said el Hudrî, ömrünün sonuna kadar çevresine ışık yaymaya devam etti.

Peygamber Efendimiz (asm), ona ve onun gibi genç sahabilerine şöyle bir tavsiye buyurmuştu:

“Yeryüzünün çeşitli yerlerinden dinin hükümlerini öğrenmek için pek çok insan size gelecektir. Ben size, yanınıza gelen bu insanlara iyi davranmanızı tavsiye ediyorum...”

Ebu Said el Hudri, bu tavsiyeye büyük bir titizlikle, hayatı boyunca itaat etti.

İnsanlar, halka halka etrafını çevirdiler ve ondan hadis öğrendiler, İslam Dini'nin hükümlerini ders aldılar.

İslam'ın bu büyük öğretmeni, yanına gelenlere sevgi ile ilgi gösterir ve onları, “Hoşgeldiniz! Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'in^[32] bize tavsiye etmiş olduğu kimselere merhaba!” diye karşılardı.

Talebelerine karşı çok ilgili ve çok şefkatliydi. Gençlere ilkin şunları söylerdi:

“Allah Resûlü (asm), sizin gibi olanlara yer vermemizi ve hadis öğretmemizi emretmişlerdi. Bizden sonra yerimize siz geçeceksiniz ve bu hadisleri halka nakledeceksiniz..”

İlmiyle öne çıkan sahabilerin en meşhurlarından ve hadis rivayet edenlerin en büyüklerinden olan Ebu Said el Hudrî’den Allah razı olsun...

İslam, onun gibi gençlerin hem savaş meydanlarında, hem de ilim meclislerinde gösterdikleri eşsiz gayretleri ile bizlere kadar sapasağlam ulaştırıldı...

[29]- Namus, ahlâk...

[30]- “Geldim buyur Ey Allah’ın Elçisi!”

[31]- Ebu Said el Hudri 1170 hadis rivayet etmiştir... Rivayet etmek, bir hadisi, Peygamberimiz ile ilgili bir hatırayı başkalarına anlatıp öğretmek, nakletmek demektir... Hadis kitaplarında, bir hadis veya hatıra anlatılmadan önce onu rivayet edenin adı söylenir. Mesela şöyle:

Ebu Said el Hudri’den:

Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu ki;

“İnsanlardan korkmak, sizi gördüğü veya bildiği bir doğruyu söylemekten alıkoymasın!”

[32]- Sallallahu aleyhi ve sellem: Allah ona salatu selam etsin.

Enes b. Malik

– Çocukluğu ve ilkgençliği Peygamberin dizi dibinde geçti –

MALİK b. NADR, Medine halkından bir kimse idi. Çıktığı uzun yolculuktan döner dönmez, evine değil de, müptelası^[33] olduğu şarap içici arkadaşlarının sofrasına koştu.

İçtiler, güldüler, eğlendiler...

Söz, “Daha daha ne var ne yok”a gelince, sofradakiler:

“Hani Mekke’de bir Peygamber çıktıydı ya..” dediler.

“İşittim, haberim var...”

“Bu Yesrib’te^[34] onun çağırdığı dine koşup, Müslüman olan pek çok kimse oldu...”

“Kimler mesela?”

Sofradakiler, naralı bir sarhoş kahkahası attıktan sonra şöyle cevap verdiler Malik b. Nadr’a:

“Hanımın Ümmü Süleym mesela! Başka sayalım mı!?”

Malik b. Nadr, hanımının Müslüman olmasından hiç hoşlanmamıştı. Ona göre, şimdi bu kadın, çocuklarının da itikadını bozardı!

Birbirini kovalayan adımlarla evinin kapısından içeriye girer girmez, Ümmü Süleym’e bağırdı:

“Sen dinden mi döndün be kadın!”

“Yok! Dinden dönmedim” dedi kadıncağız. Peygamber Aleyhisselam’ı kastederek, “Ama o kimsenin (asm) peygamberliğine iman ettim..!”

Malik b. Nadr, hanımının kararlığı karşısında fazla bir şey söyleyemedi. Ama bir süre sonra, onu küçük oğlu Enes’i karşısına almış:

“Haydi sen de benim gibi ‘Şehadet ederim ki Allah’tan başka ilah yoktur ve Muhammed onun hem kulu hem de elçisidir’ söyle bakayım!” derken görünce çileden çıktı!

“Oğlumu da saptırma!” diye bağırdı. Öfke ile kapıları çarpıp evden çıktı gitti. Bir daha da geri dönmedi. Şam taraflarına gittiğini söylerler...Gittiği yerde de, aralarında husumet^[35] olan bir takım adamlar tarafından öldürüldü.

Böylece Ümmü Süleym dul, oğulları Bera ile Enes ise, yetim kaldı...

Ümmü Süleym, bu mübarek annemiz, o zamanların Medinesi'nde eşine az rastlanır derecede münevver^[36] bir hanım idi. Çocukları ile yakından ilgilenir, onların iyi birer insan olmaları için gayret ederdi.

Okuma yazma bilenlerin sayısının bir elin parmaklarını geçmediği bin dört yüz sene öncesinin Medine'sinde, her iki çocuğunun da okuma yazma öğrenmesini sağlamıştı...

Kocasının ölümünden sonra bir süre evlenmeme kararı aldı. En azından küçük oğlu Enes, büyüüp serpilene kadar bu kararından vazgeçmeyecek; onun ve ağabeyinin başına, bir üvey baba getirmeyecekti.

Aradan iki sene gibi bir zaman geçti...

Ebu Talha'nın Hidayeti^[37]

Medine'nin zenginlerinden Ebu Talha, ısrarla Ümmü Süleym ile evlenmek istiyordu. Doğrusu Ebu Talha, tam da evlenilecek adamdı. Fakat bir eksiği vardı ve bu eksik, Ümmü Süleym annemiz için, karşılığında bütün dünyayı verseler kapanmayacak bir eksikti...

Medine'de pek çok akıllı adam, nice parlak genç delikanlı ve hanım, İslam nuru ile nurlandığı halde, Ebu Talha, putatapıcılık adetinde direniyor ve İslam'a sırt çeviriyordu...

Bu olmazdı! Ümmü Süleym, bedeli ne olursa olsun müşrik^[38] bir kimse ile evlenemezdi...

Ebu Talha, ısrarla Ümmü Süleym ile evlenmek istiyor ama her defasında red ediliyordu.

Evlilik teklifini yinelediği bir gün, Ümmü Süleym annemiz ona şöyle cevap verdi:

“Sen, sana ne zararı ne de yararı olmayan bir taşa tapmayı nasıl içine sindirebiliyorsun? Bir marangozun getirip senin için yonttuğu bir tahta parçasının sana ne yararı ne de zararı dokunur..”

Bu alışılmadık cevaplar Ebu Talha'nın ümidini kırmıyordu. Bir süre sonra evlenme teklifini yine dile getirdi.

Fakat Ümmü Süleym'in cevabı değişmemişti:

“Ey Ebu Talha! Sen, sizin tapınıp durmakta olduğunuz putlarınızı falanca ailenin marangoz kölesinin ağaçtan yontup yaptığını ve ona

bir ateş değecek olsa, hemen tutuşup yanacağını bilmez misin?”

Ebu Talha, kulaklarının o güne kadar hiç duymadığı bu sözler karşısında düşünceli düşünceli Ümmü Süleym’in yanından ayrılıp gitti...

Bir süre sonra tekrar geldi ve evlenme teklifini yineledi... Üstelik kendisi ile evlenmeyi kabûl ederse, Ümmü Süleym’e çokca zenginlik de vaad etmekteydi.

Ümmü Süleym, ne malın ne mülkün ne de kendisini içinde çırpınıp durduğu yalnızlık ve fakirliğin türlü zahmetlerinden kurtaracak bir evliliğin peşindeydi.

Bu mübarek annemiz, o günden ta kıyamate kadar, gelip geçecek bütün mümine hanımlara ve genç kızlara örneklik edecek bir tutum içindeydi.

Gönlü, imandan daha büyük bir hazine bilmiyor; gözü, iman etmiş bir eşden daha zengin bir koca görmüyordu...

Üstelik, bir kimsenin hidayetine vesile olmak gibi ayağına kadar gelmiş büyük bir sevap fırsatını da kaçırmağa hiç niyeti yoktu...

Ebu Talha’nın, evlenmek konusunda bu derece kararlı olmasını, onun hidayete ermesi için bir vesile kılmanın peşindeydi...

Ebu Talha, öyle katı kalpli, akılsız ve inatçı bir adam değildi. şu vakte kadar Müslüman olmaması, doğrusu şaşılacak şeydi...

Çevresinde Müslüman olup da, putlarını kırıp paralayanları, ortadan ayırıp ocağa atanları, tapınıp durdukları günlerin acısını çıkarmak istercesine kaldırıp lağım çukurlarına fırlatanları, Allah’a ve Resûlü’ne (asm) gönülden iman edenleri görüyordu ve düşünüyordu...

İçindeki, “Ya ben yanlış yoldaysam” şüphesi giderek büyüyor ve adım adım İslam’a yaklaşıyordu. Ümmü Süleym de bunu hissediyor, gösterdiği kararlı tavırdan zerre taviz vermeyerek; Ebu Talha ile her karşılaşmalarında, onu hep aynı noktadan ustaca vuruyordu:

“Ey Ebu Talha! şu tapınıp durduğun put, falancaoğullarının marangoz kölesinin ağaçtan yonttuğu bir tahta parçası değil midir?”

“Evet, öyledir..”

“Öyleyse, sen yerden biten ve Habeşli marangoz bir köle tarafından yontulan o tahtalara tapmaktan utanmıyor musun?”

Sen Allah’tan başka hiçbir ilah olmadığına ve Muhammed’in (asm) Allah’ın Elçisi olduğuna iman etsen de, ben senden bundan başka

hiçbir mehir^[39] istemeden sana varsam olmaz mı?”

Ebu Talha şaşırmişti. Duyduklarına inanamıyordu...

Böyle bir teklif, ne büyük bir fedakârlıktı. Mehir, bir kadın için çok önemliydi..

Demek ki Ümmü Süleym için, evleneceği adamın mümin olması, en kıymetli mehirden daha önemliydi..!

Ebu Talha, bu şaşırtıcı istek karşısında durdu. Bir şey söyleyemedi.

Bu nasıl bir imandı, nasıl bir İslam'dı böyle!?

Bir kadın nasıl olurdu da mehirden vazgeçebilirdi; yahut kendisinin iman etmesini mehir olarak yeter bulabilirdi.!?

“Ben biraz düşüneyim..” dedi ve sessizce gidiverdi. Ümmü Süleym’in sözleri, kalbinin derinliklerinde yankılanıyordu...

Bir süre sonra, Ümmü Süleym’in yanına varıp:

“Bana yaptığın teklifi kabul ettim. Allah’tan başka hiçbir ilah olmadığına ve Muhammed’in (asm) Allah’ın Elçisi olduğuna iman ettim..” dedi.

Ümmü Süleym, mutluydu... Hem bir insanın hidayetine vesile olmuş; hem de kendisini fakirlik ve yalnızlık sıkıntılarının yüklerinden azad edecek hayırlı bir eş kazanmıştı...

Bugün, sahabi efendilerimiz arasında adını saygıyla, hürmetle ve sevgiyle andığımız Ebu Talha, Ümmü Süleym annemizin bu gayretleri sonunda İslam ile işte böyle şereflendi.

Allah ondan da, ona hidayet yollarında rehberlik eden annemiz Ümmü Süleym’den de ebediyyen razı olsun!

Allah’a ne güzel bir kul, Resûlullah’a (asm) ne sadık bir sahabi, İslam’a ne kahraman ne cömert bir hizmetkâr, Ümmü Süleym’e ne hayırlı bir eş ve Sevgili Enes b. Malik’e, ne mübarek bir üvey baba oldu...

Hasretli Bekleyişler

Medine, hasretli bir bekleyiş içindeydi... Allah Resûlü (asm), Mekke’den yola çıkmıştı çünkü, geliyordu...

Gerek Mekke’den hicret eden Müslümanları, gerekse pek çoğu Allah Resûlü’nü (asm) henüz hiç görmemiş Medine’nin taze müminlerini, büyük bir heyecan sarıp sarmaladı...

Kadınlar, çocuklar, ihtiyarlar, gençler her sabah Medine'nin yollarına çıkar, tepelerine kurulur ve bıkip usanmadan ellerini siper ettikleri nemli gözlerle ufku tarar dururlardı...

Ümmü Süleym'in küçük oğlu Enes b. Malik de, Medine'nin öteki çocukları gibi merakla, Peygamber Aleyhisselam'ın gelişini bekleyenler arasındaydı...

İçinde günden güne katlanarak büyüyen büyük bir Peygamber sevgisi ile, heyecandan yerinde duramaz, geceleri gözünü uyku tutmazdı...

"Peygamber bi gelse.."

"Elini öpsem.."

"Allah'ın Elçisi'ne (asm) onu ne kadar sevdiğimi söylesem..."

"Gelişini ilk ben görsem... Koşup anneme müjdelesem..."

"Peygamber bi gelse... Ah bi gelse..."

En Aydınlık Gün

Nihayet, Allah Resûlü'nün (asm), Medine'nin yakınındaki Kuba köyüne vardığını haber aldılar. Kuba dediğin neresiydi? Yakındı, şurasıydı...

Demek ki, İki Cihan Güneşi (asm) ha geldi ha gelecekti.

Allah'ın Elçisi (asm) Kuba'da kısa bir süre kaldıktan sonra, kendisini karşılamaya gelen Medineli yiğit adamlar eşliğinde şehre doğru yola çıktı....

Medine halkı, yollara, sokaklara, bahçelere dökülmüştü...

Minicik minicik çocuklar, bir yandan şiirler okuyor, bir yandan da tef çalıyorlar ve ellerini gözlerinin üzerine siper yaparak, merak ve heyecanla karşıkı tepelere bakıyorlardı.

Habeşli bir takım köleler, bayram günlerinin neşesi ile mızrak oyunları oynuyorlardı..

Nihayet Allah'ın insanlara lütfettiği Son Elçi (asm) ve sadık dostu Hz. Ebu Bekir, Veda tepelerinin ardından ay gibi güneş gibi doğuverdi...

"Allah'ın Resûlü bu! Geldi! Geldi işte!" diye bağıırıyordu insanlar...

Resûlullah (asm) şehre girerken, Medinelilerin sevinç çığlıkları yeri göğü inletiyor; gencecik kızlar evlerin damları üzerine çıkmış, hep bir ağızdan beyitler okuyor, şarkılar söylüyorlardı:

*Taleal- bedru aleynâ / Min seniyyâtî-il vedâ
Vecebe's-şükrü aleynâ / Mâ deâ lillahi dâ'
Eyyühel meb'usü fînâ / Cî'te bi'l-emri'l muta
Cî'te şerrafte'l-Medîne / Merhabâ yâ hayra da!* [40]

Sevgili Peygamberimiz, şehre iyice yaklaşıncı kendisine doğru koşuveren küçük çocuklara selam verdi.

Neccaroğullarının küçük kızları ellerinde deflerle “Neccaroğullarının kızlarıyız biz! Muhammedin komşuluğu ne hoş bir komşuluktur!” diye şarkı söylüyorlardı.

Allah Resûlü (asm), “Beni seviyor musunuz?” diye sordu etrafını saran çocuklara...

Onlar hep bir ağızdan bağırarak cevap verdiler: “Evet, ey Allah'ın Elçisi (asm), Seni çok seviyoruz!”

Peygamber Aleyhisselam, onlara güneşler aylar gibi parıldayan çehresiyle gülümsedi ve:

“Vallahi ben de sizi seviyorum! Vallahi ben de sizi seviyorum! Vallahi ben de sizi seviyorum!” dedi.

Çocuklar, öyle bir sevindiler ki...

Ümmü Süleym'in yetimi Enes b. Malik de, işte o çocukların arasındaydı... Ve henüz on yaşındaydı...

Yıllar sonra o günü anlatırken, “Allah Resûlü'nün (asm) Medine'ye geldiği günden daha aydınlık, daha güzel bir gün yaşamadık” diyecekti... “Tıpkı, Allah Resûlü'nün (asm) vefat ettiği günden daha karanlık ve kötü bir gün yaşamadığımız gibi...”

Enescik

Allah'ın Elçisi (asm) Medine'yi şereflendirdiğinde, Müminler onun etrafında pervane gibi dönüyor; her bir ihtiyacını karşılamak ve Allah'ın Elçisi'ne (asm) bir hediye vermek için birbirleriyle yarışıyorlardı...

Ümmü Süleym annemiz ise, çok istediği halde Resûlullah'a verebilecek güzel bir hediye bulamıyor ve bunun üzüntüsünü yaşıyordu.

Bir miktar hurma toplayıp götürdüyse de, içi rahata ermemiş, “Keşke daha iyi bir hediye verebilme imkânım olsa..” diye dert edinmişti...

“Allah Resûlü’ne (asm) çok güzel bir hediye vermeliyim!” dedi ve sahip olduğu en kıymetli şeyi, küçük oğlu Enes’i kolundan tuttuğu gibi doğruca Allah’ın Elçisi’nin huzuruna koştu.

Enes’in anneciği, Peygamber Aleyhisselam’ın huzuruna vardığında:

“Ey Allah’ın Elçisi!” dedi. “Medine’nin kadınları ve erkekleri arasında sana hediye vermeyen kimse kalmadı. Ben şu oğlumdan başka sana getirecek daha kıymetli bir şey bulamadım. Lütfen onu kabul buyur da, sana hizmet etsin.

Bu benim oğlum Enescik’tir... Henüz ergen değildir. Ama okuma yazma bilmektedir. Zeki ve ince bir çocuktur, Ey Allah’ın Elçisi, ne olur ona dua buyurun..”

Peygamber Aleyhisselam, Ümmü Süleym annemizin bu samimi ve içten ricası karşısında, ‘Enescik’e şöyle dua etti:

“Allah’ım! Onun malını ve çocuklarını artır, günahlarını affet cennete koy!”

İşte böylece Enes b. Malik için, ışıltılı yepyeni bir hayat başladı...

Hadimun Nebî [41]

Enes b. Malik, Allah Resûlü’nün (asm) hizmetine on yaşında girdi. Onun yanında büyüdü, onunla yaşadı. Çocukluktan gençliğe onun dizi dibinde geçti... On yıl boyunca Allah Resûlü’ne (asm) hizmet etti.

Peygamber Aleyhisselam’ın ona, *Ya Büneyye* derdi. Bu, *oğulcuğum* demekti. Bazen de şakalaşır, “Ey iki kulaklı!” diye çağırırdı küçük hizmetkârını... Enes b. Malik’in, sahabiler arasındaki ünvanı ise, *Hâdimu’n Nebî* yani *Peygamberin Hizmetkârı* idi.

Hazreti Enes, Nebî Efendimiz’in (asm) denizler, deryalar, ummanlar kadar geniş şefkat, merhamet ve sevgisi içinde geçirdiği günleri bakın nasıl anlatıyor:

“Allah Resûlü’ne (asm), on yıl kadar hizmet ettim. Bana bir kere bile “öf!” demedi.

Yaptığım bir iş hakkında hiçbir zaman “Niçin böyle yaptın?” , yapmadığım bir iş hakkında ise, “Şöyle yapsaydın ya..” veya “Beceremedin, ne kötü yaptın!” dediğini duymadım...

On yıl boyunca bir kez bile zorlanacağım bir şeyi yapmamı emretmedi.

Bana vurmak bir tarafa, yaptığım işten dolayı hiçbir zaman yüzünü asmadı.

Beni zarar ziyan ettiğim bir şeyden dolayı kınamadı...”

Müksirûn

Bugün hangi hadis kitabını açıp baksanız; oradaki hadislerin pek çoğunun başında mutlaka, “Enes radiyallahu anh’dan...” ifadesini görürsünüz. Bu, okumakta olduğunuz Peygamber (asm) sözünün, Hz. Enes tarafından nakledildiğini gösterir...

O, Allah Resûlü’nün (asm) çok yakınında bulunan yedi muksirun’dan bir tanesiydi. *Müksirûn* çok hadis bilen demektir...

Müksirûn sahabilerin ortak özellikleri hepsinin çok genç olmalarıydı... [\[42\]](#)

Hafızalarının en sağlam olduğu gencecik yaşta Allah Resûlü’nün (asm) huzurunda büyük bir sadakat, büyük bir sevgi ve itaat ile bulunmuş bu genç insanlar, Peygamber Aleyhisselam’ın vefatından sonra da uzun ve bereketli ömür sürmüşlerdi. Gittikleri beldelerde, çevrelerine öğrenciler toplanmış, her biri birer hadis okulu gibi öğrenci yetiştirmişlerdi. İslam alemini aydınlatan pek çok büyük alim, onların bu ders halkalarında yetişti yahut yetişenler tarafından yetiştirildi...

Hz. Enes, Ebu Hureyre ve Abdulah b. Ömer’den sonra en fazla hadis rivayet eden sahabe idi.

2286 adet Peygamber sözü, onun Allah’ın Elçisi’nden (asm) işittiği gibi başkalarına aktarması ile günümüze kadar sağ salim ulaştı...

Bütün sahabe efendilerimiz gibi Hz. Enes de, hadis nakletme işinde son derece hassastı...

“Şayet hata etmekten korkmasaydım, Resûlullah Efendimizden (asm) işittiğim daha pek çok şeyi size söyledim..” derdi.

Hz. Enes, Resûlullah Efendimiz (asm) vefat ettiğinde on dokuz yaşındaydı. Allah, Peygamber Aleyhisselam’ın onun hakkında ettiği duayı kabul etti. Uzun ve bereketli bir ömür yaşadı...

Vefat ettiğinde yüz yaşını geçmişti... Ömrünün son yıllarında dostlarına hep şöyle derdi:

“Sevgilimden (asm) ayrılalı tam seksen sene oldu. Onu rüyamda görmediğim tek bir gece bile geçirmedi...”

Enes b. Malik, sahabi efendilerimiz içinde en son vefat edenlerden biriydi.

Allah Resûlü'nden (asm) rivayet etmesi ile bizlere kadar ulaşan; okuduğumuz, öğrendiğimiz, başkalarına öğrettiğimiz, yazdığımız, ders aldığımız, faydalandığımız, hayatımıza yön veren ne kadar hadis varsa, onların yazılmış ve yazılacak harfleri adedince Allah ondan razı olsun...

[33]- Alışkanlık... Tutulmak ayrılamamak...

[34]- Yesrib, Medine'nin İslâm'dan önceki ismidir. "hoş olmayan yer" anlamına gelir. Medine artık bu isimle anılamaz. En hafifinden ayıptır çünkü...

[35]- Düşmanlık, rekabet..

[36]- Aydınlik fikirli.

[37]- Hidayet, doğru yolu bulma, şirkten vazgeçip bir olan Allah'a iman etme, İslam'a girip, Müslüman olma...

[38]- Müşrik, Allah'a şirk koştan demektir. Allah'tan başkasına inanan, putlara tapan...

[39]- Mehir, nikah sırasında erkeğin hanımına verdiği yahut vermeyi vaad ettiği mal veya para...

[40]- Ay doğdu üzerimize / Veda tepelerinden / Şükür gerekti bizlere / Allâha davetinden / Ey bizden seçilen elçi / Yüce bir davetle geldin / Sen bu şehre şeref verdin / Ey sevgili hoş geldin!

[41]- Peygamber'in hizmetkârı

[42]- Allah Resulü (asm) vefat ettiğinde yedi müksirûn sahabenin yaşları şöyleydi: Câbir b. Abdullah yirmi beş, Abdullah b. Ömer yirmi, Ebû Saîd el-Hudrî yirmi, Enes b. Mâlik on dokuz, Hz. Âişe on sekiz, Abdullah b. Abbas on üç yaşındaydı.

Bu yedi kişiden biri olan Hz. Ebû Hüreyre'nin o sırada kaç yaşında olduğunu bilemiyoruz. Fakat yirmi beş-otuz yaşları arasında olduğu tahmin ediliyor...

Habib b. Zeyd

– Kahraman bir annenin kahraman bir evladı –

MEKKE ile Yemen arasında kalan, Yemame taraflarını yurt edinen Beni Hanife kabilesinde, Müseylime adında bir adam vardı. Vaktiyle Arab ve Acem şehirlerini dolaşmış, oralarda rastladığı kâhinlerden, büyücü ve gözbağcılardan türlü türlü numaralar edinmişti...

Şairdi, sözde kâhindi, ağzı iyi laf yapan, kavmi içinde öne çıkan bir kimseydi...

Nebî Aleyhisselam'ın Medine'yi şerefleştirmesinden on yıl kadar sonra, Beni Hanife kabilesinin temsilcileri, Medine'ye geldiler ve Allah'ın Elçisi (asm) ile görüşüp Müslüman oldular.

O temsilciler arasında Müseylime de vardı ve kabile Yemame'ye döner dönmez, çevresine topladığı insanlara, Peygamber Aleyhisselam'ın, onu peygamberliğine ortak ettiği yalanını söylemeye başladı...

O temsilci kafilesinden bir kimse, “Evet ben de buna şahidim! Medine'deki peygamber Müseylime'ye ortaklık verdi. Gözümle gördüm kulağımla işittim..” diye yalan yere şahitlik edince, cahil Benî Hanife halkından ona inananlar çoğaldı.

Üstüne bir de namazı kaldırıp, zinayı ve içkiyi helal edince, arkasına takılanların sayısı iyice arttı.

Yalancı peygamber, kendisine vahiy geldiğini de iddia ediyor; “Ne geldi? Oku bize!” diye soranlara da şunun gibi tuhaf şeyler uyduruyordu:

“Fil nedir? Filin ne olduğunu sana ne bildirdi?

Onun hurma lifinden ip gibi kuyruğu ve uzun hortumu vardır...”

“Ey kurbağa kızı kurbağa! Ne diye nak nak vak vak edip duruyorsun. Yukarın suda altın çamurda! Sen ne suyu bulandırabilirsin ne de içene engel olabilirsin! Yarasa sana ölüm haberini getirene kadar bekle..”

Müseylime eski zamanlarda öğrendiği hokkobazlıklarla halka bir takım gösteriler yapıyor ve bunları mucize olarak yutturuyordu. Mesela nişadır ve keskin sirkenin içinde beklettiği yumurtaları,

kabukları yumuşayınca, ağzı dar şişelerin içine kırmadan düşürüyor millet de, olan biteni mucize diye seyreliyordu.

Bir keresinde kendisinden suyu azalmış bir kuyuya bereket duası etmesini istediler. Çünkü insanlar Resûlullah Efendimiz'in (asm) böyle bereket mucizeleri olduğunu işitmişlerdi.

Müseylime, kuyuya gelip tükürdü; güya biraz da dua etti. Kuyunun, olan suyu da çekildi gitti.

Böyle de bereketsiz bir adamdı...

Bunlar için gülünç taraflarıydı ama taraftarları giderek artan Müseylime, İslam için gittikçe irileşen bir tehlike olmaya başlamıştı.

Allah Resûlü (asm) Müseylime'ye bir mektup göndererek onu tekrardan İslamiyete davet etti.

Müseylime, Resûlullah'ın (asm) mektubuna mektup ile cevap verdi.

Mektup, *"Allah'ın elçisi Müseylime'den, Allah'ın Elçisi Muhammed'e... Bu peygamberlik işinde seninle ortak oldum.."* diye büyük bir münasebetsizlikle başlamakta ve *"Yerlerin yarısı bizimdir, yarısı da Kureyşlilerindir."*^[43] gibi, bir takım herzelerle devam etmekteydi...

Allah Resûlü (asm) Hz. Ali'yi çağırdı ve ona "Yaz!" emretti.

"Bismillahirrahmanirrahim

Allah'ın Resûlü Muhammed'den Müseylimetü'l Kezzab'a! ^[44] Hakka tabi olan ve uyanlara selam olsun. Bundan sonra bilesin ki: Yer Allah'ındır! O, kullarından kimi isterse onu ona varis kılar!

Akıbet, Allah'ın emirlerini yerine getiren ve yasakladıkları şeylerden uzak duranlarıdır..."

Bir Elçi Aranıyor

Bir süre sonra Allah Resûlü (asm), sevgili arkadaşlarını yanına çağırarak, Müseylime'ye bir elçi göndermek istediğini söyledi.

Bu elçi Müseylime'yi kalkıştığı bu işten vazgeçirecek, gerekirse de onu öldürecekti.

Bu kolay bir iş değildi. Gözler bir kahraman aradı ve her biri birbirinden şanlı yiğitler arasından, Habib b. Zeyd'e döndü..

Bu genç adam, neticesi ne olursa olsun, Resûlullah'ın (asm) verdiği vazifeyi yerine getirmek hususunda zerre kadar tereddüt gösterecek, hele hele de korkacak biri değildi...

Babası Zeyd b. Asım, annesi Nesibe binti Kab ve kardeşi Uhud Günü'nün bir kahramanı Abdullah b. Zeyd ile birlikte, İkinci Akabe buluşmasında, Allah Resûlü'ne (asm), "Ruhumuz canımız senin yoluna feda olsun! Düşman bildiğini düşman, dost bildiğini dost biliriz!" diye söz veren bahtiyar bir ailenin evladıydı...

Annesi Nesibe binti Kab, Akabe'ye katılan iki hanımdan biriydi...

Savaş meydanlarında gösterdiği cesaretle erkekleri bile imrendiren; Peygamber düşmanlarına karşı silah kuşanan ilk kadın sahabiydi...

Ümmü Ümare lakabı ile İslam tarihine adını elmastan harflerle yazdıran Nesibe Anne, Uhud harbinin en dehşetli zamanlarında, Allah Resûlü'nün (asm) etrafında pervane olmuş, eşi ve oğlu Abdullah ile onu müşriklerin kılıç darbelerinden cansiperane korumuş bir hanımdı...

Savaş meydanında, "Bana Muhammed'i gösterin!" diye avaz avaz bağırarak müşrik ordusunun azgın süvarisi İbni Kamia'nın vurduğu bir kılıç darbesi ile ağır yara aldı, fakat oğlu Abdullah'ın yardımı ile ona geçit vermedi...

Resûlullah Efendimiz (asm) o şiddetli zamanları anarken, "Uhud günü sağıma soluma döndükçe hep Ümmü Ümare'nin yanıbaşında çarpıştığını gördüm" buyurdu...

Habib b. Zeyd işte böyle bir ailenin ferdiydi...

Uhud'dan sonra Hendek'te, küçük büyük bütün fetihlerde ve savaşlarda annesi ve kardeşi ile birlikte hep Allah Resûlü'nün (asm) en yakınında oldu...

Huneyn günü canlarını dişlerinin ucuna takıp, Allah'ın yardımı ile yenilgiye yüzü dönmüş harbi, parlak bir zafere çevirdiler.

Habib b. Zeyd'in İslam'a yegane hizmeti savaş meydanlarıyla sınırlı değildi.

O aynı zamanda Suffa okulunun ihlaslı bir öğrencisiydi.

Resûlullah Efendimiz'in (asm) doğduğu şehir Mekke'yi ve sevgili Kâbe'yi son ziyareti olan Veda Haccı'ndan dönmesinden sonra, Umman illerine gidip insanlara İslam'ı anlattı, Kur'an'dan ayetler okudu, öğretti, ders verdi...

Güzelce yerine getirdiği bu mukaddes vazifesi tamam olunca, Medine'ye Nebî Efendimizin (asm) yanına döndü...

Son Görev

Habib b. Zeyd, Umman'dan dönüşünden kısa bir süre sonra, yanına arkadaş olarak verilen Abdullah b. Vehb ile birlikte Allah'ın Elçisi'nin elçileri olarak, sahte peygamber Müseylime'yi yola getirmek için Yemame yoluna çıktı...

Bu görev zor ve tehlikeliydi, ihtimal geri dönüşü de yoktu...

Yemame'ye vardıklarında Müseylime'ye inananların sayıca artmış olduğunu gördüler.

Kavmin ileri gelen bir takım adamları ile görüştüler ama kısa bir süre sonra sahte peygamberin fedailerı tarafından yakalanıp, Müseylime'nin yanına götürüldüler.

Müseylime:

"Muhammedin peygamber olduğuna inanıyor musun?" diye sordu.

"Evet!" dediler. "O Allah'ın Resûlü'dür!"

"Peki benim peygamber olduğuma inanıyor musunuz?"

Sustular, bir cevap vermediler.

İstediği cevabı alamayan Müseylime kudurdu. Öfkeden deliye döndü ve sahabileri ölümle tehdit etti.

Abdullah b. Vehb, Müseylime'nin elinden kurtulmanın tek çaresinin ona istediği şeyi söylemek olduğunu anlamıştı. Böyle durumlarda, kalbi iman ile dolu bir kimsenin hayatını kurtarmak için diliyle söyleyeceği şeylerden mesul olmadığını biliyordu. Allah Resûlü (asm) ümmetine bu konuda izin vermişti. Kalbi zerre kadar katılmasa da, dili ile sahte peygamberin peygamberliğini kabul ettiğini söyledi...

Onu tutup hapse attılar.

Sıra, damarlarında Ümmü Umare'nin kanı dolaşan Habib b. Zeyd'e geldi.

Habib b. Zeyd, Müseylime'nin en çok ihtiyaç duyduğu şeyin, tasdik edilmek olduğunu biliyordu.

Ona bu zevki tattırmayacak, bu şarlatanın ve etrafındakilerin kulakları, onun dilinden peygamberliğini kabul ettiğine dair tek bir kelime bile duyamayacaktı..

Müseylime az önce elde ettiği zaferin sarhoşluğu ile sordu:

"Ya sen benim peygamber olduğuma inanıyor musun?"

"Seni duyamıyorum!" dedi Habib b. Zeyd. "Ne söylüyorsun?"

Kendisiyle düpedüz alay edildiğini gören Müseylime deliye döndü.

“Benim peygamberliğime inanıyor musun?” dedi çılgınca bir öfke ile...

Habib b. Zeyd’in cevabı değişmedi:

“Seni duyamıyorum, ne söyledin?”

“Seni küçük parçalara bölerim!” diye bağırdı sahte peygamber.

Ama Habib’in cevabı değişmedi:

“Seni duyamıyorum!”

Müseylime cellatlarına, “Benim peygamberliğimi kabul edene kadar organlarını tek tek kesin!” emretti.

Habib b. Zeyd, Allah Resûlü’nün (asm) bu genç kahraman arkadaşı, işte böyle şehit edildi.

Fakat diliyle de olsa, Müseylime’nin yalanına destek verecek tek bir kelime söylemedi...

Allah ondan razı olsun...

[43]- Allah Resûlü’nün (asm) mensup olduğu kabile...

[44]- Çok yalancı Müseylime’ye!

Bera b. Malik

– Hz. Enes’in bir-iki yaş büyük kardeşi –

NEBÎ EFENDİMİZ’İN (asm) hizmetkârı Enes b. Malik’in birkaç yaş büyük kardeşi Bera b. Malik, dünya tarihinin görüp göreceği en şanlı kahramanlardan biriydi...

Cihad^[45] meydanlarında kasırga gibi esip gürleyen bu delikanlı, aynı zamanda Suffa mektebinin^[46] ihlaslı ve çalışkan bir talebesiydi...

Kadifeden bir kalbe, kalpleri müteessir^[47] eden buğulu ve güzel bir sese sahipti...

Çok güzel şiir okurdu. Öyle ki, Resûlullah Efendimiz (asm) sefere çıktığı zamanlarda, bu genç arkadaşını yanında görmek ister, zaman zaman kendisine şiir okumasını buyururdu...

Çöl gecelerinde ve uzun sefer yolculuklarında şiirler okuyan bu hassas kalpli delikanlı, ilayî kelimetullah^[48] aşkı ile çıktığı savaş meydanlarında bambaşka bir kimliğe bürünürdü...

Yaşı küçük olduğu için Bedir Savaşı’na katılamadı ama ondan sonraki bütün savaşlarda yerini aldı, hiçbir seferden geri kalmadı...

Bu hâl, Peygamber Aleyhisselam hayatta iken böyleydi, o vefat ettikten sonra da değişmedi...

Öyle gözü kara, öyle cesur ve korkusuz bir gençti ki, Hz. Ömer, “Sakın Bera’yı İslam ordularına komutan yapmayın! Cesareti yüzünden askerleri helâk etmesinden korkuyorum..” diyerek, onun için özel bir tedbir almak durumunda kaldı...

Yemame Günü’nün Bir Kahramanı

Kahraman Habib b. Zeyd’in, sahte peygamber Müseylime tarafından vahşice katledildiğinin haberi Medine’ye ulaştığında, Allah Resûlü (asm) vefat etmiş, müminlerin başına halife olarak, onun sadık dostu Hz. Ebu Bekir geçmişti...

Müslümanların Halifesi, giderek büyüyen bu fitneyi ortadan kaldırmak için harekete geçti.

Önce İkrime b. Ebu Cehil^[49] kumandasında bir orduyu Yemame'ye gönderdi.

Kendisine, Müseylime'nin sanılandan çok daha kuvvetli bir ordusu olduğu haberi ulaşınca, İkrime'ye takviye olarak Şüreybih b. Hasene kumandasında bir ordu daha gönderdi.

Ancak İkrime, destek kuvvetler gelmeden Müseylime ile çarpışmaya girince, yenilip geri çekildi.

Ardından gelen Şüreybih ve ordusunun akıbeti de, ondan farklı olmadı...

Bu iki acı yenilginin üzerine Müminlerin Halifesi Yemame'ye, Arabın büyük savaş dahisi Halid b. Velid komutasında üçüncü bir ordu gönderdi...

Yalancı peygamberin ordusu, İslam ordusundan çok daha kalabalıktı.

Çarpışma çok şiddetli oldu, mücahidler^[50] bir ara geriler gibi olunca, Halid b. Velid, Bera b. Malik'e seslenerek, İslamın bu en şanlı ve en kahraman ordusuna öncü olmasını istedi:

“Ey Bera kalk!”

Bera b. Malik, yerinden ok gibi fırlayıp atına bindi ve safların en önüne geçerek Rabbine hamd ve senalar ettikten sonra:

“Ey Medineliler! Bugün artık sizin için Medine diye bir yer yok! Yalnızca tek olan Allah ve cennet var!” diye kükredi.

Onu şimşek gibi düşman ordusunun üzerine hücum ederken gören İslam askerleri, tazelenen bir aşk ve şevk ile hücumla geçti.

Yalancı Peygamberin ordusu hiç beklemedikleri bir anda taptaze bir kuvvetin üzerlerine yağdığını görünce daha tutunamadı.

Savaşın seyri değişmişti. Yalancı peygamber ve askerlerinden bir grup, yüksek duvarlarla çevrili ve adına Hadikatül Rahman^[51] dedikleri bahçelik bir yere sığınmak zorunda kaldı.

Mücahidlerin onları orada bırakmaya hiç niyeti yoktu. Fakat bahçenin kapısını dışarıdan açamıyorlar, yüksek duvarları da aşamıyorlardı.

Vazife yine Bera b. Malik'e düştü. Arkadaşlarına, “Beni kalkanlarınızın üzerine koyup içeriye fırlatın!” diye seslendi.

Bu şekilde duvardan içeriye tek başına atlamayı başaran Bera, içeride savaşa savaşa kapıyı açmayı başardı.

İslam askerleri kapıdan girince bahçede eşi benzeri görülmemiş bir savaş oldu.

Müseylime ve fedaileri, sonradan adı Hadikatül Mevt^[52] diye anılacak olan bu yerde cehennemin dibine gönderildi...

Yemame çarpışmalarında seksene yakın yerinden yaralanan Bera b. Malik'in tedavisi ve bakımı ile, Halid b. Velid özel olarak ilgilendi. Bir ay kadar başından ayrılmadı...

Bera b. Malik, hasta yatağında hüzünlü şiirler okur, şehit olmadığı için dertlenir ve Rabbine yatakta değil, cihad meydanlarında canını alması için yalvarıp dururdu...

Varlığı ile düşmanlarının kalbine korku, arkadaşlarının kalbine ise cesaret veren bu genç adam, iyileşir iyileşmez, kendini yine savaş meydanlarına attı...

Tuster Kalesi'nde

Hicretten yirmi yıl kadar sonraydı... Hz. Ebu Bekir vefat etmiş, onun yerine müminlerin başına, adaletin ışığı asırları aydınlatacak olan Hz. Ömer geçmişti...

İslam orduları, yeryüzüne dalga dalga yayılıyor ama sadece ülkeler, şehirler ve topraklar değil, kalpler de feth ediliyordu...

Fethedilen beldeler, pek çok sahabinin arı gibi durup dinlenmeden yaptıkları İslam'ı tebliğ^[53] çalışmaları sonunda, cahiliye adet ve geleneklerinden, putatapıcılıktan, ateşperestlikten ve bunlar gibi türlü türlü sapkın inançlardan sıyrılıp, birer İslam beldesi haline geliyordu...

İslam askerleri, bugünkü İran'ın bulunduğu bölgelerdeki Fars şehirlerini bir bir fethederek, Tüster şehrine kadar gelip dayanmışlardı.

Tüster'in çok sağlam ve alınması zor bir kalesi vardı.

Ve kale feth edilmeden, Tüster şehri fethedilmiş sayılmazdı...

Farslılar ise, kaleyi korumak için her türlü yola baş vurmaktaydılar.

Uçlarında ateşte kızdırılmış çengellerin sallandığı zincirleri aşağıya sallıyorlar ve mücahitleri bunlarla yakalayıp yukarıya çekiyorlardı.

Bu çengellerden bir tanesi Enes b. Malik'i sırtından yakaladı.

Bera b. Malik, kardeşinin durumunu farkedemez, o kızgın demirleri elleriyle yakalayıp, onu kurtardı.

Kuşatma uzadıkça uzuyor, kaleye girmek için bir yol bulunamıyordu.

Bir başka genç kahraman Ebu Musa el Eşari, Allah'ın bir ikramı olarak, kalenin içine giren gizli bir geçit keşfetti.

Ve bu güzel haberi koşup Bera b. Malik'e müjdeledi...

Bera b. Malik, yanına birkaç güçlü arkadaşını alıp, geçitten kalenin içine girmeyi başardı.

Tıpkı Yemame'deki Hadikatül Mevt'de olduğu gibi kıran kırana bir savaş başladı.

İslam askerleri bir ara iyice köşeye sıkıştılar. Ümitlerin tükenme noktasına geldiği o anda, içlerinden bazıları Bera b. Malik'ten Rabbine yalvarmasını istediler.

Çünkü Allah Resûlü (asm) Medine'deki o saadetli günlerden birinde, Suffa'da yatıp kalkan, koşuşturmaktan üstü başına çeki düzen vermeye vakit bulamayan, saç başı dağılmış Bera b. Malik'i görünce:

"Birçok dağınık ve tozlu saçlı kimseler vardır ki, Allah adına yemin ettiği zaman Allah onu yalancı çıkarmaz. İşte, Berâ bin Mâlik de bu kimselerdendir" buyurmuştu.

Bir an için gözlerinin önünde tüllenen bu tatlı hatırayı hasretle hayalinden geçiren Bera b. Malik:

"Ey Rabbim! Sana yemin ederek dua ediyorum bu düşmana güç katanları öldürmeyi bize nasip et! Beni de Resûlullah'a kavuştur!" diye dua etti.

Bu duanın üzerinden çok bir vakit geçmedi. Kale feth edildi.

Allah Bera b. Malik'i, Resûlullah Efendimiz'in (asm) buyurduğu gibi yalancı çıkartmadı. Üzerine çullanan onlarca düşman askerinin kılıçları altında, senelerdir hasretini çektiği şehitliğe kavuştu...

Henüz otuzlu yaşlarının içinde genç bir adamdı...

Allah Resulü (asm), Medine şehrini şerefleştirdiğinde, mübarek annelerinin teşvikiyle, kardeşi Enes b. Malik ile birlikte onun yanına koşmuş, dizi dibine oturmuştu.

Cihad meydanlarında kasırga gibi esip gürleyen bu delikanlı, aynı zamanda Suffa mektebinin ihlaslı ve çalışkan bir talebesiydi...

Kadifeden bir kalbe, kalpleri müteessir eden buğulu ve güzel bir sese sahipti...

Ve Rabbine yemin ile yalvardığında, Rabbi onu yalancı çıkarmazdı...

Allah ondan razı olsun...

[45]- Allah için, İslam Dini'nin hayrı için savaşmak. Buradaki cihad, savaş meydanlarında yapılan cihaddır. Ama cihad sadece bu değildir. Yeri gelir kalemle, yeri gelir söz ile, yeri gelir İslam'ın güzelliğini gösteren bir davranışla, bir tebessümle, eğriye eğri, doğruya ise doğru demekle, Kur'an ve hadis öğrenmekle, bilmeyenlere öğretmekle de yapılır... Sahabî Efendilerimiz hepsini de en güzel şekilde yapmış ve bizlere örnek olmuşlardır.

[46]- Peygamberimizin mescidinde, kendilerine ayrılmış bölümde kalan çoğu genç talebelerden biriydi yani...

[47]- Tesir eden, etkileyen...

[48]- Allah'ın adını ve İslam'ı yüceltip yeryüzüne yayma...

[49]- İkrime b. Ebu Cehil, Ebu Cehil'in oğluydu. Mekke'nin fethinden sonra Müslüman oldu ve sahabe efendilerimizin saflarına katıldı. Allah ondan razı olsun...

[50]- Allah için, mücadele edenler, cihad edenler...

[51]- Rahmanın bahçesi.

[52]- Ölüm bahçesi

[53]- İslam'ı anlatma, yayma, öğretme...

Abdullah Zü'l-Bicadeyn

– Müzeyne kabilesinden fakir bir genç adam –

MÜZEYNE KABİLESİ içinde yaşayan, hem yetim hem de fakir bir genç vardı. O henüz küçük bir çocukken ölüp giden babası fukaranın tekiydi; geride mal mülk namına neredeyse hiçbir şey bırakmamıştı...

Abduluzza (Uzza putunun kulu demektir) adındaki bu delikanlının amcası ise babasının aksine son derece varlıklı bir kimseydi.

Yeğenini güzel bir sahiplenme ile sahiplendi... Bütün ihtiyaçlarını karşıladı. Ne aç bıraktı ne açıkta.. Öyle ki bir vakit sonra, Abduluzza, amcasının sağladığı imkânlarla boy boy hayvanlar, hatta maharetli köleler bile edinebildi...

Abduluzza, geniş fikirli, açık yürekli bir gençti.

Günlerden bir gün, Medine'ye bir Peygamberin geldiğini işitti... Merak etti, sordu soruşturdu araştırdı. Öğrendikleri neticesinde kalbi İslam'a ısındı. Zaten öteden beri putatapıcılık, hiç içine sinen bir şey olmamıştı...

Amcası ise, ne Peygamber Aleyhisselam ile, ne de onun insanları nasıl bir dine davet ettiği ile ilgileniyordu. Böyle şeyler, adamın umrunda bile değildi...

Medine'de olup bitenlere, Peygamber Efendimize ve İslam'a dair pek çok haber kulağına gelse de, asla taraftar olmuyor; sürekli düşmanca bir tavır alıyordu...

Bu yüzden Abduluzza, Müslüman olmak, Medine'ye varıp, Allah'ın Elçisi'ni (asm) ziyaret etmek arzusunu ne dile getirebiliyor, ne de kalkıp tek başına gidebiliyordu...

Fakat zaman da sürekli geçiyordu. Mekke feth edilmişti, İslam dalga dalga yayılıyordu...

Abduluzza, amcasından ümidini bütün bütün kesti.

Beklemekle bu işin bir neticeye varamayacağını anlamıştı.

Bir gün cesaretini topladı ve karşısına dikildi:

“Ey amca! Ben senin Müslüman olmanı bekliyorum. Ama görüyorum ki senin böyle bir şeye hiç niyetin yok.. Sen Müslüman olmayacaksan da bana izin ver, gidip Müslüman olacağım..” dedi.

Amcası bu dikleniŖe son derece sert bir tavır ile karŖılık verdi, Abduluzza'yı en zayıf olduğu yerden ısırmaya kalktı:

“Eğer gidip Müslüman olursan, senin eline verdiğim her Ŗeyi alırım! Hatta üzerindeki elbiseleri bile çeker çıkarırım.. Seni çırılçıplak ortada bırakırım...”

Ama bıçak, Abduluzza'nın kemiğine çoktan dayanmıştı...

“Ne yaparsan yap! Ŗu vakitten sonra ben taşlara tahtalara tapamam! Bana ne faydası ne de zararı olacak putlardan yüzümü çevirip, Muhammed'in (asm) dinine tabii olacağım... Allah'a iman edeceğim...” dedi.

O güne kadar kendisinden hayırdan başka hiçbir Ŗey görmediği amcası, bu sözlerden sonra, taş gibi bir zalim kesiliverdi ve savurduğu tehditleri elifi elifine yerine getirdi...

Abduluzza'nın yani senelerdir bakıp büyüttüğü yeğeninin her Ŗeyini elinden aldı. En son sırtındaki elbiseyi de zorla sıyırıp çıkardı...

Elbisesiz ortada kalan Abduluzza, kendini annesinin evine zor attı... Annesi evindeki bir kilimi iki parçaya böldü ve oğluna verdi. Abduluzza bunun bir parçasını beline doladı, aŖağısını örttü; kalanını da üzerine sardı.

Ve hiç vakit kaybetmeden, içinde heyecanlı bir mutlulukla yola koyuldu...

Abduluzza, Medine'ye vardığında vakit gece idi. Mescide gidip yattı. Tâ sabah namazına kadar orada uyudu. Namaz vaktinde ise kalktı ve namaz için hazırlandı...

Allah Resûlü (asm), namaza durmadan önce hep safları gözden geçirir, sahabilere düzgün düzgün saflar yapmalarını tembih ederdi. Yine safları düzeltirken bu garip kıyafetli genci gördü.

“Sen kimsin?” buyurdu.

“Ben, Abduluzza” dedi genç adam.”

Nebî Efendimiz (asm), mânâsı kötü isimleri sevmez, hemen değiştirirdi.

Abduluzza'nın, “Uzza putunun kulu” anlamına gelen ismini, hemen oracıkta değiştiriverdi.

“Sen Abdullah Zü'l-Bicadeyn'sin, kapımdan ayrılma...” buyurdu.

Abdullah, Allah'ın kulu demekti, *Zü'l-Bicadeyn* ise, “iki parça kilimli...”

Gür Sesli Aşık

Allah Resûlü (asm) Abdullah'a, "Yakınımda dur!" emretmişti ya! Abdullah, o vakitten sonra, Peygamber Aleyhisselam'ın yakınından hiç uzaklaşmadı.

Zaten Medine'de kalabileceği bir ev bark da bulunmuyordu... O da, mescidde Suffa Ashabı^[54] ile birlikte kalmaya başladı...

Uzun yıllardır çektiği susuzluğun acısını çıkartırcasına gece gündüz Kur'an okur, bundan tarif edilmez bir mutluluk duyardı...

Gür sesli bir kimseydi. Kur'an okurken sesi çok çıkardı.

Bir gün, Hz. Ömer, onu neredeyse kendinden geçmiş bir vaziyette yüksek sesle Kur'an okurken gördü ve: "Ey Allah'ın Resûlü, şu bedeviyi görmüyor musun? Kur'an okurken sesini nasıl yükseltip, başkalarının okumasına engel oluyor" dedi.

Peygamber Aleyhisselam ise:

"Onu kendi haline bırak ey Ömer! O, Allah'a ve Resûlü'ne hicret edip geldi! O, Allah'a çok yalvarıcı olan ve Allah aşkıyla yanıp tutuşan biridir!" buyurdu.

Şehitlik Duası

Abdullah Zülbicadeyn bir gün Peygamber Aleyhisselam'ın yanına gelerek:

"Ey Allah'ın Resûlü, bana şehitlik nasip etmesi için Allah'a dua et!" dedi.

Peygamber Aleyhisselam:

"Ey Allah'ım! Onun kanını kâfirlere haram kıl!" diyerek dua etti.

Abdullah Zülbicadeyn şaşırdı:

"Yâ Resûlullah! Ben öyle istememiştim!" dedi. Peygamber Aleyhisselam:

"Sen, Allah yolunda gazaya^[55] çıkarsan ve yolda humma^[56] tutup seni öldürürse, sen şehitsindir!

Hayvanın seni düşürüp boynunu kırarsa, sen yine şehitsindir!

Gam^[57] çekme! Bunlardan hangisi olursa, şehitlik için sana yeter!" buyurdu.

Abdullah Zülbicadeyn, Peygamber Aleyhisselam'ın buyurduğu gibi, Tebük Savaşı sırasında humma hastalığına tutulup, şehit oldu...

Vefat ettiğinde vakit gece idi.

Allah Resûlü (asm), Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer ile birlikte onu defnederlerken^[58] kabrine indi ve “Kardeşinizi bana yaklaştırın” buyurduktan sonra, bu güzide sahabisini kabrine yatırıp, şöyle güzel bir dua etti:

“Allah’ım! Ben ondan razı oldum, ne olur Sen de ondan razı ol!”

Bu olaya şahit olan büyük sahabe Abdullah b. Mesud, “Ben ondan çok önce Müslüman olduğum halde, o gün o kabre giren ben olsam isterdim..” dedi.

[54]- Peygamberimizin mescidinin bir bölümü, sadece ilim öğrenmek ve öğrendiklerini başkalarına aktarmak için çabalayan bekar ve genç talebelere ayrılmıştı. Onlar, dünya işleri ile mümkün olduğu kadar uğraşmazlar, Allah Resûlü’nün (asm) etrafından ayrılmazlardı. Bu sahabilere, “Ashab-ı Suffa” (Suffa Ashabı) adı verilirdi. Allah hepsinden razı olsun...

[55]- Gaza, Allah yolunda savaş demektir...

[56]- Humma: sıtma hastalığı...

[57]- Gam: Üzüntü, keder..

[58]- Defnetmek: Ölen kimseyi toprağa vermek...

Cabir b. Abdullah

– Müslüman olduğunda on altı yaşındaydı–

ALLAH Resûlü (asm), peygamberliğinin ilk yıllarında Mekke'ye, ticaret yahut Kabe'yi ziyaret için gelen kabileleri, İslam'ı anlatmak için büyük bir fırsat bilir, gelenlerin konak yerlerine uğrar, çadır çadır, kabile kabile, onları ziyaret ederdi.

Uğradığı insanlara, “Rabbimin elçilik vazifesini yerine getirinceye kadar beni barındıracak kim var? Bana yardım edecek kim var ki, kendisine Cennet verilsin?” diye seslenirdi.

Onları İslam'a davet eder, taşlardan, tahtalardan putlara tapmaktan vazgeçirmeye; bir olan Allah'a ve O'nun son peygamberine iman etmeye davet ederdi...

Fakat bu davetine neredeyse hiçbir karşılık bulamazdı.

Allah'ın Elçisi (asm), aralarından gelip geçerken, parmaklarıyla onu birbirlerine gösterir, arkasından güler ve alay ederdi...

Başka başka beldelerden Mekke'ye doğru yola çıkanlar, onları yolcu eden akrabaları tarafından, “Sakın ha! Kureyşin genci, sizleri dininizden saptırmasın!” diye ikaz edilirlerdi...

Nihayet Yüce Allah, Medine halkından bir kısım gönlü açık, alrı aydınlık, bahtı ışıltılı kimseleri onun davetine, “Biz varız ey Allah'ın Elçisi!” demek üzere gönderdi...

İslamiyet güneşinin doğmasının üzerinden on bir yıl kadar bir zaman geçmişti. Medine'den gelen altı kişi, Peygamber Aleyhisselam'ın sözlerine kulak verdiler, ondan İslam'ı Kur'an'ı dinlediler ve kabul ettiler. Ve bir sonraki hacc zamanı tekrar gelmek üzere söz verdiler verdikleri sözü de güzelce tuttular.

İslam'ın on ikinci yılında o altı bahtiyar Medineliden beşinin de aralarında bulunduğu on iki kişilik bir grup Mekke'ye gelip, Akabe denen yerde, bir gece vakti Peygamber Aleyhisselam ile buluştular.

Bu on iki kişi, Peygamber Efendimiz'e, Allah'a hiçbir zaman ortak koşmayacakları konusu başta olmak üzere pek çok konuda söz verip biat ettiler.^[59]

Ayrıca kendilerine İslam'ı anlatıp Kur'an'ı öğretmesi için bir öğretmenin Medine'ye gönderilmesini istediler. Allah Resûlü'de

(asm) bu görevi Musab b. Umeyr'e verdi, onu Medine'ye öğretmen olarak gönderdi...[\[60\]](#)

Hem bu mübarek on iki kişi hem de Sevgili Musab b. Umeyr'in Medine'deki olağanüstü çabaları sayesinde, İslam nuru öyle bir yayıldı ki, kısa bir süre içinde Kutlu Medine şehrinde İslam'ın konuşulmadığı neredeyse hiçbir ev kalmadı...

Özellikle Medine'nin Müslüman gençleri, eşlerine, ana babalarına, akrabalarına, arkadaşlarına.. İslam'ı, Kur'an'ı ve Peygamber Efendimiz'i (asm) anlatıp, pek çoğunun İslam ile şereflenmesine vesile oldular...

Akabe'de İkinci Buluşma

Medine'de Müslümanların sayısı günden güne artmaktaydı. Fakat onları rahatsız eden, çok çok üzen bir şey vardı. Yan yana geldiklerinde hep aynı keder ile kederlenir, "Resûlullah Aleyhisselami daha ne zamana kadar Mekke dağlarında kovulur, korkutulur ve korkar bir halde bırakacağız?" derlerdi.

Böyle böyle bir hac zamanı daha geldi. Arabistan'ın pek çok şehrinde olduğu gibi Medine'den de büyük bir kâfile, hem Kabe'yi ziyaret etmek, hem de kurulan panayırlarda bir takım ticaret işleri görmek için yola koyuldu.

Bu kâfilenin içinde, Medineli olup da, halen daha putatapıcılık adetini bırakamamış pek çok müşrik kimse ile birlikte, çoğu genç ve Peygamber Efendimizi henüz hiç görmemiş yetmiş Medineli mümin de vardı.

Ve bu yetmiş kahramanın amacı, Allah'ın Elçisi ile Akabe'de gizlice buluşup, kanlarıyla canlarıyla onu koruyup kollayacaklarına, her konuda yardımcı olacaklarına yemin edip, biatlarını bildirmektir...

Bu yetmiş inanmış adam, asıl gayelerini henüz müşriklikte devam eden Medinelilerden gizliyorlardı. Buluşma gecesi, öteki müşriklerden ayrıldıkları halde, Abdullah b. Amr b. Haram'ı yanlarından uzaklaştırmadılar hatta aralarına kattılar. Abdullah b. Amr, Medine'de sevilen ve sayılan şerefli bir kimse idi ve Ka'b b. Malik'in onu müşrik olarak bırakmaya hiç niyeti yoktu.

İslam'ın bu Medineli kahramanlarından birkaçı, onu kenara çekip:

“Ya Ebu Cabir!^[61] Sen bizim efendilerimizden bir efendi, şereflilerimizden şerefli bir adamsın. Biz seni içinde bulunduğun şirk^[62] yüzünden, Cehennemin odunu olmaktan uzaklaştırmak istiyoruz!” dediler ve kendisini İslam’a davet ettiler. Allah’ın Elçisi ile buluşmak üzere anlaşmış olduklarını da müjdeler gibi haber verdiler.

Ebu Cabir, bu özel muameleyi hak edecek kadar aydınlık gönüllü bir kimse imiş ki, hiç itiraz etmedi ve kendini ruhu canı ile beraber İslam’ın kollarına bırakıverdi.

İşte bu Abdullah b. Amr b. Haram, o sırada on beş-on altı yaşlarında olan ve Akabe’de Allah’ın Elçisine (asm) biat eden gençlerden biri olma şerefini sonsuza kadar taşıyacak büyük sahabi Cabir b. Abdullah’ın babasıydı...

Savaş Meydanlarında

Babası, yaşı küçük olduğu için oğlu Cabir b. Abdullah’ın Bedir harbine katılmasına izin vermedi...

Fakat, çarpışan sahabilere su taşımasına müsaade etti. Cabir b. Abdullah da, o şiddetli günde sahabi kardeşlerine sakalık^[63] ederek, yardımcı oldu.

Bedir’e katılamamanın sızısını içinde taşıyan Cabir b. Abdullah, Uhud harbine katılmak için can atıyordu.

Allah Resûlü (asm) yaşının çok genç olduğunu söyleyerek, sadece babasından izin alabilirse harbe iştirak edebileceğini söyledi...

Cabir b. Abdullah, büyük bir heyecan ile babası Abdullah b. Amr’a koşup, izin istedi.

Babası, “Yedi kız kardeşine bakıp koruyacak bir kimse olsaydı, Uhud’da gözlerimin önünde şehit olmanı ne kadar çok isterdim...” diyerek onun bu isteğini geri çevirdi...

Abdullah b. Amr, Uhud meydanında oğlunun şehit olmasını göremedi ama kendisi kahramanca harb ettikten sonra şehit oldu...

Cabir, onun başı ucunda oturup, ağlamaya başladığında Allah’ın Elçisi:

“Ona ağlasan da ağlamasan da melekler siz cenazesini kaldırıncaya kadar, kanatlarıyla ona gölge etmektedirler..” buyurdu...

Cabir b. Abdullah, Bedir ve Uhud hariç Allah Resûlü’nün bizzat katıldığı yirmi bir savaştan on dokuzunda yerini aldı, bir adım geri

durmadı...

Evliliği

Babası Uhud'da şehit düşünce ailenin bütün yükü Cabir b. Abdullah'ın omuzlarına kaldı.

Genç, yakışıklı ve kahraman bir delikanlı olan Cabir b. Abdullah, kendisi gibi genç bir kız ile rahatlıkla evlenebilirdi. Ama o, dul ve kendisinden yaşça büyük bir hanım olan Süheyme binti Mesud'u eş olarak seçti.

Peygamber Aleyhisselam, ona neden böyle yaptığını sorduğunda ise şöyle cevap verdi:

“Ey Allah'ın Resûlü, biliyorsunuz, benim yedi kız kardeşim vardır. Onlara bakıp saçlarını tarayacak, besleyip büyütecek tecrübeli birisini almak istedim.”

Bu cevap, Allah Resûlü'nün (asm) çok hoşuna gitti.

“İsabet ettin ey Cabir!” buyurdu.

Süheyme annemiz de, ilerleyen yıllarda İslam'a çok güzel hizmetler etti.

Allah ondan razı olsun...

Her Namazda...

Cabir b. Abdullah'ın evi, mescide iki kilometre kadar uzaktaydı. Fakat o, her namaza mutlaka gelir, namazlarını Peygamber Efendimiz'in (asm) imamlığında sahabi arkadaşları ile omuz omuza kılmaktan asla geri kalmazdı...

Bir ara, o ve akrabaları evlerini mescide daha yakın bir yere taşımaya karar verdiler. Ancak Allah Resûlü (asm), “Yurdunuzdan ayrılmayın ki, izleriniz azalmasın...” buyurdu. Çünkü mescide doğru atılan her adımda, ayrı bir sevap vardı...

Ziyafet

Hendek harbinin zor ve sıkıntılı günleriydi. Sıkıntısı günden güne artarak hissedilen bir açlık, herkesin kolunu kanadını kırmak üzereydi. Üstelik kazılması gereken bir de hendek vardı...

Müslümanlar, açlığın acısını hissetmemek için karınlarına taş bağlıyorlar ve öyle çalışıyorlardı.

Hendeğin kazılması sırasında sert bir kayaya denk geldiler. Ne kadar uğraşılsa da kayayı yerinden çıkaramadılar. Kırma da mümkün olmadı...

Allah Resûlü'ne (asm) haber ettiler. Peygamber Efendimiz geldi ve kazma ile taşa üç kere vurdu. Onca adamın vura vura kıramadıkları kaya, parça parça oldu...

Cabir b. Abdullah, bu sırada Allah Resûlü'nün de açlığını bastırmak için karnına taş bağlamış olduğunu farketti...

O sırada evinde bir keçi yavrusu ile bir miktar arpa vardı.

Hanımı ile görüşerek bu azıcık yemeği Peygamber Aleyhisselam ile birkaç sahabi arkadaşına ikram etmeye karar verdi. Çünkü yiyecek ancak bu kadar kişiye yeterdi...

Resûlullah'ın yanına gidip:

“Biraz yemeğim var. Siz ve birkaç arkadaşınız gelseniz..” dedi.

“Peki..” dedi Peygamber Aleyhisselam. “Fakat hanımına söyle ben gelene kadar eti ocaktan indirmesin. Ekmeği de tandırdan çıkarmasın..”

Cabir b. Abdullah, hendekteki işini bırakıp koş koş evine gitti.

Peygamberimiz, o gider gitmez herkesin duyabileceği şekilde yükses sesle:

“Ey hendek ahalisi! Cabir yemek hazırlamış, bizi davet ediyor!” diye seslendi.

Açlıktan karınlarına taş üstüne taş bağlayacak hale gelmiş yüzlerce mümin, bu haberi duyunca kazmayı küreği bırakıp sevinçle Cabir'in davetine icabet etmek üzere Nebî Efendimiz'in(asm) peşine düşüp, yola çıktı...

Kısa bir süre sonra, yüzlerce sahabi, Cabir'in evinin çevresini doldurdu... Bir kısmı da evin içine geçip oturdu.

Herkes büyük bir iştahla yemeğin gelmesini bekliyordu...

Cabir, bir yemeğe bakıyor bir de gelenlere bakıyordu. Öyle çaresiz ve öyle şaşkındı ki, Allah'a sığınmaktan başka ne yapabilirdi?

Kendi kendine, “İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn”^[64] dedi.

Fakat Nebî Aleyhisselam (asm) geldi ve hem tenceredeki yemeğe, hem de tandırdaki ekmeğe bir bereket duası etti.

Sonra kendi mübarek elleriyle, biraz ekmek almaya, üzerine pişmiş etten bir miktar koyup sahabilerine sıra ile vermeye başladı.

Cenab-ı Hak, Habibi'nin^[65] duası hürmetine o üç beş avuç taama^[66] öyle mucizevî bir bereket verdi ki, bütün hendek ahalisi, o açlıktan karınlarına taş üstüne taş bağlayan mübarek insanlar, yediler güzelce doydular ama ne eti, ne ekmeği bitirebildiler...

Hepsine afiyet olsun!

...

Allah Resûlü (asm) Cabir b. Abdullah'ı severdi. Elbette Cabir b. Abdullah da, her şeyden ve herkesten çok Peygamber Aleyhisselam'ı severdi.

Bir gün, kendisine acib bir hastalık gelmiş ve evinden dışarıya çıkamamıştı.

Allah Resûlü (asm), onu birkaç gün ortalarda göremeyince, yanına 'yar-ı gar'ı^[67] Hz. Ebu Bekir ile birlikte onun evine gidip, ziyaret ettiler...

O sırada Cabir b. Abdullah'ı bir baygınlık tuttu. Allah'ın Elçisi (asm), abdest aldı ve artan suyu da Cabir'in üzerine döktü.

Allah, Habibullah'ın (asm) yüzü suyu hürmetine, Cabir b. Abdullah'a şifa verdi. Baygınlıktan ayılıp, kendine geldi, hastalığı geçti...

İlim Yollarında

Cabir b. Abdullah, bu genç ve güzide sahabi, Peygamber Efendimiz'den (asm) öğrendiği ilmi, işittiği hadisleri, şahit olduğu hatıraları anlatmak ve insanlara ders vermek konusunda çok istekli ve çok da cömertti.

En çok hadis nakleden muksirunlardan biri olan Cabir b. Abdullah'tan rivayetle bize ulaşan hadis ve hatıraların sayısı bin beş yüzden fazladır...

Ömrünün ilerleyen vakitlerinden birinde, kendisine, "Falanca yerde Peygamberimizden şöyle şöyle bir hadis nakleden bir kimse var" dediler..

Bunun üzerine o hadisi bizzat nakledenin ağzından işitip, emin olmak istedi. Bir deve satın aldı ve bir aylık uzun bir yolculuktan

sonra, hadisi nakleden kişinin evine vardı. Söz konusu hadisi ondan dinledi, emin oldu ve evine geri döndü...

Cabir b. Abdullah, hadis konusunda bu derece titiz bir kimse idi.

Allah ona uzun bir ömür verdi. Müslümanlara karşı şefkatli ve anlayışlı davranmak konusunda da çok hassastı...

Peygamber Mescidi'nde bir ders halkası oluşturdu. Orada pek çok genç talebe yetiştirdi.

Ömrünün sonlarına doğru, Allah ondan görme nimetini aldı. Bir süre sonra da, doksan küsür yaşında vefat etti...

Allah ondan razı olsun...

Peygamber Efendimize (asm) ne güzel arkadaşlık etti...

Gencecik yaşında girdiği İslam'a, son nefesine kadar çok büyük hizmetleri dokundu...

[59]- Biat etmek: Her konuda itaat edeceğine dair söz verip el sıkışmak...

[60]- Bkz. Peygamberin Genç Arkadaşları-1 / Mekke Gençleri.

[61]- "Ey Cabir'in babası!" demektir. Abdullah b. Amr b. Haram'ın Cabir adında bir oğlu vardı ve o da Akabe biatında yanındaydı..

[62]- Allah'a ortak koşmak. Putlara, yıldızlara, ateşe, tabiata tapmak....

[63]- Saka, su taşıyıcısı demektir.

[64]- Allah'tan geldik ve yine O'na döneceğiz...

[65]- "Sevgilisinin" demektir. Peygamberimizin bir ismi de Habibullah'tır. Yani Allah'ın en sevdiği...

[66]- Taam, yemek demektir

[67]- Peygamber Efendimiz ve Hz. Ebu Bekir, Hicret yolculuğu için Mekke'den gizlice çıktıkların da, onların gittiğini öğrenen Müşrikler tarafından takip edilmişler; izlerini kaybettirmek için Sevr Dağı'ndaki bir mağarada gizlenmişlerdi. Bu yüzden Hz. Ebu Bekir'e **yar-ı gar** denir. Mağara dostu demektir...

Zeyd b. Sabit

– Müslüman olduğunda henüz on-on bir yaşlarındaydı–

MEDİNE ve çevresinde Evs ve Hazrec adında iki büyük kabile yaşamaktaydı. Bunlar aslında, birbirlerinden ayrılmış iki kardeşin, birbirlerinden ayrılmış çocuklarıydı.. Ve aralarında sık sık kavga çıkarır; en küçük bir tartışmanın ardından kılıçlarını kınlarından kan dökmek yemini ile sıyırlırlardı...

Neredeyse yüz yıldan uzun bir zaman bu böyle sürüp gitti. Evsliler ve Hazrecliler, kardeş olduklarını akıllarına hiç getirmeden sürtüşüp durdular.

Nebî Efendimiz'in (asm) kutlu hicret yolculuğu ile Medine'yi şereflendirmesinden beş-altı sene kadar önceydi. Evs ve Hazrecliler arasında yine bir anlaşmazlık baş gösterdi. Kılıçlar kınlarından bir kez daha sıyrıldı ve tarihe, *Buas Günü* ya da *Buas Savaşı* adıyla geçen çok kanlı bir çarpışma yaşandı.

Evs ve Hazrec arasında yaşanan bu son kanlı dövüşün nihayetinde, her iki kabilede pek çok yiğit adam öldü. Hem Evslilerin hem de Hazreclilerin ileri gelenleri, ya toprağı boyladı ya da yaralanıp bir köşeye çekilmek zorunda kaldı...

Pek çok kadın dul, pek çok aile başsız, pek çok çocuk ise yetim kaldı...^[68]

Zeyd b. Sabit, babası Buas Günü ölen o yetim çocuklarından biriydi...

Babası öldüğünde altı yaşında olan Zeyd b. Sabit'in annesi Nevvar binti Malik,^[69] kısa bir süre sonra Müslüman olduğu için, çocukluğu Müslüman bir annenin kollarında geçti...

Allah Resûlü (asm) Medine'ye hicret ettiğinde Zeyd b. Sabit on bir yaşlarındaydı. Akrabaları onu aldılar ve Peygamber Efendimiz'in (asm) huzuruna götürüp, "Ey Allah'ın Elçisi (asm) bu çocuk on yedi sureyi biliyor" dediler.

Allah Resûlü, Zeyd'den okumasını istedi. O da güzelce okudu. Muallim-i Ekmel^[70] (asm), onun okumasını pek bi beğendi. Kendisine iltifatlarda bulundu ve Zeyd b. Sabit'i çok sevdi...

Bedir ve Uhud'a İzin Yok

İslam'ın ilk ordusu, Bedir Harbi için yola çıktığında, Medine'ye yaklaşık bir kilometre kadar uzaklıkta bir yerde ordusunu durdurdu ve yaşları küçük olduğu gerekçesiyle bazı sahabileri geri gönderdi. Onlara savaş için izin vermedi.

Zeyd b. Sabit o büyük ruhlu küçük adamlardan bir tanesiydi ve o sıralarda on üç yaşındaydı..

Zeyd b. Sabit, İslam ordusunun müşriklerle yaptığı ikinci savaş olan Uhud Harbi'ne de aynı sebepten ötürü katılamadı.

Allah Resûlü (asm), on dört-on beş yaşlarında olan bu genç sahabisine, Uhud için de izin vermedi...

Ama bundan sonra bütün mücadelelerde yer aldı. Hiçbirinden geri kalmadı.

Hendek Savaşı'nda, toprak kazma işini yapamasa da, kazılan toprağı taşıyanların arasında yerini aldı.

Öyle gayretli, öyle aşk ile çalışıyordu ki Allah Resûlü (asm) onu görünce, "Bu ne güzel çocuk!" buyurdu, Zeyd b. Sabit'e pek güzel bir iltifat etti...

Hendek günlerinden bir gündü. Zeyd b. Sabit'in, Umare b. Hazm adında bir arkadaşı vardı. Zeyd uyurken, sessizce gelip onun kılıcını (yahut da mızrağını) aldı ve sakladı.

Zeyd b. Sabit uyandığında silahını yanında göremeyince korktu. Allah Resûlü (asm) ona "Ey uyku babası!" diye hitap etti. Sonra da bir Müslüman'ın, kardeşini şakacıktan da olsa, bu şekilde korkutmasını yasakladı...

Tebük Sancaktarı

Tebük Seferi sırasında ordunun sancağını önce Umare b. Hazm taşıyordu. Fakat Allah Resûlü (asm) sancağı ondan alıp Zeyd'e verdi.

Umare:

"Ey Allah'ın Elçisi (asm), belki de bana kızdın!?" diye sordu.

Allah Resûlü (asm):

"Hayır! Vallahi kızmadım! Fakat Kur'an'ı siz de tercih ediniz! O, Kur'an'ı senden daha çok ezberlemiştir. Ezberinde Kur'an çok olan,

burnu kesik zenci köle de olsa, tercih olunur.." buyurdu.

Sonra da, Evs ve Hazrec kabilelerine, sancaklarını Kur'an'ı en iyi bilenlere taşıtmalarını emretti..

Vahiy Kâtibi

Bedir Savaşı'nda, pek çok esir alınmıştı. Bunlardan bir kısmı zengin kimselerdi. Serbest bırakılmaları karşılığında bir miktar para ödediler.

Bir kısmı fakirdi; onlar bir şey ödemeden serbest bırakıldılar...

Okuma-yazma bilenlere ise, serbest kalmaları için dünya insanlık tarihinde eşi benzeri olmayan şöyle bir şart koşuldu:

"On çocuğa okuma-yazma öğreteceksiniz!"

Bu sayede Medine'de okuma yazma bilenlerin sayısı hızlı bir şekilde arttı.

Zeyd b. Sabit de, okumayı ve yazmayı bu şekilde öğrenenlerdendi...

Sahabe efendilerimizi, erişilmez bir zirveye taşıyan en önemli özelliklerinden bir tanesi, Melek Cebrail'in getirdiği ayetleri, hemencecik Allah'ın Elçisi'nin (asm) mübarek ağzından işitmeleriydi... Onlar, zaman zaman vahyin gelişine şahit de oluyorlardı...

Nebî Efendimiz (asm), Allah'ın ayetlerini ilk onlara okuyor, ilk onlara ezberletiyor, ilk onlara ders veriyor ve ilk onlara yazdırıyordu...

Allah Resûlü'nün (asm) yanında, gelen ayetleri, beyaz taşlara, kemiklere, deri parçalarına yahut hurma yapraklarına yazarak kaydeden kâtipler yani yazıcılar vardı. Onlara Vahiy Kâtibi adı verilirdi.

Zeyd b. Sabit, yazmayı iyice öğrenir öğrenmez bu vahiy kâtiplerinden biri oldu...

Peygamber Efendimiz (asm), ona ayetleri yazdırır, sonra yazdığını tekrar tekrar okutturarak, murakabe^[71] ederdi...

Zeyd b. Sabit, gencecik yaşında bu önemli vazifeyi öyle güzel yerine getirdi ki, bugün adını sevgiyle ve minnetle andığımız vahiy kâtiplerinin en meşhurlarından bir tanesi oldu...

Fakat, Zeyd b. Sabit'in kâtiplik görevi, gelen ayetleri yazmaktan ibaret değildi, Allah'ın Elçisi (asm) bu genç ve zeki arkadaşına çok

çok önemli bir görev daha vermişti...

Yabancı Dil

Allah Resûlü (asm), yabancı ülkelerin idarecilerine mektuplar yazıyor, onların bir kısmından da kendisine mektuplar geliyordu. Bu mektuplar genelde Medine’de yaşayan Yahudilerden bir kısım adamlara yazdırılıyordu. Gelen mektupları da onlar okuyordu. Çünkü aralarında başka dilleri bilenler vardı.

Fakat Allah Resûlü (asm), Müslüman olmamış Yahudilere güvenmiyordu. Onlardan emin değildi...

Acaba söylediklerini bire bir yazıyorlar mıydı? Peki ya gelen mektupları dosdoğru okuyorlar mıydı?

Bu önemli görev emin bir kimseye verilmeliydi. Ve Allah’ın Elçisi (asm) Zeyd b. Sabit’e emretti:

“Ey Zeyd! Benim için Yahudilerin yazısını öğren, çünkü ben söylediğim şeylerde onlardan emin olamıyorum...”

Zeyd b. Sabit çok kısa bir süre içinde *İbranice* okuyup yazmasını öğrendi.

Bir süre sonra kendisine *Süryanice* öğrenmesi emredildi. Zeyd, bunu da kısa bir süre içinde başardı.

Bundan sonra, Allah Resûlü’nün (asm) Arapça dışında bir dil ile yazılması icab eden mektuplarını yazıp okumak görevi Zeyd’in oldu.

Zeyd b. Sabit’in, Allah’ın yardımı ve izni ile yeni bir lisan öğrenme konusundaki kabiliyeti, gerçekten de göz kamaştıracak seviyedeydi.

Bazı rivayetlerde onun Rumca, Habeşce ve Mısır halkının kullandığı dili de öğrenmiş olduğu rivayet edilir...

Allah ondan razı olsun... Bizlere de İslam’ın hayrı için, yeni şeyler öğrenme azmi ve gayreti versin...

Halife Seçilirken

Peygamber Efendimiz’in (asm), vefatından sonra, onun yerine kimin halife olacağı konusunda sahabeler arasında ufak bir anlaşmazlık oldu. Karar verilemiyordu çünkü. Medineli Müslümanlar, bir değil iki kişinin halifelik makamına oturması gerektiğini

söylüyorlar, biri “Ensardan diğeri de Muhacirlerden olmalı” diyorlardı.
[72]

Zeyd b. Sabit, bu tartışmalar sürüp giderken ayağa kalktı ve şunları söyledi:

“Allah Resûlü (asm) muhacirlerdendi. Öyleyse devlet başkanı da muhacirlerden olur. Biz onun yardımcısıyız. Nitekim, Peygamber Efendimiz’in (asm) de yardımcısı bizdik...”

Bu sözlerden sonra, Hz. Ebu Bekir’in elini tuttu ve “İşte bu sizin halifenizdir, ona uyun!” dedi.

Tartışma da bu şekilde sona ermiş oldu.

Zeyd b. Sabit hicret sırasında on bir yaşında olduğuna göre, bu konuşmayı yaptığında yirmi-yirmi bir yaşlarındaydı...

Mushaf Kurulunun Başkanı

Peygamber Efendimiz (asm) hayatta iken, taşlara, düz kemik parçalarına, hurma yapraklarına, bezlere ya da derilere yazılan Kur’an ayetleri bir araya getirilip kitap gibi toplanmadı. Çünkü vahiy devam ediyordu. Ve gelen ayetler bugün bizim okuduğumuz sıraya göre gelmiyordu. Yeni gelenin, hangi surenin kaçınıcı ayeti olacağı önceden bilinmiyordu.

Eğer kitap haline getirilseydi, yeni bir ayet geldiğinde her şey değişecek, yeni bir nüsha yazmak gerekecekti.

Sevgili Peygamberimiz (asm) vefat ettikten sonra, İslam toplumunun başına onun sadık dostu, müminlerin sevgili halifesi Hz. Ebu Bekir geçti.

Hız. Ebu Bekir zamanında meydana gelen savaşlarda pek çok güzide hafız—ki, bunlar artık tamamen ermiş Kur’an’ı, günümüzdeki hafızlar gibi eksiksiz ezbere bilen güvenilir kimselerdi—şehit düştü.

Bu durum, daha sonra İslam halifesi olacak Hız. Ömer’i endişelendirdi. Eğer hafızlar böyle şehit olmaya devam ederlerse, Kur’an’ı tastamam ezbere bilen kimse kalmayacaktı!

Hız. Ömer, bu endişesini Hız. Ebu Bekir’e söyledi. Böylece Kur’an’ın bir kitap haline getirilmesine karar verildi.

Bu iş için, hem hafız hem de vahiy kâtibi olan Zeyd b. Sabit görevlendirildi. Onun başkanlığında, aralarında, Hız. Ömer, Hız. Ali, Hız. Osman, İbni Kâab Zeyd gibi Peygamberimiz’in dizi dibinden

ayrılmamış kimselerden kurulan heyet tam bir yıl, dünyanın en titiz çalışmasını yaptılar.

Aslında Zeyd, Kur'an'ı ezbere en iyi bilenlerden biriydi. Ancak oturup kendi başına ayetleri yazmadı.

“Her kim ben Allah'ın Elçisi'nden (asm.) Kur'an namına bir şey öğrendim! diyorsa onu bana getirsin!” dedi.

Elinde yazılı bir ayet olan onu getirdi. Ezberinde olanlar da gelip okudular. Zeyd b. Sabit, bu okunan ve getirilen ayetleri birbirleriyle karşılaştırdı. Böylece tüm ayetler, günümüze kadar gelen haliyle sıralanıp derilere, hurma yapraklarına yazıldı. Hazırlanan bu nüsha iki kez baştan sona okundu. Böylece Kur'an, adına MUSHAF^[73] denen bir kitap haline getirilmiş oldu.

Zeyd b. Sabit mushafı müminlerin emiri Hz. Ebu Bekir'e teslim etti. Onun vefatından sonra mushaf, Hz. Ömer'e teslim edildi. Hz. Ömer'den sonra ise müminlerin annesi Hz. Hafsa'ya emanet edildi. Sonra da Hz. Osman'a verildi...

İslam'ın üçüncü halifesi Hz. Osman zamanında bu nüsha, başlarında Sevgili Zeyd b. Sabit'in bulunduğu bir ekip tarafından titizlikle çoğaltılarak, artık sınırları iyice genişlemiş olan İslam memleketinin büyük şehirlerine gönderildi.

Bugün okuduğumuz Kur'an'ı Kerim, işte o nüshalardan çoğaltılan Kur'an'ı Kerim'dir.

Elifi elifine, Melek Cebrail'in Peygamber Efendimiz'e (asm) getirdiği Kur'an'dır.

Allah, bu işte emeği geçenlerden yeryüzünde yazılmış ve yazılacak, okunmuş ve okunacak mushafların harfleri adedince razı olsun...

Sonraki Yıllar

Zeyd b. Sabit, ilmiyle yıldızlar içinde farkedilen daha parlak bir yıldız gibiydi...

Hz. Ömer, halifeliği zamanında Medine'den ayrılması gereken durumlarda yerine onu vekil bırakırdı.

Yeni feth edilen şehirlere birbirinden kıymetli sahabe arkadaşlarını görevlendirip gönderdiği halde, Zeyd b. Sabit'i hiçbir yere göndermedi.

Çünkü onun yeri bir başkası tarafından doldurulamayacak bir yerdi...

Hız. Ömer, bir konuyu danışmak, fikrini almak için Zeyd b. Sabit'e ihtiyaç duyduğunda onu yanına çağırılmaz, kendisi kalkıp onun yanına giderdi.

Bir gün, halifenin evine kadar gelmesinden utanan Zeyd b. Sabit, üzölerek şöyle söyledi:

"Haber vereydin de, ben geleydim ey müminlerin emiri!"

Müminlerin emiri ona şöyle cevap verdi:

"Sana ihtiyacı olan benim!"

Hız. Ömer, onun için, "Kim Kur'an ile ilgili bir şey sormak isterse Zeyd b. Sabit'e gelsin!" derdi.

Zeyd b. Sabit'in Kur'an konusundaki bu erişilmez bilgisi, vahyin gelişine şahit olacak kadar Allah'ın Elçisi (asm) ile, diz dize bulunmasından kaynaklanıyordu... O en mükemmel dersi, en mükemmel öğretmenden almıştı...

Zeyd b. Sabit'i müminlerin üçüncü halifesi Hız. Osman da çok severdi.

Bu arkadaşı ile birlikte Kur'an okumaktan hoşlanır ve "Benim okuyuşum ile onun okuyuşu arasında bir fark yoktur" derdi...

Büyük Alim

Zeyd b. Sabit, Peygamber Efendimiz (asm) henüz hayatta iken, dini konularda fetva verebilecek^[74] kadar bilgisi olan altı kişiden biriydi.

Allah Resûlü (asm) onun için "Feraizi^[75] en iyi bileniniz Zeyd b. Sabit'tir" buyurmuştu.

Sahabe içinde bir başka parlak yıldız olan Abdullah b. Abbas, atına binmek üzere olan Zeyd b. Sabit'in yanına koşup, rahatça basabilsin diye üzengisini^[76] tuttu.

Bu hareketi, Zeyd b. Sabit'e çok dokundu. Çünkü Abdullah b. Abbas, Peygamber Efendimiz'in (asm) amcasının oğluydu. Onun kendisine hizmet etmesine, gönlü rıza göstermedi. "Geri dur ey Resullulah'ın amcasının oğlu!" dedi.

Abdullah b. Abbas ise ona şöyle cevap verdi:

“Hayır! Biz alimlerimize ve büyüklerimize böyle hürmet etmekle emrolunduk...”

Bunun üzerine Zeyd b. Sabit, Abdullah b. Abbas’tan kendisine elini göstermesini istedi. Ve o elini uzatınca da, tutup öptü.

“Biz de Peygamber Aleyhisselam’ın aile ferdlerine böyle davranmakla emrolunduk..” dedi.

Vefatı

Zeyd b. Sabit’in ömrü, pek çok dakikası bir ömre bedel sayısız güzel günlerle doluydu.

Onun Allah’ın Elçisi’nin (asm) dizi dibinde vahyin ağırlığını hissettiği, Cebrail’in nurdan gölgesi daha üzerlerinden geçip gitmeden Allah’ın ayetlerini Allah’ın Elçisi’nden işitip yazdığı,—tıpkı Medine’nin ilk vahiy kâtibi büyük alim büyük sahabe, Seyyidü’l-Kurra^[77] Übeyy b. Kab gibi—yazdıklarını daha mürekkebi kurumadan ezberleyip hıfzettiği günlerin üzerinden günler gelip geçti...

Peygamberler Peygamberi’nin (asm) Medine’yi şereflendirmesinin kırk beşinci senesinde de vefat etti..

Suffa Okulu’nun sınıf başkanı Ebu Hureyre, onun ardından, “Bu ümmetin derin âlimi vefat etti. Umulur ki Allah, Abdullah b. Abbas’ı onun halefi^[78] kılar..” diye ağladı..

Şair ve sahabe Hassan b. Sabit onun ardından:

“Hassan ve oğlundan sonra kâfiyelerden kim anlar? / Zeyd b. Sabit’ten sonra ayetlerden kim anlar?” diye hüznünlendi...

Peygamber Aleyhisselam’ın amcasının oğlu Abdullah b. Abbas ise, Zeyd b. Sabit’in mezarı başında, “Bakın şu küçülen gölgeye! İşte ilim de böyle azalır ve gider. Allah’a yemin ederim ki, bugün pek çok ilim gitti..” diye diye gözyaşı döktü..

Evet, zaman belki geçti..

Fakat o aydınlık günlerin ışıltısı asla azalmadı, o gül kokulu zamanların râyihası,^[79] hiç silinmedi, andıkça tazelendi, hatırladıkça buram buram çoğaldı...

Saadet Asrı’nın ışıltısı, bütün ihtişamı ile asırları ve bin yılları, okyanusları yaldızlayan güneş gibi aydınlata aydınlata

gözbebeklerimize kadar geldi ve kalplerimizin kapılarından geçerek ruhlarımızı teselli eden ulvî bir aydınlığa kavuşturdu bizi...

Zeyd b. Sabit, bütün ömrünü, Allah'ın Resûlü'nün (asm) izinde yürüyerek geçirenlerdendi...

Gencecik yaşında dahil olduğu İslam halkasının en çalışkan, en faydalı, en gayretli talebelerinden, Kur'an'ın bize böylesine sapasağlam ulaşmasında en çok emeği geçenlerdendi...

Allah geçmişte ve gelecekte okunan bütün ayetlerin bir misli sevabını onun hasenat defterine^[80] yazsın ve gencecik yaşında Allah'ın Elçisi'ne (asm) böyle güzel, böyle gayretli, böyle çalışkan bir arkadaş olabilmiş bu büyük sahabinin izini takip eden Kur'an talebelerini, aramızdan kıyamete kadar eksik etmesin...

[68]- Buas savaşı Evs ve Hazrec kabileleri arasında gerçekten de en son savaş oldu. Çünkü İslamiyet ile şereflendikten sonra bu iki kabile eski cahiliye adetlerini sonsuza kadar terk edip, kardeş oldular. İslam davasına omuz verip beraber aynı safta, Allah Resûlü'nün (asm) ardında namaza durdular, savaş meydanlarında yan yana dövüşüp can verdiler... Onun her bir sözüne "lebbeyk!" deyip koştular. Ona her konuda yardımcı oldular. Onu çocuklarından, ailelerinden ve kendi canlarından daha çok sevdiler... Biz şimdi onlara Evsliler ve Hazrecliler değil, ENSAR diyoruz. Yani, "Çok çok yardım edenler..." Allah hepsinden razı olsun!

[69]- Nevvar binti Malik, Malik'in kızı Nevvar demektir. Binti, kızı anlamına gelir. Zeyd bin Sabit ise Sabit'in oğlu Zeyd demektir. Çünkü bin, oğlu anlamına gelir. Yani kızlar için **binti**, erkekler için **bin** ifadesi kullanılır...

[70]- Peygamber Efendimiz'in (asm) sıfatlarından biri de Muallim-i Ekmel'dir. Öğretmenlerin en güzeli, en mükemmeli demektir...

[71]- Gözden geçirme, kontrol etmek, denetlemek...

NOT: Elbette 'kontrol ederdi' yahut "denetlerdi" de yazabilirdim. Fakat yeni bir kelime daha öğrenelim istedim. Hem, sizin kulağınıza nasıl geliyor bilmem ama bana göre 'murakabe etmek' , 'kontrol etmek'ten de, 'denetlemek'ten de çok daha güzel bir kelime...

[72]- Yani biri Medineli Müslümanlardan olsun diğeri de Mekke'den hicret edip gelen muhacirlerden olsun diyorlardı.

[73]- İki kapak arasında toplanan sayfalar anlamına gelen mushaf, Kur'an'ımızın isimlerinden biridir.

[74]- Fetva vermek, bir konunun İslam'ın kurallarına uygun olup olmadığına karar vermek demektir.

[75]- Feraiz ilmi, miras hukuku ile ilgilidir.

[76]- Ata binerken ayağın konulduğu altı düz demir halka.

[77]- Allah Resûlü (asm), Ubeyy b. Kab için "Ümmetimin en iyi okuyanı Ubeyy'dir" buyurmuştur. Bu yüzden ona, "Okuyucuların Efendisi" anlamına gelen **Seyyidül-Kurra** denir. Allah ondan razı olsun...

[78]- Halef, gidenin yerine gelen, onun yerine geçen demektir.

[79]- Râyiha, güzel koku demektir

[80]- Sevaplı işlerin, iyi amellerin kaydedildiği yer...

Hanzele

– Medine’nin çok bahtiyar gençlerinden–

EBU AMİR, Medine’nin ilginç şahsiyetlerinden biriydi...

Kabilesindeki insanlardan farklı olarak, putperestlik dinini kalbine sindiremez, aklına kabul ettiremezdi. Öldükten sonra dirilişe ve Allah’ın bir olduğuna inanırdı.

Ona, “rahip” derlerdi. Yolda görseler durur selam verir, iki çift laf edebilirlerse, kendilerini şanslı sayarlardı.

Uğradığı meclislerde baş köşeye oturtulur, o söze başladı mı, herkes susar ve dinlerdi...

Kendisine sık sık akıl danışılan, sözüne itimat edilen, her konuda mutlaka bir fikri olan bilgili bir kimse idi...

Fakat, Allah’ın Elçisi Mekke’den Medine’ye hicret edip geldiğinde, koşup ona tabii olanların en birincisi olması gerekirken, kendisini bir kıskançlık hastalığı sardı.

Peygamber Efendimiz’e (asm) öyle bir düşman kesildi ki, Medine’yi terk edip Mekke’ye yerleşti. Mekke’nin müşrikleri ile bir olup, Peygamber Efendimiz’e (asm) düşmanlık edenlerin dostu oldu...

Uhud Savaşı’nda müşriklerin yanında İslam’a karşı savaştı.

Mekke’ye geri döndükten, bir süre sonra, Hristiyan Rumların ülkesine göç etti.

Hicretin dokuzuncu ya da onuncu senesinde, ayağına kadar gelmiş hidayet nimetini, bile isteye tepen bu adam, oralarda ölüp gitti...

Taki

Ebu Amir’in, Hanzele adında bir oğlu vardı.

Hanzele, tıpkı babası gibi putlara tapmazdı, Allah’ı bir bilir, öylece iman ederdi. Bu yüzden kendisine “Taki” derlerdi.

Taki, putlara tapmaktan, günah ve haramdan sakınan demektir...

Hanzele, zaman zaman, تنها dağ baş köşelerine çekilir, bilebildiği kadarıyla Rabbine ibadet etmeye çalışırdı...

Hicretten sonra, babasının içine düştüğü o kıskançlık kuyusunun yanından bile geçmedi.

Onun bütün anlamsız karşı koymalarına ve bağırıp çağırmalarına aldırmadan, Peygamber Efendimiz'in (asm) yanına koştu ve onun çevresinde halelenen^[81] genç arkadaşlarından birisi oldu. Suffa okulunun ihlaslı talebeleri arasına katıldı...

Varlığını ve birliğini kalbinin derinliklerinde hissettiği Rabbine, İslam ile yaklaştı. Allah'ın insanlara gönderdiği en son Elçi'nin davetine "lebbeyk!"^[82] söyleyerek, ruhu ve canıyla icabet^[83] etti...

Bedir Savaşı'na katıldığında bekâr bir genç adamdı...

Özel izin

Bedir Savaşı'ndan bir süre sonra genç Hanzele, Abdullah b. Ubey'in kızı Cemile ile nikahlandı.

Günlerden Cuma idi ve ertesi gün, İslam ordusu Mekke müşrikleri ile ikinci kez karşı karşıya gelecek ve İslam tarihine Uhud Savaşı adıyla geçecek olan, o büyük gün yaşanacaktı.

Hanzele, Uhud Harbi'nden geri kalacak değildi. Ama belki de bir daha hiç göremeyeceği hanımı ile tek bir gece olsun beraber geçirmek için Allah'ın Resûlü'nden (asm) müsaade^[84] istedi.

Nebî Efendimiz (asm) ona izin verdi.

Hanzele, evine döndü ve geceyi hanımı ile beraber geçirdi.

Ertesi sabah telaşla yattığı yerden fırlayan Hanzele, bir münadinin^[85] sahabileri yola çıkmak üzere çağırdığını işitti.

Orduya yetişemem de geç kalırım korkusu ile acele ile evden çıktı.

O sırada hanımı Cemile, kendi kabilesinden dört adama, Hanzele ile nikahlı olduklarını ve bu gecenin onların gerdek gecesi olduğunu, eğer bir çocuğu olursa, babasının Hanzele olduğunu söyledi.. Onlardan bu konuda şahitlik etmelerini istedi.

Onlar:

"Böyle bir şahitliğe ne gerek var ki?" diye sordular...

Cemile:

"Rüyamda gök kapılarının açıldığını ve Hanzele'nin o kapılardan girdiğini gördüm. Kapılar onun geçip gitmesinden sonra kapandı..." diye cevap verdi.

Yeni gelin, gördüğü rüyanın ne anlama geldiğini çok iyi biliyordu.

Uhud meydanına doğru koşa koşa giden kocasının ardından bakarken, onun bir daha geri gelmeyeceğinin farkındaydı...

Hanzele nefes nefese Uhud'a vardığında, Allah Resûlü (asm), sahabileri sıraya sokuyor ve savaş için oluşturulan safları düzeltiyordu.

Hanzele, sıraya girip saflar arasında yerini aldı...

Hanzele'nin babası Ebu Amir de kendi safında yerini almıştı.

İslam'ı yeryüzünden silip atmak için bir araya toplanmış müşrik ordusunun bir askeri olarak Uhud'a gelmiş ve kılıcını kınından fırsat bulursa Resûlullah'ı öldürmek gayesi ile sıyırmıştı.

Hanzele bu acı gerçeği biliyordu.

İçinde Allah'a ve Elçisi'ne karşı öyle büyük bir sadakat taşıyordu ki, Peygamber Efendimiz'den (asm), babası ile karşılaşırca onu öldürmek için izin istedi. Fakat Allah Resûlü (asm) ona izin vermedi...

Gasîl-ül-Melâike

Uhud Harbi, bütün şiddeti ile başladığında, Hanzele de, tıpkı öteki sahabe kardeşleri gibi canını Allah yolundan esirgmeden savaştı.

Harbin en dehşetli bir zamanında, o zamanlar müşrik ordusunun ileri gelenlerinden biri olan Ebu Süfyan ile karşı karşıya geldi.

Mekke'nin fethinden sonra İslam'a karşı inat etmeyi bırakıp Müslümanlardan olan Ebu Süfyan, Hanzele'nin kendisini öldürmek üzere olduğu bir anda, "Yetişin! Hanzele beni öldürecek!" diye bağırmaya başladı.

Ebu Süfyan'ın yardımına Şeddad yetişti ve Hanzele'yı sırtından vurarak şehit etti...

Allah Resûlü (asm) bu kahraman genç arkadaşının ardından, "Arkadaşınızı şu anda melekler yıkıyor!" buyurdu. "Gidin eşine bu durumu sorun bakalım, ne yaptı da böyle oldu..?"

Gittiler ve Cemile'ye Hanzele'nin durumunu haber verip, "Neden böyle oldu acaba?" diye sordular.

Cemile:

"Hanzele, sabah kalktığı anda savaşa yetişemeyeceğinden korkup aceleyle evden çıktı. Oysa gusûl abdesti alması gerekiyordu; unuttu, al(a)madı..." diye cevap verdi. [\[86\]](#)

O günden sonra Hanzele'nin adı, Gasîl-ül-Melâike olarak anılmaya başlandı.

Ve Uhud şehitlerini minnetle yad edenler tarafından, kıyamete kadar da öyle anılacak:

Gasîl ül Melaike yani “melekler tarafından yıkanan kimse..”

Allah ondan razı olsun...

[81]- Hale, ayın yahut güneşin etrafında zaman zaman görünen ışıktan halkaya denir. Dolunay gecelerinde çok görünür. Halelenmek, çevresinde hale oluşturmak, etrafınının daire şeklinde sarılması anlamına gelir.

[82]- Geldim! Buyrun!

[83]- Davete gitme, uyma, kabul etme...

[84]- Müsaade, izin demektir.

[85]- Nida eden, seslenen, bağırان.. Tellal, bağırarak duyuru yapan kimse..

[86]- Bazı rivayetlere göre, Hanzele gusül abdesti almaya başlamış; fakat çağırıcıların seslerini duyunca abdestini tamamlayamadan, koşup orduya yetişmişti..

Cüleybib

– Medine halkından genç bir delikanlı–

CÜLEYBİB kısa boyluydu ve pek yakışıklı olduğu da söylenemezdi. Doğrusu biraz çirkince bir delikanlıydı..

Başında bir süredir çöl fırtınalarının esip gürlediği on altı-on yedi yaşlarındaki bu genç adamın, evlenmek için kendisine bir kız bulması bu şartlarda hiç mümkün görünmüyordu.

Medine’de, Cüleybib’e eş olmak isteyen bir tane genç kız var mıydı? Her halde yoktu!

Cüleybib evlenemiyor, ortalıklarda sıkıntılı sıkıntılı dolaşıp duruyordu.

Galiba biraz da fazla dolaşıyordu ki, Allah Resûlü (asm) onu, bütün dertlerin devasını bulduğu, bütün hastalıkların şifasına kavuştuğu huzuruna çağırıp:

“Cüleybib, seni evlendirelim mi?” diye sordu.

Bîçare^[87] Cüleybib, önce bir sevinip heveslendiyse de, başını öne eğip:

“Ya Resûlullah, ben çok kesat^[88] bir kimseyim. Benimle evlenmek isteyen çıkmaz..” dedi

Allah Resûlü (asm) ise şöyle buyurdu:

“Sen Allah katında kesat bir kimse değilsin...”

Kız İsteme Günü

Peygamber Aleyhisselam (asm), ümmetinin bütün dertleriyle dertlendiği gibi, gençlerin evlenme sıkıntılarını da gidermek için çaba gösterir, fakir olanlara yardım eder, imkânı olanların, gençlere yardımcı olmasını tavsiye ederdi. “Aranızdaki bekarları evlendirin” buyururdu...

Ama Cüleybib için bundan daha fazlasını lûtfetti, Medine halkından bir kimseye gidip:

“Kızını senden istiyorum!” dedi.

Adamcağız sevinçten havalara uçtu. Çünkü Peygamber Aleyhisselam’ın kızını kendisi için istediğini zannetmişti.

Büyük bir heyecan ve neşe içinde:

“Bu ne güzel, ne şerefli bir teklif ey Allah’ın Resûlü!” dedi.

Allah Resûlü (asm), adamın kendisini yanlış anladığını görünce:

“Ben kızını kendim için istemiyorum..” buyurdu.

“Peki kimin için istiyorsun ey Allah’ın Resûlü?” diye sordu adam.

“Kızını, Cüleybib için istiyorum..” buyurdu Peygamber Aleyhisselam...

Adam, Cüleybib’i tanıyordu, ama belli ki pek iyi tanımıyor, dışarıdan gördüğü kadarıyla biliyordu.

“Annesi ile bir konuşayım, istişare^[89] edeyim ey Allah’ın Elçisi (asm); ondan sonra sana bir cevap vereyim..” dedi.

Sonra, hanımının yanına gidip:

“Allah’ın Elçisi (asm) kızımızı istiyor..” dedi.

Kadın sevindi ve “Ne güzel! Gözümüz aydın, hemen verelim...” diye neşelendi.

Adam, “Resûlullah kızımızı kendisi için istemiyor ama...” dedi.

Kadın merakla sordu:

“Ya kimin için istiyor?”

“Cüleybib için istiyor!”

Kızın annesi de Cüleybib’i tanıyordu, ama belli ki o da pek iyi tanımıyordu..

Acı bir feryat kopardıktan sonra, dövünüp ağlamaya başladı..

“Vah kızıma! Cüleybib için istiyor demek! Resûlullah kızım için Cüleybib’den başkasını bulamadı mı?

Allah’a yemin ederim ki, olmaz! Kızımı onunla evlendiremezsin!”

Adam, hanımının cevabını Allah’ın Elçisine (asm) söylemek üzere kalkıp giderken, olan biteni sessizce bir köşeden izleyen kızcağız, oturduğu yerden doğrulup:

“Beni sizden Cüleybib için kim istedi?” diye sordu.

Annesi, “Resûlullah” dedi.

O hanım kız, hem akıllı hem de mübarek bir kimseydi. Kısaca, bir saadet asrı hanımı nasıl olması gerekiyorsa öyleydi. Allah’a ve Resûlü’ne gönülden bağlı, Kur’an’a candan sevdalı idi...

“Allah Elçisi’nin (asm) isteğini red mi ediyorsunuz?” dedi.

“Hayır! Beni ona verin! Ben Cüleybib ile evlenmeye razı oldum. Resûlullah’ın isteğini kabul ediyorum. Çünkü o benim zararına olacak bir şeyi istemez..”

Ve sözlerini bir ayetle noktaladı:

“Allah ve Resûlü bir işe hüküm verdiği zaman, inanmış bir erkek ve kadına o işi kendi isteklerine göre seçme hakkı yoktur.

Her kim Allah ve Resûlüne karşı gelirse, apaçık bir sapıklığa düşmüş olur.” [90]

Bugün, adını bilmediğimiz ama Saadet Asrının mübarek annelerinden bir anne olarak hatırasını ibretten titreyen kalplerimizle yâd ettiğimiz o hanım kızın bu sözleri, anne ve babasının aklını başına getirdi.

Baba kalktı ve Resûlullah'ın huzuruna gidip, olan biteni, kızının söylediklerini anlattı.

Allah Resûlü (asm) de, o mübarek annemiz ile Cüleybib'i evlendirdi. Kendisine de şöyle dua etti: “Allah'ım! Onun üzerine her türlü hayrı, iyiliği yağdır, hayatında ona yokluk ve sıkıntı çektirme”

“Cüleybib'i Göremiyorum...”

Kısa bir zaman sonra, İslam ordusunun sefere çıkması gerekti. Cüleybib de İslam'ın o en şanlı askerleri arasında yerini aldı.

Peygamber Efendimiz savaş bittiğinde, “Kayıplarımız var mı? Bir bakın!” buyurdu

Etrafa baktılar ve “Bizim kayıplarımız, filan, filan ve filan kimselerdir. Onlar şehit oldu Ey Allah'ın Elçisi!” dediler.

Allah Resûlü (asm) birini arar gibi etrafına göz gezdirdikten sonra:

“Bir bakın başka kaybınız var mı?” dedi.

Sahabiler:

“Hayır ey Allah'ın Elçisi! Başka bir kaybımız yok...” dediler.

Allah Resûlü hüznle şöyle buyurdu:

“Fakat benim bir kaybım var. Cüleybib'i göremiyorum. Onu bana bulun, ölenlerin arasına bakın!” dedi.

Sahabiler baktılar ve arkadaşlarını, yedi düşman cesedinin ortasında yatar buldular.

“Ey Allah'ın Resûlü onu bulduk! Cüleybib yedi kişiyi öldürdükten sonra şehit olmuş..” diye haber verdiler.

Allah'ın Elçisi (asm) onun başı ucuna geldi birkaç kez:

“Yedi kişiyi öldürmüş. Sonra da onu şehid etmişler. Bu gördüğünüz zat bendendir; ben de ondanım..” buyurdu.

Cüleybib'i kollarına aldı, kabri kazılana kadar bırakmadı. Sonra kendi elleriyle evlendirdiği bu garip genç arkadaşını, yine o mübarek elleriyle kabrine koydu, defnetti^[91]...

Cüleybib, kısa boylu ve çirkince bir kimse idi.. Nebî Efendimiz (asm) ön ayak olmayaydı evlenecek bir kız bile bulamayacaktı...

Fakat, Allah Resûlü'nün (asm), "O bendendir, ben de ondanım" diye iltifat ettiği, kendi mübarek elleriyle kabrine koyduğu pek az kimseden biri oldu...

Allah Resûlü (asm) emrettiği için Cüleybib ile evlenmekte bir an bile tereddüt göstermeyen o mübarek annemiz ise, Peygamber Efendimiz'in kendisine ettiği dua hürmetine, hayatı boyunca sıkıntı çekmedi.

Allah öyle bir bereket ve zenginlik verdi ki, Medine'de ondan daha çok sadaka verebilen başka bir hanım yoktu...

Allah her ikisinden de razı olsun...

Kendilerinden geriye, kıyamete kadar anlatılıp, ders ve ibret alınacak ne hoş bir hatıra kaldı...

[87]- Bî kelimelerin başına gelen olumsuzluk takısıdır. Başına geldiği kelimeyi olumsuz hale çevirir. Mesela çare nin başına bî eklerseniz Bîçare olur. Bîçare, çaresiz demektir.

[88]- Yokluk, kıtlık, azlık hali...

[89]- İstişare etmek, birinin yahut birilerinin, bir konu hakkında fikrini alma, düşüncelerini sorma...

[90]- Ahzab Sûresi, 36. ayet

[91]- Defin, gömülü demektir. Defnetmek ise ölüyü toprağa vermek, gömmek anlamındadır...

Rebia b. Kab

– Resûlullah'ın hizmetkârı bir genç –

REBİA b. KAB, Medine çevresinde yaşayan kabilelerden bir kabileye mensup, genç bir delikanlıydı...

İslam'ın Medine'de gönülden gönüle yayıldığı haberini aldığı vakit, buna ilgisiz kal(a)madı.

Merak etti ve insanları İslam'a davet eden, çoğu kendi gibi genç taze müminlerle görüşüp, onları dinledi. Sonra da Müslüman olmaya karar verdi...

Allah Resûlü (asm) henüz Medine'ye hicret etmemişti. Fakat Medine'de pek çok Mekkeli muhacir^[92] Müslüman vardı.

Rebia b. Kab onların yanlarına gider, Kur'an dinler, ayetleri ezberler, namaz kılar ve yüzünü hiç görmediği Allah'ın Elçisi'ne karşı, içinde günden güne büyüyen hasrete, dinlediği hatıraları bastırıp, sızısını gidermeye çabalar...

Nihayet Peygamber Aleyhisselam Medine'ye geldiğinde, Rebia b. Kab ona öyle bir sevgi ve sadakat ile bağlandı ki, daha yanından ayrılmadı..

Onun mualla^[93] yaratılışlı endamını görmek, serin sabah gülleri gibi kokan ellerini öpmek, Rebia'nın cismine tarif edilmez bir mutluluk ile sarıp sarmalamış, dünyanın ondan gayrı kalan kısmını, adeta hiç olmamışcasına kendisine unutturmuştu...

Bu genç adamın Allah Resûlü'ne (asm) olan sevgili sadakati, gölgesinin kişiye olan sadakatından çok daha büyük bir sadakatti.

Gündüzde ve gecede her vakit Allah Resûlü'nün (asm) bir seslenmelik yakınında bulunurdu. Nebî Efendimiz (asm) nereye gitse adım adım peşinden giderdi.

Onun her iki cihanı görmüş bakışları ne yöne dönse, orada, emrine müheyya^[94] Rebia b. Kab'ı görürdü...

Bir ihtiyacı olduğunda, Rebia'ya buyurur, Rebia da, can ile baş ile buyrulanı yerine getirirdi...

Allah Resûlü (asm) genellikle yatsı namazından sonra evine giderdi.

Rebia ise, “Belki gece Resûlullah’ın bir ihtiyacı olur” diye kapısının önünde oturur beklerdi. Nebî Efendimiz (asm), geceleri uzun uzun namaz kılar, Rebja onun Rabbine hamd edişini, secdelere kapanıp ağlayışını ve ümmeti için dualar edişini işitirdi...

Uykunun ağırlığı tahammül edemeyeceği kadar üzerine çökmeden, beklemek tâkati^[95] tükenmeden, Fahr-i Kâinat’ın (asm), eşiğinden ayrılmazdı Rebja b. Kab...

“Benden Bir Şey İste...”

O Allah Resûlü’ne (asm) aşık, Allah Resûlü ondan memnun idi.

Bir gün kendisine, bu eşsiz sadakat ve hizmetlerinin karşılığı olarak dünyalara değışilmeyecek bir teklifte bulundu:

“Rebia!”

“Buyur ey Allah’ın Elçisi! Allah sana saadet versin!”

“Benden bir şey iste, onu sana vereyim...”

Rebia hemen cevap veremedi. Acaba ne isteseydi?

Pek fakir bir gençti. Ailesi yoktu, evi barkı yoktu, parası pulu, bağı bahçesi, atı devesi.. Hiçbir şeyi yoktu.

Kendisi gibi fakir ama Allah, Peygamber ve Kur’an aşığı Suffa ehli gençlerle birlikte mescidin bir köşesinde kalıyordu...

Onlara İslam’ın misafirleri derlerdi. Gelen sadakalarla karınlarını doyururlar, üst başlarında da doğru düzgün bir elbise bulunmazdı...

Rebia b. Kab, acaba ne isteseydi?

“Ey Allah’ın Elçisi (asm), bana müsaade et, azıcık düşüneyim, öyle karar vereyim..” dedi.

Resûlullah (asm) ona müsaade verdi.

Rebia, uzun uzun düşündü. Eğer dünyalık bir şey istese pek yazık olacaktı. Çünkü dünya durmuyor gidiyor, insan da onunla beraber gidiyordu.

Öyleyse en iyisi ahirete dair bir şey istemektir. Çünkü ahiret hayatı, sonsuz bir hayattır...

Rebia b. Kab, kararından iyice emin olduktan sonra, Allah Resûlü’nün (asm) yanına koştu.

“Ne yaptın ey Rebja!” buyurdu Allah’ın Elçisi, “düşündün mü?”

“Düşündüm ya Resûlullah!” dedi Rebja, “ahirette sana arkadaş olmak istiyorum!”

“Bunu sana kim tavsiye etti?” dedi İki Cihan Güneşi Efendimiz Aleyhissalatu vesselam...

“Hiç kimse tavsiye etmedi ey Allah’ın Resûlü!” dedi Rebia.

“Düşündüm ve dünya durmuyor gidiyor, hem rızkım da madem veriliyor; öyleyse ahiretim için bir şey istemeye karar verdim...”

Allah Resûlü (asm) Rebia’nın cevabını beğenmişti. Bir süre sustu ve hiçbir şey söylemedi.

Sonra, “Bundan başka bir istediğin var mı?” buyurdu.

“Hayır ya Resûlullah!” dedi Rabia.

“Öyleyse sen de çok ibadet ederek, bana yardımcı ol!” dedi Allah’ın Elçisi (asm)...

Bu cevaptan sonra Rebia, dünyada olduğu gibi ahirette de Resûlullah ile beraber olmak için eskisinden daha çok ibadet etmeye başladı...

“Evlenmek İster misin?”

Saadet Asrı’nın gündüzü apaydınlık, gecesi gündüzünden aydınlık günlerinden bir gündü. Allah’ın Elçisi (asm), sadık aşığı Rebia’ya:

“Evlenmek istemez misin ey Rebia?” diye sordu.

“Hiçbir şeyin beni sana hizmetten geri bırakmasını istemem ey Allah’ın Elçisi (asm)” diye cevap verdi Rebia..

Genç bir adamdı; genç bir adam için, böyle bir cevap vermek, kolay iş değildi...

Allah Resûlü (asm), Rebia’ya bir cevap buyurmadı, sustu. Fakat bir vakit sonra tekrar:

“Ey Rebia, evlenmek istemez misin? Evlensen ya!” buyurdu.

Rebia’nın cevabı değişmemişti.

“Beni sana hizmetten geri bırakır, istemem...”

Hem benim evleneceğim kadına verecek hiçbir şeyim yok. Onu geçindirebilecek imkânım da bulunmuyor...”

Rebia b. Kab, yalnız başına kaldığı vakit, Resûlullah’a verdiği bu cevaptan pişmanlık duymaya başladı. “Vallahî!” dedi. “Resûlullah benim hem dünyam, hem de ahiretim için en iyisini bilir. Eğer bir daha bana ‘Evlenmek ister misin?’ sorarsa, ‘İsterim ey Allah’ın Resûlü!’ diyeceğim..”

Aradan çok bir zaman geçmedi. Halden anlayanların en hayırlısı olan Allah Resûlü (asm), bu genç hizmetkârına tekrar sordu:

“Evlenmek istemez misin ey Rebîa?”

“İsterim ya Resûlullah! Ama beni kim evlendirecek, durumum ortadadır...”

Allah Resûlü, Rebîa’ya:

“Falancaya git ve onlara, ‘Allah’ın Resûlü (asm) falanca kızınızı bana vermenizi emrediyor’ de!” buyurdu.

Rebîa b. Kab, utana sıkıla, söylenen eve varıp, kapılarını çaldı.

“Buyur ya Rebîa!”

“Allah Resûlü aleyhisselatu vesellem, kızlarınızdan falancayı bana vermenizi emrediyor!”

“Hangi kızınızı? Falan mı?”

“Evet!”

“Resûlullah’ın ve Resûlullah’ın elçisinin başımızın üstünde yeri vardır.

Vallahi, Allah’ın Elçisi’nin (asm) elçisi, kapımızdan ancak muradı yerine geldikten sonra döner!”

Rebîa b. Kab, büyük bir sevinçle, Allah Resûlü’nün (asm) huzuruna koştu geldi:

“Ey Allah’ın Elçisi (asm), en hayırlı evden geliyorum. Onlar bana inandılar ve kızlarını bana verdiler.

Fakat ben şimdi mehir^[96] parasını nereden bulacağım?” dedi.

Allah Resûlü (asm), Büreyde el Eslemî’yi çağırdı. Büreyde, Rebîa’nın kavminin şerefliyelerinden hayırlı bir kimse idi.

Büreyde koşup geldi.

“Emret ya Resûlullah!

“Büreyde, Rebîa için bir çekirdek ağırlığında altın topla!”

Büreyde, istenen miktarda altını hemen toplayıverdi. Bu, mehir olarak aslında pek az bir miktardı.

Resûlullah:

“Bunu onlara götür ve ‘Kızınızın mehidir’ de” emretti.

Rebîa b. Kab, altını alıp o hayırlı evin kapısını tekrar çaldı.

“Bu kızınızın mehidir!”

Hane reisi, mehirin azlığına çokluğuna bakmadı bile... Memnuniyetle kabul edip, “Bu çok iyidir, kâfidir” dedi.

Onlar ne iyi, ne üstün insanlar imiş. Hem Allah Resûlü'nün (asm) emrini baş göz üstünde tuttular hem de genç Rebia'yı hiç üzmediler...

Rebia, mutluluklar içinde Resûlullah'ın huzuruna geldi ve:

"Ben şu vakte kadar onlardan daha cömert insanlar görmedim. Verdiğim pek az bir şey olduğu halde 'Bu iyidir hoştur' dediler... Fakat ey Allah'ın Resûlü (asm) ben şimdi düğün yemeği için gerekli parayı nereden bulacağım?"

Allah Resûlü (asm), yine Büreyde'ye döndü ve dedi:

"Rebia için bir koç parası toplayın!"

Para toplandı ve düğün yemeği için besili güzel bir koç satın alındı.

Koç işi tamam olunca Allah Resûlü (asm) Rebia'ya:

"Aişe'ye^[97] git! Ona evdeki arpayı vermesini söyle.." emretti.

Rebia, Aişe annemize koştu ve emr-i nebevîyi^[98] iletti. Annemiz:

"Şu zembili al!" buyurdu. İçinde bir miktar arpa vardır. Evde ondan başka bir yiyecek de yoktur.."

Rebia b. Kab, koçu ve arpayı, gelin hanımın evine götürdü. Onlar:

"Arpayı biz hazır ederiz. Sen arkadaşlarına koçu kestiriver.." dediler...

Koç kesildi, arpa ekmeği pişirildi. Rebia b. Kab'ın hayatı boyunca bu kadar yiyeceği olmamıştı.

Başta Allah'ın Elçisi (asm) olmak üzere pek çok kimse düğün yemeğine davet edildi...

Böylece iş, suhuletle^[99] tamam oldu.

Resûlullah, Rebia'ya geçimini temin etsin diye bir de hurma bahçeliği hediye etti...

Küçük Bir Anlaşmazlık

Rebia b. Kab'ın hurma bahçesi, Hz. Ebu Bekir Efendimiz'in bahçesi ile yan yana idi.

Günlerden bir gün, her iki bahçenin tam ortasında yer alan bir hurma ağacı yüzünden aralarında bir anlaşmazlık çıkıverdi.

Ağacın kökleri bir bahçede, dallarının çoğu ise öteki bahçedeydi.

Ve her iki bahçe sahibi de, ağacın kendilerine ait olduğunu iddia etmekteydi...

Bu küçük anlaşmazlık bir tartışmaya dönünce Hz. Ebu Bekir, Rebia'ya kızgınlıkla ağırca bir kaç söz söyledi. Fakat söylediklerine pişman oldu.

“Ey Rebia!” dedi. “Haydi sen de bana aynı sözleri söyle ki, ödeşmiş olalım...”

“Hayır!” dedi Rebia. “Ben bunu sana yapamam. Ben sana böyle söylersem sen bana kızarsın. Seni kızdırmam Allah Resûlü'nü de kızdırır.

Allah Resûlü (asm) kızarsa Allah da kızar. Ben böyle bir şey ile Allah'ın huzuruna nasıl giderim?”

Rebia, Ebu Bekir'in, nasıl bir Sıddık-ı Ekber^[100] olduğunu çok iyi biliyordu. Onun Allah'ın Resûlü (asm) yanında, ne kadar kıymetli bir kimse olduğunun da farkındaydı...

Fakat Ebu Bekir, ödeşme konusunda kararlıydı. O da Rabbinin huzuruna böyle bir hak ile gitmeyi istemiyordu.

“Öyleyse” dedi. “Burada benimle ödeşmiyorsan, Resûlullah'ın (asm) huzuruna gidip, benimle ödeşmediğini söyleyeceğim...”

Hz. Ebu Bekir, bahçesinden çıkıp gitti. Rebia da onun üzüldüğünü görünce, dayanamadı peşine koştu...

O sırada olan bitene şahit olan bir kısım insanlar Rebia'nın peşine takıldılar. Onlar, Rebia'nın kavminden kimselerdi.

“Bu kimse sana hakaret etti. Şimdi de seni Resûlullah'a şikayet etmeye gidiyor. Biz de seninle geleceğiz ve sana arka çıkacağız..” dediler.

Rebia bu söylenenlerden çok korktu:

“Yazıklar olsun size! Siz onun kim olduğunu biliyor musunuz? O Sıddık-ı Ekber'dir! Müslümanların en büyüklerindendir. Hemen geri dönün, ona karşı bana yardıma koştuğunuz duyulursa, Resûlullah (asm) kızar. İşte o zaman Rebia helâk olur...” dedi.

Akrabaları, Rebia'nın ikazı üzerine geri dönüp kendi işlerine baktılar.

Rebia ile Hz. Ebu Bekir Resûlullah'ın huzuruna birlikte girdiler.

Hz. Ebu Bekir, Peygamber Efendimiz'e olan biteni anlattı.

Resûlullah, Rebia'ya sordu:

“Ya Rebia, Ebu Bekir ile aranızdaki mesele nedir?”

Rebia:

“Ey Allah’ın Elçisi! Ebu Bekir, onun bana söylediği sözü, benim de ona söylememi istedi. Ama ben Vallahi ona böyle bir söz söyleyemem” dedi.

Allah Resûlü (asm):

“Onun sana söylediğini sende ona söylemeliydin. Fakat sen, ‘Allah Ebu Bekir’i bağışlasın..’ söyle...” buyurdu.

Rebia:

“Allah seni bağışlasın ya Ebu Bekir!” dedi.

Hz. Ebu Bekir, başını öte tarafa dönmüş ağlıyordu.

Rebia’ya bakıp:

“Allah benim yüzümden sana hayırla karşılık versin ya Rebba b. Kab!” dedi.

Allah Resûlü aleyhissalatu vesselam, “Ağacın kökleri kimin bahçesindeyse, ağaç da onundur” buyurdu.

Ağacın kökleri Rebba’nın bahçesindeydi...

Allah, hepsinden razı olsun...

[92]- Hicret eden, göç eden anlamına gelir. Mekke’den Medine’ye gelen Müslümanlara MUHACİR denir. Onlarla şehirlerini, evlerini, mallarını paylaşp her konuda yardım eden Medineli Müslümanlara da ENSAR adı verilir. ENSAR, çok çok yardım eden demektir...

[93]- Yüce, yüksek, erişilmez...

[94]- Emrine müheyya, emrine hazır, emrine amâde, emrini bekleyen, demektir.

[95]- Güç, kuvvet, derman demektir...

[96]- Nikah sırasında erkeğin hanımına verdiği yahut vermeyi kabul ettiği para...

[97]- Peygamber Efendimiz’in (asm) pak ve şerefli hanımlarından Aişe annemizdir. Allah ondan razı olsun...

[98]- Nebî’nin yani peygamberin emri demektir.

[99]- Suhuletle, yani kolaylıkla demektir.

Allah, evlenmek isteyen fakat imkân bulamayan gençlere yardım ederek, Peygamber Efendimiz’in (asm) bu sünnetini yaşatanlardan razı olsun. Kızlarına, talib olan kıymetli gençlere, zorluk çıkarmayan, kolaylıklar gösteren ailelerden de razı olsun. Bunlar ne kadar güzel İslam adetleridir...

[100] - Allah Resûlü'ne sadakat gösterenlerin en büyüğü demektir.
Ve Hz. Ebu Bekir Efendimiz'in lakabıdır...

Ebu Hüreyre

– Suffa Okulu’nun başkanı –

PEYGAMBER Efendimiz’in (asm) Mekke’de İslam’ı tebliğ etmeye başladığı ilk yıllardı...

Kutsal Mekke Şehri’ne, bir adam geldi.

Asil bir ata binmişti. Üzerindeki giysiler, göz alıcı güzellikteydi.

Ağır ve kararlı bir şekilde Kâbe’ye doğru ilerliyordu.

Bu adam, Yemen illerini mesken tutmuş Devs Kabilesi’nin ulularından, Şair Tufeyl b. Amr idi.

Onun gelişini gören Mekkeliler, hemen koşuşturup atının etrafına üşüştüler...

Evet kendisi önemli bir şahsiyetti; ama bu kadar ilgi, garip ve beklenmedik bir durumdu.

Tufeyl b. Amr’ın etrafını saranlar Mekke’nin azılı putperestlerinden başkaları değillerdi. Ve tek endişeleri, onun gibi büyük ve etkili bir kişinin, Mekke sokaklarında Peygamberimiz (asm) ile karşılaşması, daha kötüsü onunla konuşması, daha da kötüsü onun sözlerinden etkilenip Müslüman olmasıydı..

Nihayet içlerinden birisi konuştu:

“Ey Tufeyl, şehrimize hoşgeldin! İçimizden bir adam çıktı, belki duymuşsundur. Onunla karşılaşırsan sakın konuşma! Sözleri sihir gibidir, seni büyüler. O, oğul ile babanın, koca ile karısının ve kardeş ile kardeşin arasını açıyor.

Bizim başımıza gelenlerin senin ve kavminin başına gelmesini istemiyorsan, dikkat et! Onunla konuşma ey Tufeyl!”

Tufeyl’in Mekke’ye geliş sebebi, Kâbe’ye gidip putları ziyaret etmektir.

Kalabalığa şöyle dedi:

“Yemin ederim ki, onunla konuşmayacağım. Eğer onunla karşılaşsam ve eğer o konuşursa, kulaklarımı tıkayacağım! Kararım kesindir.”

Kalabalığın arasından geçip giden Tufeyl b. Amr, Kâbe’ye vardığında, Nebî Aleyhisselam’ı orada namaz kılarken gördü.

Kendisine söylenenleri ve kendisinin söylediklerini hatırladı.

Ancak Allah Resûlü (asm), yüksek sesle ibadet ediyor ve Tufeyl, onun dilinden dökülenleri ister istemez duyuyordu.

“Bunlar ne güzel sözlerdir” dedi kendi kendine... “Ben şairim ama bu sözler şiire benzemiyor. Ben sihirli sözler de duymuş birisiyim, bunlar sihire de benzemiyor.”

Tufeyl b. Amr, düşünmeye başladı:

“Ben ki, Devs Kabilesi’nin büyüklerindenim ve şairim. Güzeli çirkini, iyiyi kötüyü birbirinden ayırabilirim. Bu adamı niçin daha yakından dinlemeyeyim? Söylediklerinde en küçük bir çirkinlik görmedim ki!”

Namazını bitiren Resulullah Aleyhisselam^[101], evine doğru yola koyuldu. Tufeyl de onun arkasından gitti. Eve vardılar, Allah’ın Elçisi (asm), içeriye girdi, Tufeyl de onunla birlikte eve girdi ve arkasından şöyle seslendi:

“Ey Muhammed, seni bana şöyle şöyle anlattılar. Öyle ki ben, senin sesini işitmeyeyim diye kulaklarımı tıkadım. Sonra Allah benim, senin sözlerini işitmemi istemiş olmalı ki, söylediğin o güzel sözleri duydum.

Sen bana şu işin aslını bi anlat bakalım!”

Allah’ın Elçisi (asm), bu Devsli bahtiyar kimseye âyetler okudu ve İslâmiyet’i anlattı.

Bunun üzerine, Allah’ın kendisi için hidayet dilediği Tufeyl b. Amr, Allah’tan başka hiçbir ilâh olmadığına şehadet getirerek ve Peygamberimizin peygamberliğini kabul ederek, Müslümanlardan oldu.

Tufeyl b. Amr, Mekke’den ayrılıp kavminin yanına vardığında, onları İslam ile buluşturmak için çok çaba sarfetti.

Fakat kavmi puta tapıcılık adetinden kolay vazgeçecek gibi görünmüyordu. Babası ve eşinden başka, kimse onun davetine icabet etmedi..

Kavminden ümidi kırılan Tufeyl, birkaç yıl sonra tekrardan Nebî Efendimizin (asm) huzuruna varıp:

“Ey Resûl (asm)! Kavmim bana isyankâr oldu. İslam’a girmemekte direnip durmaktalar. Onlara beddua etsen ya!” dedi.

Âlemlere Rahmet Resûl Aleyhisselam, ellerini açtı ve:

“Allah’ım Devslilere hidayet ver, onların kalplerini İslam’a yönelt!” diye üç kere dua buyurdu...

Kavminin yanına geri dönen Tufeyl b. Amr, bu duanın bereketiyle pek çok kimsenin Müslüman olmasına vesile oldu...

İşte o Müslüman olup, İslam ile şereflenenlerin bir tanesi de, kedileri çok sevdiği için, “kedicik babası” anlamına gelen *Ebu Hüreyre* lâkabı ile meşhur olmuş Abdüşems^[102] adında genç bir delikanlıydı...

Yemen’den Medine’ye

Aradan uzun bir süre geçti. Allah Resulü’nün (asm) Medine’ye hicret etmesinin yedinci senesiydi. Tufeyl b. Amr, aralarında Ebu Hüreyre ve annesinin de bulunduğu yetmiş kadar Devsli aile ile birlikte Medine’ye geldi. Onlar şerefli Medine Şehri’ne vardıklarında Resulullah Efendimiz (asm), Hayber’in fethi için seferde bulunuyordu.

Devsiler uzun bir yoldan, büyük bir hasret ile gelmişlerdi. Bir an önce Allah Resûlü’nün yanına gitmek istediler. Medine’nin misafirperver sakinleri, misafirlerini yedirip içirdiler ve yanlarına yol azığı^[103] vererek Hayber’e uğurladılar.

Ebu Hüreyre, nihayet Allah’ın Elçisi (asm) ile görüşecek olmanın neşe, sevinç ve heyecanı ile yol boyunca şiirler okuyordu:

“Ey uzun ve mutlu gece küfürden azad olduğu için huzurlu gece...”

Ve yol, özleyeni özlenenin huzuruna getirip bıraktı. Ebu Hüreyre, sonraki yıllarında “Seni görünce mutlu oluyorum. Gözüm gönlüm aydınlanıyor!” diye aşkını ifade edeceği Habibullah’a^[104] kavuştu. Elini onun mübarek ellerinin üzerine koyup, biat etti.

Ebu Hüreyre, Medine’ye gelirken, sahip olduğu bütün dünyalık mülkünü geride bırakıp, yanına sevgili anacığını ve kölesini almıştı. Bu köle de yolculuk sırasında kayboldu. Sonradan bulunduyorsa da, Allah Resûlü’ne (asm) kavuşma sevincinden gözü hiçbir şey görmeyen Ebu Hüreyre, onu Allah rızası için azad edip salıverdi.

Böylece dünyalık namına hiçbir şeyi kalmadı.

Hazreti Peygamber Aleyhisselam ona, Suffa ehline katılmasını tavsiye buyurdu. Bu, tam da Ebu Hüreyre’nin arayıp durduğu şeydi. Annesine kalacak bir yer bulan Ebu Hüreyre, Suffa’ya gidip yerleşti...

Suffa

Peygamber Efendimiz (asm), Medine'ye hicret ettikten sonra, ilk yapılan işlerden biri, bir mescid inşa etmek oldu.

Adına Mescid-i Nebvî^[105] denen İslam'ın bu ilk mabedi, namazların cemaat halinde kılındığı, Allah Resulü'nün (asm) sahabileri ile bir araya toplandığı yerdı. Bitişğinde ise, Nebî Efendimiz'in (asm) hane-i saadeti^[106] bulunmaktaydı.

Resulullah'ın (asm) emri ile bu mescidin arka tarafında, evi barkı, sığınacak bir akrabası olmayanların barınmaları için bir yer yapıldı.

Suffa^[107] adı verilen ve günümüzdeki camilerin son cemaat yerlerini andıran bu alan, üstü kapalı, gölgelikli bir köşecikti.

Suffa'da kalanların pek çoğu fakir, gariban ve kimsesiz insanlardı. Fakat Suffa bir miskinler tekkesi değildi. Her şeyden önce, talebelerinin neredeyse hepsi gençlerden oluşan bir okuldu...

İslam tarihine Ashab-ı Suffa^[108] olarak geçen bu okulun talebeleri, dünya işleri ile kendilerini meşgûl etmezler, çarşı pazarda ticaret peşinde dolaşmazlar, bağ bahçe, çit çubuk meşgaleleri de edinmezlerdi... Bu onların—haşa—tembel kimseler olduğu şeklinde anlaşılmasın sakın!

Ashab-ı Suffa'ya, böyle bir hayatı, beraberinde getireceği bütün fakirlik sıkıntılarına rağmen tercih ettiren sebep, Allah Resulü (asm) ile çok daha fazla beraber olabilmektir.

Onlar, bütün hayatlarını ve hayatlarının her bir dakikasını, Peygamber Efendimiz'den (asm) bir şeyler öğrenebilmek adına feda etmiş gençlerdi...

Namazlarda onunla beraber olurlardı. Yeni gelen ayetleri ilk onlar öğrenir, merak ettikleri konuları ilk onlar sorar, Allah Resulü (asm) İslam'a dair ne anlatırsa ilk onlar işitirlerdi.

Peygamber Efendimiz'in (asm) mübarek dudaklarından hangi sebeple olursa olsun dökülen her kelimeyi, elmastan pırlantadan çok daha kıymetli bilir ve kalpleriyle, hafızalarıyla toplar toplar biriktirirlerdi.

İslam'ın ve ilmin izzetini hakkıyla taşıyan gençlerdi onlar. Kimseye yük olmak da istemezlerdi.

Aralarında ufak tefek geçici işler bulup çalışanlar; mesela odun toplayıp satanlar da olurdu.

Böylece açlık sıkıntısından kurtulacak kadar bir kazanç elde ederlerdi... Ama daha fazlasına gözlerini dikmezlerdi...

Karınlarının iyice doyduğu pek olmazdı. Açlıktan baygınlık geçirdikleri ise çok olurdu...

Vakit namazlarında azıcık dikkat eden birisi, cemaatten bazılarının ayakta zorlukla durabildiğini hemen farkedirdi. Oysa bu kimseler öyle yaşlı ihtiyarlar, yahut bir takım hastalıklara tutulmuş insanlar da değildi..

Onlar açlıktan bitkin düşmüş Suffa talebeleriydi...

Genellikle üstlerindeki başka bir elbiseleri olmazdı. Üstlerindeki de, çoğu zaman vücutlarını gereği gibi örtemez, namazda edeb yerleri açılmasın diye çekiştirip dururlardı...

Allah Resulü (asm) kendisine gelen sadaka ve hediyeleri onlara gönderir, halktan imkânı olanların da Suffa ehline yardımcı olmalarını tavsiye ederdi...

Fakat İslam'ın ilk yıllarında müminler genellikle fakirdi... Varlıklı olanlar da, ellerindekileri cömertçe fakir kardeşleri ile paylaştıkları için, fakir hâle düşerlerdi...

Fakirlik sıkıntılarını en çok çekenler, elbette Suffa'da kalanlardı. Ama bütün bu sıkıntılara göğüs gerer, gündüzlerini eğitim öğretimle, gecelerini ise ibadet ve dua ile geçirirlerdi...

O ihlaslı talebelerden biri olan Enes b. Malik'in ifadesi ile, "yegane işleri, Kur'an'ı anlamak, öğrenmek, okumak ve başkalarına da okutmaktı..."

Suffa Okulunun Başkanı

Ebu Hüreyre, Allah Resulü'nün (asm), dünyadaki son dört yılına yetişti. Bu dört yılın bir yılı da Bahreyn'e öğretmen olarak gönderildiği için orada geçti.

Geriye kalan süre içinde, Suffa okulunun en çalışkan talebelerinden biri oldu. Allah Resulünün (asm) sohbetine devam edenler içinde onun dizi dibinde en çok vakit geçirenlerin başında Ebu Hüreyre geldi.

O aynı zamanda Suffa okulunun başkanı gibiydi. Herkesin nerede olduğunu o bilir; Allah Resulü (asm), Suffa ehlini bir araya toplamak istediği zaman, bunu Ebu Hüreyre'ye bildirirdi...

Son Lokma

Suffa ashabının, yiyecek bir şey bulamadığı aç kaldığı günler çoktu. Onlar içinde açlık sıkıntısını en çok çekenlerin başında Ebu Hüreyre geliyordu.

Öyle ki bazen sokaklarda açlıktan düşer bayılır sendeleye sendeleye yürür; onun bu halini gören çocuklar da, delirdiğini zannederek:

“Ebu Hüreyre delirmiş!” diye peşinden bağırırlardı.

Ebu Hüreyre onlara kızar, “Asıl siz delirmişsiniz!” diye azarlardı.

Açlık sıkıntısının iyice şiddetlendiği bir gün, Allah Resulü (asm) onu gördü. Halini anladı ve hemen bir tencere yemek getirtti. Sonra da, her biri en az Ebu Hüreyre kadar acıkmış Suffa Ashabı’nı çağırıp hepsine sıra ile ikram etti.

Ebu Hüreyre bir köşeden sıranın kendisine gelmesini bekliyordu. Fakat Allah Resulü (asm), herkes karnını bir güzel doyurana kadar onu yanına çağırmadı.

Nihayet herkes yedi ve doydular. Tencerenin kenarında bir lokma kadarcık yemek kaldı.

Allah Resulü (asm) o son lokmacık yemeği, pek çok bereketli mucizenin hatırları için yaratıldığı mübarek parmaklarının arasına alıp, Ebu Hüreyre’ye uzattı:

“Bismillah diyerek ye!” buyurdu.

Ebu Hüreyre, afiyetle yedi. Bu hatırasını anlatırken, “Allah’a yemin ederim ki, doyuncaya kadar o lokmadan yemeye devam ettim...” derdi.

Bir Bardak Süt

Ebu Hüreyre’nin açlıktan kıvrandığı, karnına taş üstüne taş bağladığı günlerden bir gündü. Yerlerde sürünüyor, birisi onu alıp yemeğe götürsün diye bekliyordu.

Allah Resulü (asm) yanına geldi. Onun halini görünce:

“Ey Ebu Hüreyre!” dedi.

“Buyur ey Allah’ın Elçisi!”

“Beni takip et!”

Ebu Hüreyre, Allah’ın Elçisi’nin ardından onun evine kadar gitti. Kapıdan içeriye girmek için izin istedi, kendisine izin verildi. Evde bir bardak süt vardı.

Resulullah Efendimiz, ev halkına, “Bu süt nereden geldi?” diye sordu.

Onlar, “Falanca yerden, falanca kimseler hediye ettiler” diye cevap verdiler.

Allah’ın Elçisi (asm), Ebu Hüreyre’ye döndü ve dedi:

“Ya Ebu Hüreyre!”

“Emret ya Resulallah!”

“Suffa ehlinin yanına git ve onları ağır!”

Ebu Hüreyre, Allah Resulü’nün (asm), Suffa ehlini niçin çağırdığını iyi biliyordu. Sütü onlara ikram edecekti. Oysa kendisi ne kadar açtı! O bir bardak sütü tek başına ise, belki de doymayacaktı...

Ebu Hüreyre, Peygamber Aleyhisselam’ın emrinin üstüne söz söyleyecek kimse değildi.

Gitti Suffa’da kalanları topladı getirdi. Onlar yüz kişiden fazlaydı...

İçinden, “Bu kadar süt, bu kadar adama nasıl yetecek? Ben tek başıma hepsini içerim ama yine de doymam..” diye geçiriyordu.

Allah Resulü (asm) Ebu Hüreyre’ye, o bir bardak sütü alıp, tek tek Suffa sakinlerine ikram etmesini emretti.

Bardağı Ebu Hüreyre’nin elinden alan, doyana kadar içiyor, ancak ondan sonra geri veriyordu. Böyle böyle, herkes içti ve doyd .

Allah Resulü (asm) Ebu Hüreyre’ye bakıp tebessüm ederek şöyle dedi:

“Ey Ebu Hüreyre!”

“Buyur Allah’ın Resulü!”

“Yalnızca sen ve ben kaldık!”

“Evet ey Allah’ın Resulü!”

“Otur ve i!”

Ebu Hüreyre, oturdu ve bitip tükenmek bilmeyen o bereketli sütten içmeye başladı.

İti.. İti.. İti...

“Elhamdülillah” diyerek içmeye ara verince Allah Resulü (asm) bir kez daha, “İ!” buyurdu.

Ebu Hüreyre, yeni bir Bismillah ile birlikte içmeye başladı.

İti.. İti.. İti.. Öyle doymuştu ki, artık içecek ne hali, ne de yeri kalmıştı.

Allah Resulü (asm) ise, bir kez daha, “İ!” buyurdu.

Ebu Hüreyre ise:

“Seni bize peygamber olarak gönderen Allah’a yemin ederim, yer kalmadı ki içeyim!” dedi.

Peygamber Aleyhisselam, bardağı ondan aldı ve kalan sütü, “Bismillah” diyerek ve bir bardak süt ile onca sahabisini doyuran Allah’a hamd ederek içti...

Yüzbinlerce afiyet olsun!

Bu, o has ve sadık sahabilerin gözü önünde yaşanan pek çok bereket mucizesinden sadece biriydi...

“Devsli Delikanlı”

Bir gün, Allah Resulü Suffa’ya geldi. Zeyd b. Sabit, Ebu Hüreyre ve bir genç sahabe beraber ibadet ediyorlardı.

Ebu Hüreyre, Rabbinden kendisine “hatırda tutulan bir ilim” vermesi için dua etmekteydi.

Resulullah Efendimiz (asm), onun duasını işitince, “Amin!” söyledi.

Bunu duyan arkadaşları, aynı duayı kendileri için de isteyip, Resulullah’tan “Amin” demesini rica ettiler.

Allah Resulü (asm) onlara, “Devsli delikanlı sizden önce davrandı..” buyurdu. [\[109\]](#)

...

Ebu Hüreyre, Allah Resulü’nden işittiği tek bir cümleyi bile unutmak istemiyordu. Bir gün Allah’ın Elçisi’ne kendisinden duyduğu bazı şeyleri unuttuğundan şikayet etti.

Resulullah Efendimiz (asm), ona elbisesini çıkarıp yere yaymasını emretti. Sonra da, eliyle bir şeyleri alıyormuş gibi yaparak elbisenin içine koydu ve Ebu Hüreyre’ye, “Topla!” emretti.

Ebu Hüreyre elbisesini topladı ve o günden sonra işittiği hiçbir şeyi unutmadı.

Hadis Deryası

Sahabi efendilerimiz, Allah Resulünden (asm) bir hadis naklederken son derece titiz davranırlardı. Emin olmadıkları bir hadisi nakletmezlerdi. Çünkü Allah Resulü “benden bilerek yalan söz nakleden cehennemdedir” buyurmuşlardı.

Hepsi bu ikazı bilir ve “bilerek” şartına rağmen, bilmeden de yanlış bir şey söylemek korkusundan titrerlerdi.

Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer gibi büyük sahabilerin pek az hadis rivayet etmeleri, hep bu hassasiyettendi... Onlar hata etmekten korktukları için az hadis rivayet etmeyi tercih ederlerdi.

Ebu Hüreyre ise bu konuda son derece cesaretliydi. Onun beş binden fazla Peygamber sözünü rivayet etme cesareti, aslında cesarettten çok bir mecburiyetti.

Çünkü Allah, ilmi yaymayı emrediyor onu gizlemeyi ise yasaklıyordu:

“Biz kitapta insanlara iyice açıkladıktan sonra, indirmiş olduğumuz açık delilleri ve doğru yolu gizleyenlere gelince: Onlar, Allah’ın rahmetinden uzaklaştırdığı kimselerdir; lanet edebileceklerin hepsi onlara lanet eder.

Ancak tövbe ederek kendisini ıslah eden ve gizlediği hakikati açıklayanlar başkadır. Ben onların tövbesini kabul ederim. Çünkü Ben, tövbeleri çok kabul edici ve çok merhamet ediciyim.” [\[110\]](#)

Sevgili Ebu Hüreyre’nin, “Bu iki ayet olmasaydı, hiçbir hadis rivayet etmezdim” dediği de söylenir...

Ebu Hüreyre, Resulullah’ın (asm) sohbetine en çok devam edendi. Ona hiç kimsenin sormadığı, yahut soramadığı soruları sorar öğrenirdi.

Hem yaratılıştan kuvvetli bir hafızası vardı, hem de Allah Resulü’nün (asm) özel duasına mazhardı.

İşittiklerini yazmaz, ama sürekli tekrar ederdi.

Çok hadis rivayet ettiği için, zaman zaman tenkid de edilirdi.

“Neden sen herkesten çok hadis rivayet ediyorsun? Neden kimseden işitmediğimiz hadisleri senden işitiyoruz?” diyenlere, şöyle cevap verirdi:

“Muhacir kardeşlerim çarşılarda dolaşıp, Ensar kardeşlerimse, malları ile meşgûl olurken, ben zavallı bir fakir olarak, karın tokluğuna Peygamber Aleyhisselam’ın peşini bırakmıyor, kimseler yokken bile onun yanında bulunuyordum..”

...

Ebu Hüreyre, Nebî Efendimiz (asm) hayatta iken evlenmemiş, dünya malı biriktirmemiş, bir takım maddî imkânlarla sahip olabilmek için hiç vakit harcamamıştı... Allah ondan razı olsun...

Anne Sevgisi

Ebu Hüreyre, zamanının çoğunu, Suffa'da geçirdiği, Peygamber Aleyhisselam'ın (asm) peşinden neredeyse hiç ayrılmadığı halde biricik annesini ihmal etmez, onu ziyaret eder, hizmetini görür, halini hatırını sormaktan geri kalmazdı...

Suffa talebelerinin çok acıktıkları fakat yiyecek bir şey bulamadıkları bir gündü.

Allah Resulü'nün (asm) kapısına gelip, yiyecek bir şeyler istediler.

Resulullah Efendimiz (asm) onlara bir tas hurma çıkardı. Peygamber hanesi de hanelerin en fakirlerinden biriydi. İhtimal, evde, o bir tas hurmadan başkaca yiyecek de yoktu..

Allah Resulü (asm), o bir tas hurmayı ikiye ikiye onlara bölüştürdü. Ebu Hüreyre hurmalardan birini yedi, diğerini ise sakladı.

Allah Resulü (asm), bunu farkedince:

“Öteki hurmayı ne yaptın?” diye sordu.

“Onu annem için sakladım ey Allah'ın Elçisi!” dedi Ebu Hüreyre..

“Onu da ye!” buyurdu Allah Resulü (asm).Sonra da Ebu Hüreyre'ye, anacığına götürmesi için iki hurma daha verdi...

Ebu Hüreyre, annesini ne kadar seviyorsa, annesi de ondan o kadar razıydı.

Fakat kadıncağız, henüz İslam ile şereflenememişti. Bu durum Ebu Hüreyre'yi çok üzüyordu.

Kaç kere annesini İslam'a davet ettiyse, annesi bir türlü bu davete uyup, Müslümanlardan olmamıştı.

Bir gün, oğlunun ısrarlarından bunalıp, Allah Resulü (asm) hakkında ağırca birkaç söz söyledi.

Ebu Hüreyre, ağlaya ağlaya Nebî Efendimizin huzuruna gidip durumu ona haber etti:

“Ey Allah'ın Elçisi! Ben anamı İslam'a davet eder dururum. Ama o davetime icabet etmez.Bugün yine ona Müslüman olması konusunda ısrarda bulundum. Bana kızdı ve senin hakkında işitmekten hoşlanmayacağım şeyler söyledi... Ne olur anama dua etsen de, Allah ona hidayet nasip etse..”

Allah Resulü (asm), bu sadık ve ihlaslı arkadaşını kırar mıydı hiç? “Allah'ım Ebu Hüreyre'nin annesine hidayet et!” diye dua etti.

Ebu Hüreyre, bu dua müjdesini annesine vermek için koşa koşa çıkıp gitti.

Annesinin evine vardığında, onu abdest almış, başına örtüsünü örtmüş olarak buldu. Yaşlı kadın, Allah'ın birliğine ve Resulullah'ın peygamberliğine şehadet edip Müslüman olmuştu...

Biricik oğlu, İslam'a ve Müslümanlara çok büyük hayırlarda bulunmuş olan bu annemizden, böyle bir evlat yetiştirdiği için, Allah ebediyyen razı olsun...

Peygamberin Mirası

Allah Resulü'nün (asm) vefatından sonraki günlerden bir gündü.

Ebu Hüreyre'nin yolu Medine'nin çarşısına düştü. Çarşı kalabalıktı. Kimi malını satmaya çalışıyor, kimi de bir şeyler almaya...

Ebu Hüreyre durdu ve:

“Ey çarşı halkı!” diye bağırdı. İnsanlar kendisine doğru bakınca da:

“Sizi burada durduran nedir?” dedi.

“Hayırdır Ebu Hüreyre, ne var?” diye sordular. “Neden bahsettiğini bize açıklasan ya..” dediler.

Ebu Hüreyre:

“Allah Resulü'nün mirası taksim ediliyor, siz ise burada oyalanıp duruyorsunuz!” dedi.

İnsanlar şaşırdılar. Ebu Hüreyre sözlerine şöyle devam etti:

“Haydi gitsenize! Gidip de, size düşen payı alsanıza!”

“Peygamberin mirası nerede taksim ediliyor?” diye sordular büyük bir merakla.

“Mescidde!” diye cevap verdi Ebu Hüreyre.

Bunu duyan halk, Ebu Hüreyre'yi orada bırakarak, mescide doğru koşmaya başladı.

Ebu Hüreyre orada kaldı ve gidenlerin geri dönmesini beklemeye başladı.

Az zaman sonra, kalabalık geri geldi.

“Yâ Ebu Hüreyre, biz mescide gittik. Fakat orada taksim edilen bir şey göremedik!”

“Orada hiç kimseyi görmediniz mi?”

“Gördük, birkaç kimse vardı. Kimi namaz kılıyordu, kimi Kur'an okuyordu. Bazıları da haramlardan ve helâllerden konuşuyorlardı...”

Ebu Hüreyre, şöyle cevap verdi:

“Yazık size! Allah’ın Resulü’nün mirası bunlardır işte!”

Son Günleri

Ebu Hüreyre, hayatının son anlarına kadar, ilmine yakışan bir hayat yaşadı.

Ne vakit önünden bir cenazenin gelip geçtiğini görse, şöyle söylerdi:

“Git, biz de geliyoruz. Şu olay ne dehşetli bir öğüt ve biz ne derin bir gafletteyiz. Biri gidiyor, diğerleri kalıyor. Hâlâ akıllanan yok!” derdi.

Hastalanıp yataktan kalkamayacak hâle düştüğünde ağlamaya başladı. Onun ağladığını görenler sordular:

“Neden ağlıyorsun?”

Ebu Hüreyre:

“Sizin şu dünyanız için ağlamıyorum” dedi. “Yolculuğum uzun ve zorlu geçeceği için ağlıyorum. Şimdi azığım çok az. Cennet ve cehennemin kıyılarındayım. Beni hangisinin çekip alacağını bilemiyorum...”

Vefat edeceği an başında bulunanlar, “Allah’ım ona şifa ver!” dediler.

O ise, “Allah’ım beni geri çevirme..” dedi.

Hicretin üzerinden elli beş kûsür sene geçmişti. Ebu Hüreyre, yetmiş sekiz yaşlarındaydı.

Ve “Seni görünce mutlu oluyorum, gözüm gönlüm aydınlanıyor” dediği Resulullah’a (asm), bir daha ayrılmamacasına kavuştu...

Allah, rivayet ettiği hadisler okunup yazıldıkça, ona sevap yazsın...

[101]- Aleyhisselam: Allah’ın selamı onun üzerine olsun.

[102]- Güneşin kulu anlamına gelen bu isim Peygamber Efendimiz (asm) tarafından, Abdullah (yahut Abdurrahman) olarak değiştirilmiştir. Abdullah, bildiğiniz gibi Allah’ın kulu demektir.

[103]- Azık, yiyecek bir şeyler demektir.

[104]- Allah’ın en sevdiği...

[105]- Peygamber Mescidi.

[106]- Saadetli hane, Resulullah (asm) Efendimiz’in ve ailesinin yaşadığı ev...

[107]- Suffa, sofa demektir. Hol, evin orta kısmında bulunan ve odaların açıldığı geniş yer, oturulacak yüksekçe yer, gölgelikli yer gibi anlamlara gelir...

[108]- Suffa Ashabı: Suffada kalan sahabiler

[109]- Doğum tarihi tam olarak bilinmeyen Ebu Hüreyre'nin genç bir delikanlı olduğu Resulullah Efendimiz'in (asm) ona "Devsli delikanlı" diye hitap etmesinden de anlaşılıyor. Ayrıca Hicri 57,58 yahut 59 senesinde, yetmiş sekiz yaşlarında vefat ettiği göz önüne alınırsa, Medine 'ye geldiğinde, yirmili yaşlar içinde olduğunu söyleyebiliriz.

[110]- Bakara Sûresi 159-160

Faydalanılan Kaynaklar

- İslam Tarihi, M. Asım Köksal, Köksal Yay.
- Sahabe-i Kiram Ans., İbn Hacer el Askalanî, İz Yay.
- Hayatü's Sahabe, M. Yusuf Kandehevî, Huzur Yay.
- Allah Dostları (Hilyetü'l Evliya-Sıfattü's-Saffe), Sebat Yay.
- Kısas-ı Evliya, Ahmet Cevdet Paşa, Bedir Yay.
- Hz. Peygamber Devri Kronolojisi, K. Şulul, İnsan Yay.
- Bütün Yönleriyle Asr-ı Saadette İslâm, Ensar Neş.
- Genç Sahabiler, Veysel Akkaya, Erkam Yay.
- Genç Sahabeler, Komisyon, Polen Yay.
- Peygamber Döneminde Gençlik, S. Kara, Ağaç Yay.
- Ashab-ı Suffa, Hilal Kara-Abdullah Kara, Nesil Yay.
- İslâm Ansiklopedisi, C.10, Ebû Hüreyre / M. Y. Kandemir.